

# Pränneri

- kartanon  
talousrakennuksen  
uusi elämä



Henna Huttunen  
Opinnäytetyö syksy 2013

Lahden ammattikorkeakoulu  
Muotoilu- ja taideinstituutti  
Sisustusarkkitehtuuri

(Arkkitehtitoimisto Sigge Oy)



**LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU**  
Lahti University of Applied Sciences

PRÄNNERI  
- kartanon talousrakennuksen uusi elämä

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU  
Muotoilu- ja taideinstituutti  
Muotoilun koulutusohjelma  
Sisustusarkkitehtuuri

Opinnäytetyö  
Syksy 2013  
Henna Huttunen

Varsinais-Suomessa sijaitseva Kankaisten kartano on uudistumassa ja tullut kaikkien ulottuville vuosisatojen yksityisomistuksen jälkeen. Useita alueen rakennuksia on jo saneerattu historiaa kunnioittavasti uuteen käyttöön ja opinnäytetyöni aiheena oleva rakennus odottaa seuraavaksi samaa käsittelyä. Kyseessä on 1700-luvun lopulla rakennettu viinanpolttorakennus Präneri joka on tällä hetkellä vailla mitään toimintaa ja rapistunut pahoin. Suojeltu rakennus tulee korjata pian ja samalla se otetaan uuteen käyttöön.

Sain toimeksiannon suunnitella rakennukseen kokoontumistilan pienille ryhmille siten, että rakennukseen tehdään mahdollisimman vähän rakenteellisia muutoksia. Opinnäytetyössä lähestytään aihetta sekä historian että suojelumääräysten näkökulmasta. Prosessinkuvauksessa käy ilmi mitä seikkoja tulee ottaa huomioon kun vanhaan arvorakennukseen tehdään käyttötarkoituksen muutos.

Tilasuunnitelmassa esitetään rakennuksen toiseen huoneeseen kokoontumistilaa 12-14 henkilölle mikä toimii iltaisin esimerkiksi viinin maistelupaikkana ja päivisin siellä voidaan järjestää vaikka käsityöpajoja. Rakennuksen toinen suurempi huone on vuokrattavissa paikallisen käsityöläisen työskentelytilaksi. Rakennukseen esitetään palautettavaksi siinä aiemmin ollut katos ja terassi jolta on näkymä joelle. Kaikki kunnostustyöt tehdään siten, että rakennus säilyttää mahdollisimman hyvin vanhan patinoituneen ominaispiirteensä. Kalusteissa on otettu huomioon rakennuksen luonne vanhana talousrakennuksena pitäen kuitenkin mielessä että ne palvelevat uutta käyttötarkoitusta.

Asiasanat: käyttötarkoituksen muutos, Kankaisten kartano, kustavilaisuus, uusklassismi, rakennussuojelu, viinin maistelu

## *Tiivistelmä*

---

**Präneri**  
- kartanon talousrakennuksen uusi elämä

**Lahden ammattikorkeakoulu**  
**Muotoilu- ja taideinstituutti**  
**Muotoilun koulutusohjelma**  
**Sisustusarkkitehtuuri**

**Henna Huttunen**  
**Opinnäytetyö**  
**112 sivua**  
**Syksy 2013**

The Manor of Kankainen, located in Southwestern Finland, is under renewal and becoming a place for everybody to visit after hundred years of private property. Several of its buildings have already been renovated with the purpose of protecting the area and giving it new use. The topic of this graduation project is a building which is next in line to be rescued from rotting. It was built at the end of the 18<sup>th</sup> century and used to produce clear liquor from where its name "Pränneri" comes from (brännvin means clear liquor in Swedish). The building is currently not in use.

I got an assignment to design a gathering place for small groups to Pränneri in a way that the building itself will remain the same as much as possible. The subject is approached both from the historical and protection regulations viewpoint. These viewpoints present information about necessary issues to be taking care of when designing a change of use to a valuable old building.

**Pränneri**  
**- A New Life for an Old Manor Annex**

**Lahti University of Applied Sciences**  
**Institute of Design and Fine Arts**  
**Degree Programme in Design**  
**Interior Architecture**

**Henna Huttunen**  
**Graduation project**  
**112 pages**  
**Autumn 2013**

The spatial plan includes a room for 12-14 people, which for example could be used for evening wine tastings or handicraft workshops by day. The other big room is reserved for renting it to a local craftsman. The terrace and shelter will be re-built in the original style, thus providing the option for outdoor seating. Repairs and renovation will be done so that the building will not lose all its beautiful patina. Furniture will be chosen for fit in the old outbuilding but still functional for the new use of it.

Key words: alteration of use, manor, building preservation, wine tasting

---

*Abstract*

# Sisälllys

1.1 Ote Kankaisten kartanon tiluskartasta vuodelta 1780. (Haikonen & Teräväinen 2011, 43)



<u>1 JOHDANTO</u>	<u>6</u>
1.1 Aihe ja toimeksianto	
1.2 Tutkimusasetelma	
<u>2 KANKAISTEN KARTANO ENNEN JA NYT</u>	<u>8</u>
2.1 Kankaisten kartano	
2.2 Kartanon historiasta	
2.3 Kartanon rakennusten nykytila ja -käyttö	
<u>3 POHJOLAN UUSKLASSISMI</u>	<u>14</u>
3.1 Uusklassismi arkkitehtuuri- ja sisustustyylinä	
3.2 Uusklassismi kartanoarkkitehtuurissa	
3.3 Kustavilainen sisustustyyli	
<u>4 MUUTOSTYÖN KOHDE</u>	<u>20</u>
4.1 Kankaisten kartanon Pränneri	
4.2 Prännerin nykytila	
4.3 Uusia käyttötarkoituksia	
4.4 Haasteet ja mahdollisuudet	
<u>5 KULTTUURIYMPÄRISTÖ JA KÄYTTÖTARKOITUKSEN MUUTOS</u>	<u>28</u>
5.1 Alueen suojelumääräykset	
5.2 Muut rajoitteet	
5.3 Toiminnallisuuden ja suojelun yhdistäminen	
5.4 Paikan hengen säilyttäminen	
5.5 Viinanvalmistusrakennukset uudessa käytössä	

<u>6 TAVOITTEET</u>	<u>36</u>
6.1 Toiminnalliset tavoitteet ja uusi käyttötarkoitus	
6.2 Suojelutavoitteet	
6.3 Tyyli ja tunnelma	
6.4 Suunnittelutehtävän rajaus	
<u>7 SUUNNITTELUPROSESSI</u>	<u>40</u>
7.1 Tilaohjelma	
7.2 Materiaalit ja pinnat	
7.3 Kalusteet	
7.4 Valaistus	
<u>8 TILASUUNNITELMA KANKAISTEN KARTANON PRÄNNERIIN</u>	<u>68</u>
8.1 Käyttötarkoitus ja tilojen toiminta	
8.2 Pintamateriaalit	
8.3 Kiinto- ja irtokalusteet	
8.4 Valaistussuunnitelma	
8.5 Ympäristö	
<u>9 ARVIOINTI</u>	<u>88</u>
9.1 Tilasuunnitelma	
9.2 Prosessi	
9.3 Jatkokehitys	
<u>LÄHTEET</u>	<u>92</u>
LIITTEET	

# 1 Johdanto

---



**1.2 Präneri kartanolinnan ikkunasta**  
(Arkkitehtitoimisto Sigge Oy 2009)

## 1.1 AIHE JA TOIMEKSIANTO

Opinnäytetyöni kohteena on Maskussa sijaitsevan Kankaisten kartanon sivurakennus nimeltä Pränneri. Sain toimeksiannon työnantajaltani Arkkitehtitoimisto Sigge Oy:ltä ja kyseisen rakennuksen kunnostus on osa laajamittaista Kankaisten kartanon kehittämisprojektia. Asiakas Åbo Akademin säätiö haluaa kunnostaa suojellun rakennuksen ja ottaa sen käyttöön niin sanotuksi edustustilaksi pienille ryhmille. Kalustukselta asiakas toivoi helposti siirrettäviä ja muunneltavia ratkaisuja. Tehtävänäni oli suunnitella rakennuksen sisätilat palvelemaan asiakkaan määrittelemää uutta käyttötarkoitusta.

## 1.2 TUTKIMUSASETELMA

Kyseessä on historiallisesti arvokas 1700-luvun lopulla rakennettu kartanon viinanpolttorakennus mikä teki opinnäytetyöstä erityisen innostavan kuin myös haasteellisen. Vastaavia vertailukohteita ei Suomesta juuri enää löydy, joten tutkin yleisesti rakennusajankohdan arkkitehtuuri- ja sisustustyyliä maassamme sekä hain vertailukohteita vanhoista viinanpolttorakennuksista Ruotsista. Luonnollisesti uppouduin myös selvittämään Kankaisten kartanon historian vaiheita sekä sitä, kuinka viinanpoltto on aikanaan tapahtunut. Yksi tärkeimmistä taustatöistä oli kuitenkin ottaa selvää kuinka lähteä tekemään suunnitelmaa suojelukohteeseen ja mitä kaikkia asioita siinä tulee ottaa huomioon.

Aikakauden arkkitehtuuriin perehtyminen on tärkeää sen vuoksi että ymmärtää rakennuksen luonteen, osaa eritellä mitkä piirteet ovat säilyttämisen arvoisia sekä ennen kaikkea miten rakennus tulee korjata jotta siinä mahdollisimman hyvin säilyy sen alkuperäinen henki. Vanhaa rakennusta sisustaessa tulee pohdittavaksi myös kysymys kalustaako se rakennusaikakautensa vai nykypäivän mukaan, tai jotain näiden väliltä. Sisustuksen historiasta kertovaa aineistoa käytin hyväksi tässä asiassa. Esimerkit muista vanhoista viinanpolttorakennuksista uudessa käyttötarkoituksessaan toimivat enää lähinnä vain vahvistuksena sille, että olin samoilla linjoilla ajatuksineni. Näiden sisätiloissa, kuten omassakin työssäni, on säilytetty vanhan rakennuksen henki menemättä museomaiseen tunnelmaan.

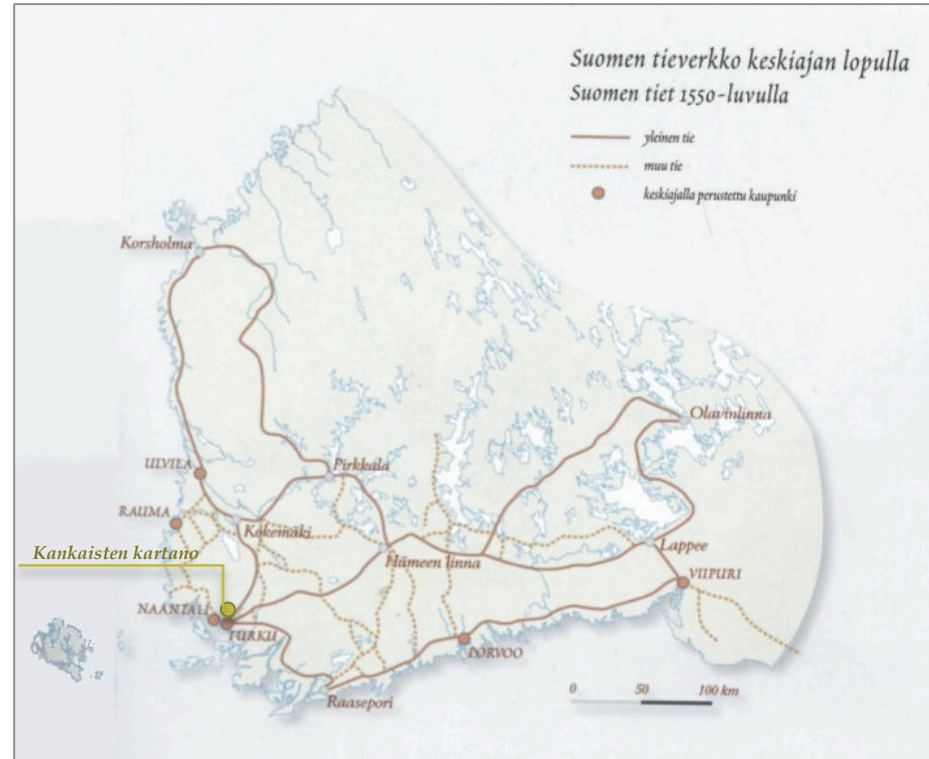
## *2 Kankaisten kartano ennen ja nyt*

---

## 2.1 KANKAISTEN KARTANO

Kankaisten kartano (ruotsinkieliseltä nimeltään Kankas herrgård) sijaitsee Maskussa noin 18 km Turusta pohjoiseen. Päärakennus, jota kutsutaan myös linnaksi, on yksi harvoja keskiajalta periytyviä asuinkartanoita. Rakennus oli asuinkäytössä 1990-luvulle asti, jolloin kartano jouduttiin huutokauppaamaan. Niihin päiviin se oli maamme vanhin asuttu rakennus.

Kartanolinnan arkkitehtuuri on saanut vaikutteita Ruotsissa 1100-luvulla rakennetuista puolustustorneista. Kolmikerroksisen rakennuksen seinät muodostavat lähes symmetrisen kuution ja sen pyramidin muotoisen katon keskeltä kohoaa vain yksi savupiippu. (Haikonen & Teräväinen 2011, 41) Kartanoalue sekä sen vanhimmat rakennukset (Linna rv. 1500-luvun puoliväli, Pränneri rv. 1700-luvun loppu, Läntinen Annex (lisärakennus) rv.1840 sekä Itäinen Annex rv. 1860) ovat suojeltu rakennussuojelulain nojalla.



2.1 Suomen keskiaikainen tieverkosto. Kankaisten kartanon sijainti merkitty vihreällä. (Haikonen & Teräväinen 2011, 49)



2.2 Kankaisten kartanon aluekartta (Arkitehtitoimisto Sigge Oy)

Suunnittelukohte  
Pränneri

## 2.2 KARTANON HISTORIASTA

Henrik Klauunpoika Horn rakennutti kartanolinnan Turusta pohjoiseen vievän keskiaikaisen tärkeän väylän varrelle 1500-luvun puolivälissä. Linnan alapuolinen kellarikerros on holvattu 1400-luvun lopulla. Hornin suku joutui luopumaan kartanosta 1680-luvun reduktiossa. Isovihan aikaan 1700-luvun alussa Venäläiset sotilaat tulivat myös Maskuun ja kartano kärsi suuria vahinkoja. Kartano oli vuoronperään usean eri henkilön omistuksessa kunnes Nils Hasselbom osti kivilinnan 1750-luvulla. (Lindroos 2010, 24)

Hasselbom teki kartanolinnaan laajamittaisen korjaustyön vuosina 1762-1764 arkkitehti August Ehrensvärdin laatimien suunnitelmien mukaan. Muun muassa huonokuntoinen kolmas kerros purettiin ja toinen kerros sai uuden huonejaon. Ajan hengen mukaan julkisivusta tehtiin symmetrinen valeovin ja -ikkunoin. (Lindroos 2010, 28) Bränner-niminen rakennus rakennettiin Maskunjoen varteen oletettavasti 1700-luvun lopulla ja se on kartanoalueen toiseksi vanhin rakennus (Lindroos 2010, 1). Hasselblom-suku otti aateloinnin yhteydessä nimen Frendensköld ja he asuttivat kartanoa 1840-luvulle saakka.

Kankaisten kartanon viimeinen omistajasuku oli Aminoff. He asuttivat kivilinnaa vuodet 1846-1992. Vapaaherra Claes Aminoff teetti kartanossa laajan entisöinnin, minkä yhteydessä muun muassa linnan kolmas kerros rakennettiin uudestaan vuonna 1935. (Lindroos 2010, 37-68)

1990-luvun alun laman aikaan kartano ja noin 541 hehtaaria

maata huutokaupattiin ja kartanon toistaiseksi viimeinen yksityinen omistaja Fredrik Aminoff muutti Portugaliin. Åbo Akademin säätiö otti kartanon keskeisimmät alueet hallintaansa yhteisymmärryksessä Museoviraston kanssa ja käynnisti alueen laajamittaisen kunnostusprojektin. (Lindroos 2010, 70-71)



**2.3 Valokuva vuodelta 1911. Päärakennuksen kolmas kerros purettiin 1700-luvulla, mutta rakennettiin uudelleen vuonna 1935.** (Lounatvuori & Dölle 2008, 46)



Kartanon päärakennus nykytilassaan. (Henna Huttunen 2012)

### 2.3 KARTANON RAKENNUSTEN NYKYTILA JA -KÄYTTÖ

Säätiön tarkoituksena on luoda Kankaisten kartanoon eloisa kartanomiljö sen sijaan, että alue kunnostettaisiin pelkäksi museoksi, jossa mihinkään ei saa koskea. Päärakennuksessa on haluttu säilyttää kodinomaisen tunnelma. Vaikka toinen kerros on sisustettu kustavilaiseen ja rokokoo-tyyliin näyttelytilaksi, siellä voidaan järjestää pienimuotoisia edustustilaisuuksia tai konsertteja. Kolmanteen kerrokseen saneerataan makuuhuoneita pienien ryhmien vuokrattavaksi. (Lindroos 2010, 73-74)

Piharakennuksista ensimmäiseksi vuonna 1993 saneerattiin Läntinen Annex alun perin asuinkäyttöön, sittemmin juhlatilaksi. Siellä on juhlasali 40 henkilölle sekä suuri valmistuskeittiö. Suurelta terassilta on hienot näkymät puutarhaan. Itäiseen Annexiin on saneerattu viehättävä kahvila. Yksi sen huoneista toimii kartanon historiasta kertovana näyttelytilana. Navetta on remontoitu isoille juhlille. Sitä vuokrataan erilaisiin tapahtumiin kuten juhla-, konsertti- tai kokoustilaksi. Pöytineen tilaan mahtuu 250 asiakaspaikkaa, pelkin tuolein 350 asiakaspaikkaa. Alueen läheisyyteen on tehty myös golfkenttä. Seuraavaksi on vuorossa Pränerin ja Meijerin kunnostustyöt.



**Läntisessä Annexissa on juhlatilat 40 henkilölle. (Henna Huttunen 2012)**



**Itäinen Annex toimii kahvilana ja näyttelytilana (Henna Huttunen 2012)**

### *3 Pohjolan uusklassismi*

---

### 3.1 UUSKLASSISMI ARKKITEHTUURI- JA SISUSTUSTYYLINÄ

1700-luvun puolivälin jälkeen mahtaileva barokki sai väistyä selkeän klassisuuden tieltä. Arkkitehtuuria inspiroivat tuhkan alta paljastuneet antiikin aikaiset rauniot kuten Pompeiji, ja löydöistä tehdyt piirustukset levisivät ympäri Eurooppaa. (Heikkinen, Heinämies, Jaatinen, Kaila & Pietarila 1989, 15)

Uusklassinen arkkitehtuuri vallitsi Kustaa III:n hallitsijakaudella Ruotsissa 1700-luvun lopulta 1800-luvun alkuun (Haikonen & Teräväinen 2011, 312). Se tunnetaan pohjoismaissa erityisesti sisustuksessa myös kustavilaisena tyylinä saaden nimensä tyylitietoisien hallitsijan Kustaa III:n mukaan. Suomi kuului silloin Ruotsin vallan alle ja tähän ajanjaksoon ajoittuu myös Prännerin rakentaminen. Tyyliuunnalle on ominaista yksinkertaiset ja suoraviivaiset muodot sekä antiikista ammennettu ornamenttiikka (Pietarila 2004, 80). Tämä pätee sekä arkkitehtuurissa että sisätilojen pinnoissa ja kalustuksessa.

<http://www.matkailu-opas.com/hameenlinnan-kirkko.html>



**3.1 Hämeenlinnan pyörökirkko on puhdaspiirteisimpiä esimerkkejä uusklassismin arkkitehtuurista (Kaila, Pietarila & Tomminen 1987, 9). Kuningas Kustaa III määräsi Louis Jean Desprezin piirtämään kirkon ihailemansa Rooman Pantheon esikuvanaan. Se on valmistunut vuonna 1789. (Hämeenlinnan kirkko)**

### 3.2 UUSKLASSISMI KARTANOARKKITEHTUURISSA

Rakennuksissa suosittiin nyt entistä yksinkertaisempaa ulkoasua. Antiikin matala satula- ja aumakatto syrjäyttivät mansardikaton ja kauniit mittasuhteet sekä symmetria tulivat yhä tärkeämmiksi. (Heikkinen, jne 1989, 16)  
Kartanoiden päärakennuksissa tyylin tunnuspiirteitä ovat muun muassa loiva satulakatto, päätykolmiot ja poikkipäädyt. (Haikonen & Teräväinen 2011, 312).

Julkisivun värityksessä keltamullasta tai rautasulfaatista aikaan saatu keltainen vei suosiota tummalta punamullalta. Sanotaan, että sillä tavoiteltiin Eurooppalaisen kalkkikiven sävyä. Kivirakennusten rapatut julkisivut maalattiin kalkista valmistetulla useimmiten keltamullalla tai nokimustalla sävytetyllä maalilla. Kalkkimaali on pastellinsävyistä sillä

kalkin sitomiskyky rajoittaa käytettävän pigmentin määrää. Julkisivua jäsentävät osat kuten räystäslista, pilasterit, kapiteelit, vaakalistat sekä ikkunat ja ovet maalattiin seinien peruspintaa vaaleammalla sävyllä. (Pietarila 2004, 49-50)  
Ruotsin vallan viimeisinä vuosina julkisivut pelkistyivät entisestään kun pystyaiheita kuten pylväitä ja nurkkaharkotuksia ei enää käytetty. Jäljelle jäi ikkunaukkojen rytmittämä julkisivu räystä- ja sokkelilistoin. (Heikkinen, jne 1989, 16)



**3.2 Tervikin kartanon julkisivuissa on nähtävissä uusklassismin arkkitehtuurin ja värityksen pyrkimyksiä. (Pietarila 2004, 50)**



3.3 – 3.7 Mustion Linna on rakennettu vuosina 1782-1792 (Nokela 2004, 141). (Kuvat: <http://www.mustionlinna.fi/fi/kuvagalleria/category/1-the-manor-house>)

### 3.3 KUSTAVILAINEN SISUSTUSTYYLI

Lähestyttäessä 1700-luvun loppua Ruotsin kuningas Kustaa III:n mukaan nimensä saanut kustavilainen tyyli voimistui. Se levisi aatelisten kotikartanoista, pappiloihin, porvariskoteihin ja maataloihin pitäen suosionsa pitkälle 1800-luvulle. (Nokela 2004, 131-140)

Seinien maalauksessa suosituimmat värit olivat harmaan sävyt ja niihin tehtiin erilaisia koristemaalauksia. Maalausten koristeaiheet kartanoihin tulivat muun muassa antiikista ja seiniin maalattiin pylväitä ja pilastereita. Seinäpintoja jaettiin myös suorakaiteen muotoisiin kenttiin maalilla tai seiniä koristeltiin roiskemaalaustekniikalla. Lattiat jätettiin usein puun värisiksi. (Pietarila 2004, 80-85) Huoneita väritettiin myös eri väreihin ja kutsuttiin värin mukaan kuten ”vihreä kamari”. Huoneen koko kokonaisuus seinät, tekstiilit ja kalusteet soinnutettiin yhteen. (Heikkinen, jne 1989, 16)



**3.8 Kustavilaiseen tyyliin sisustettu sali Kankaisten linnasta. Kalustus ei ole alkuperäinen, vaan tehty jälkeen päin muistuttamaan aikakautta. (Lindroos 2010, 143)**



**3.9 Mustion kartanon hallin kustavilaista koristemaalauksia. (Pietarila 2004, 82)**

Kalusteiden linjat suorenvat kaarevamuotoisen rokokoon jälkeen. Tyyli vaikutti suuresti puusepäntaiteen kehittymiseen sillä selkeät muodot ja hillitty valikoiva ornamenttiikka soveltuivat hyvin kotimaiselle puulaadulle. Kalusteet maalattiin useimmiten helmenharmaaksi, mutta pastellisävyjäkin käytettiin. Suoraviivaisuutta korosti vielä verhoilujen raidallinen päällinen. (Nokela 2004, 133-134)

Lipastot olivat hoikkajalkaisia ja niiden kansiin käytettiin marmoria tai sitä jäljittelevää maalausta. Kullatut suorakaiteen muotoiset peilit, soikeat peililampetit sekä kristallikruunut loivat loistokkuutta. (Nokela 2004, 134)

*“Pyrittäessä yksinkertaiseen selkeyteen saavutettiin muodon ja mittasuhteiden harmonia.”*  
(Nokela 2004, 133)



**3.10 – 3.11** Kristallikruunujen kristallit alettiin hioa prismoille kustavilaisen tyyliuunnan aikana. Ajan peileille oli tyypillistä suorakaiteen muoto sekä ylä- ja alapainotteinen koristelu. (Nokela 2004, 155-162)



**3.12 – 3.13** Hepplewhitevaikutteinen kustavilaistuoli sekä talonpoikaistyylinen säleselkäinen kustavilaistuoli. (Nokela 2004, 155-162)



4.1 (Arkkitehtitoimisto Sigge Oy 2009)

## 4 Muutostyön kohde

---

#### 4.1 KANKAISTEN KARTANON PRÄNNERI

Suorakaiteen muotoinen kivirakennus on kartanoalueella virtaavan joen varteen tiettävästi 1700-luvun loppupuolella. Rakennuksen ulkomitat ovat noin 13x18,6 m ja lattiapinta-alaa on noin 80 m<sup>2</sup>. Sisätila koostuu neljästä huoneesta: eteisestä, kahdesta huoneesta rakennuksen molemmilla lyhyemmällä sivuilla sekä pienemmästä huoneesta rakennuksen keskellä. Kattotyyppi on aumakatto, mikä on tyyppillinen uusklassismin tyyli suunnalle.

Pränneri on rakennettu todennäköisemmin paloviinan valmistustilaksi. Kankaisten kartanon historiassa on mainintoja Kankaisten omasta oluesta. Prännerissä on siis saatettu panna myös olutta.

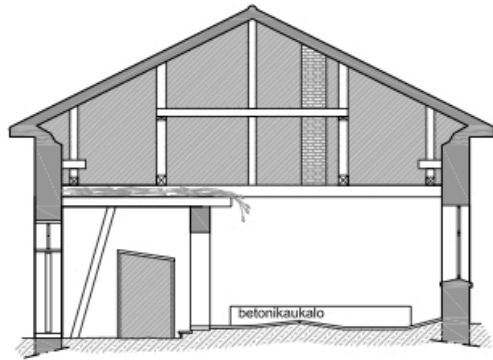
Jossain vaiheessa myöhemmin Pränneriä on käytetty meijerinä ja vuoden 1930-jälkeen varastona. 1900-luvun alussa vuoden 1911 jälkeen verannan katto purettiin. Rakennuksen kattotiilet on uusittu vuonna 1985. Muista rakennustoimenpiteistä ei ole tietoa. (Lindroos 2010, Del II Inventering, 15-16) Betonia alettiin käyttää rakennusaineena Suomessa 1800-1900 -lukujen vaihteessa, joten betonilattia ja kaukalot ovat lisätty rakennukseen jälkikäteen ja ne liittyvät todennäköisesti meijeritoimintaan. (Niiranen 1981, 27)



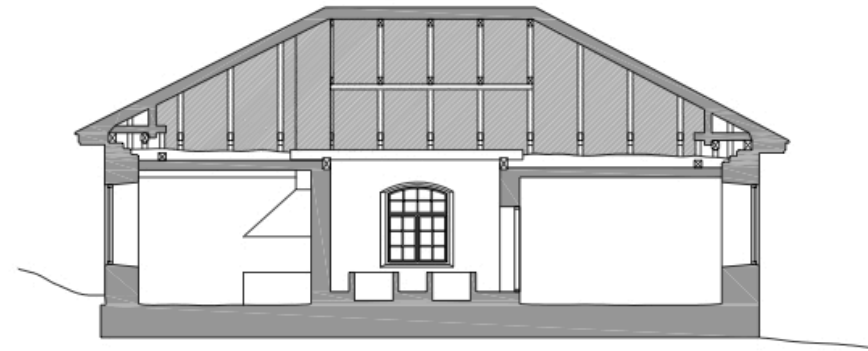
4.2 Johan Knutssonin piirros Kankaisten kartanosta vuodelta 1845. (Lindroos 2010, 102)



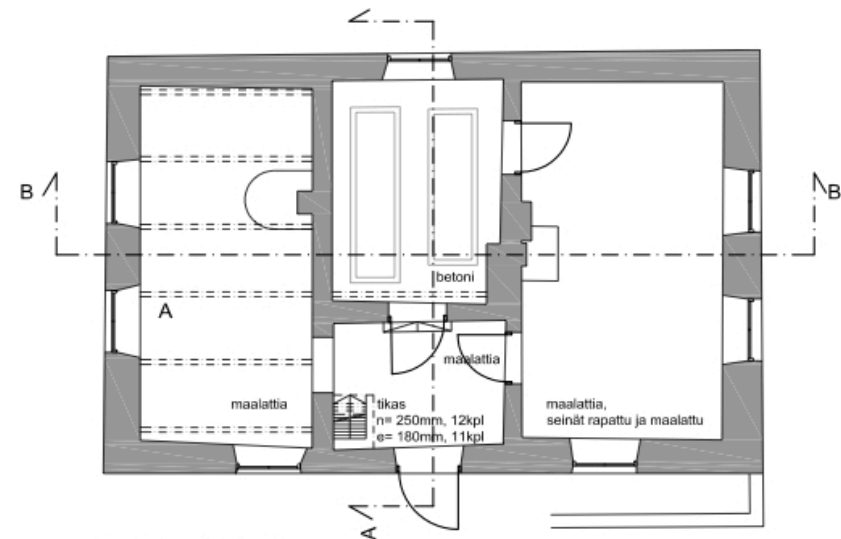
4.3 Prännerin vieressä on kivijäänteitä jotka ovat mahdollisesti peräisin sillasta. (Lindroos 2010, 102)



LEIKKAUS A-A

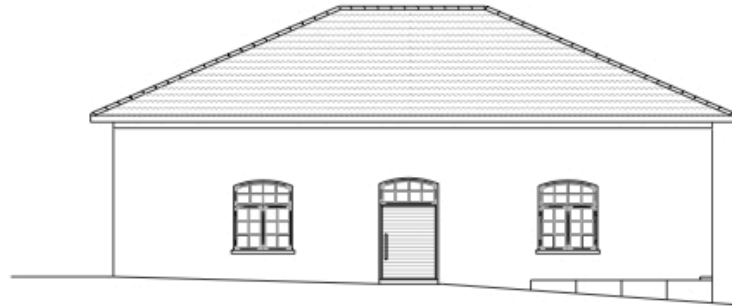


LEIKKAUS B-B

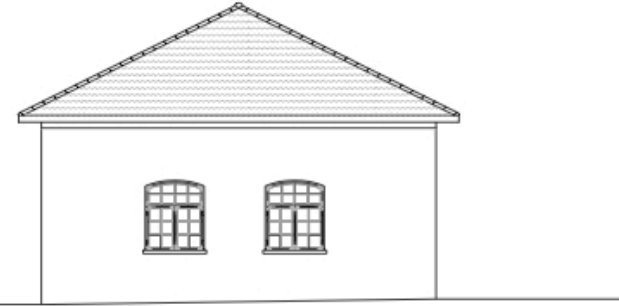


POHJAPIIRUSTUS

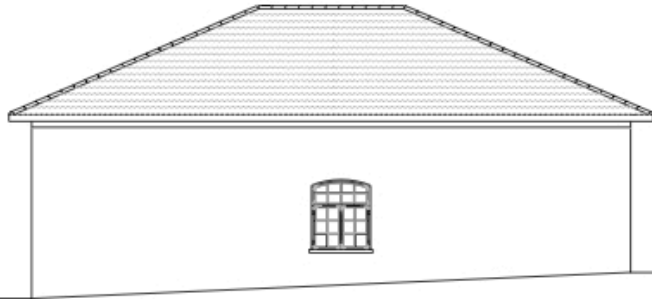
**4.4 Pohjapiirustus ja leikkaukset (ei mittakaavassa)**  
 (Arkkitehtitoimisto Sigge Oy)



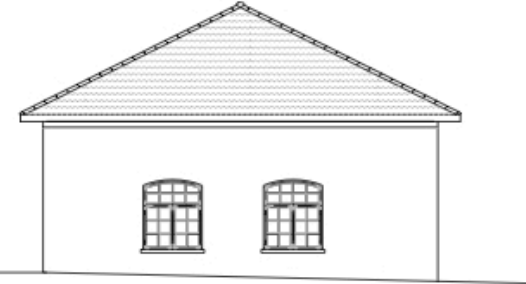
*Julkisivu länteen*



*Julkisivu itään*



*Julkisivu etelään*



*Julkisivu pohjoiseen*

4.5 Julkisivut (ei mittakaavassa) (Arkkitehtitoimisto Sigge Oy)

## 4.2 PRÄNNERIN NYKYTILA

Rakennus on rappeutunut pahoin sekä ulko- että sisäpuolelta ja vaatii mittavaa saneerausta säilyäkseen.

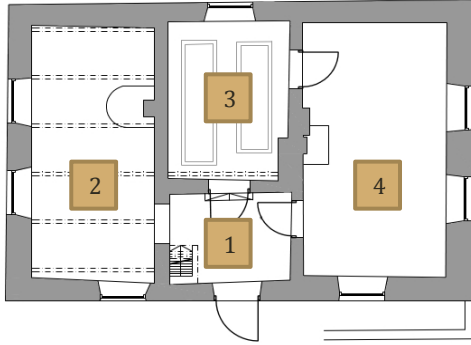


(Henna Huttunen 2012)

### Rakennusmateriaalit

<b>Perustus</b>	<b>Kivi</b>
<b>Runko</b>	<b>Muurattu luonnonkivi</b>
<b>Julkisivu</b>	<b>Rapattu, väritys vaaleankeltainen, alla kerros okrankeltaista</b>
<b>Katto</b>	<b>Punavivahteinen tiili, uusittu 1985</b>
<b>Ovi</b>	<b>Yksinkertainen lankkuovi, maalattu okrankeltaiseksi mutta maali suurimmaksi osaksi kulunut pois. Pitkät kielimäiset saranat. Kahdeksanruutuinen ikkuna oven yläpuolella.</b>
<b>Ikkunat</b>	<b>Yhteensä seitsemän 1700-luvun lopun tyylin mukaista ikkunaa. Kivinen ikkunalauta on ollut maalattu tummanruskeaksi mutta kulunut suurimmalta osin. Kulmaraudat ovat tyyliltään 1900-luvun alusta.</b>
<b>Terassi</b>	<b>Läntisellä julkisivulla oven oikealla puolella on jäänteitä katetusta terassista</b>

(Lindroos 2010, Inventering 15-16)



### Sisätilat

- Lattia** Valetut laatat joiden päällä kerros hiekkaa, vain huoneessa 3 ei hiekkakerrosta. Ei lattialistoja.
- Seinät** Rapatut tiiliseinät. Väliseinät todennäköisesti myöhempää rakennusvaihetta. Pällimmäinen maalikerros valkoinen, alla vaaleanharmaa tummanharmaalla alaosalla. Seinä on haljennut useista kohdista.
- Sisäkaton** Huone 1: vaaleanharmaa helmiponttipaneeli  
Huone 2: tummanruskea helmiponttipaneeli  
Huone 3: ei alakattoa  
Huone 4: tummanruskea helmiponttipaneeli
- Kattolistat** Yksinkertaiset profiloituneet puulistat, maalattu suurimmaksi osaksi alakaton sävyyn. Huoneessa 3 osittain jäljellä valkoiseksi maalattua kattolistaa. Huoneessa 2 ei listoja.

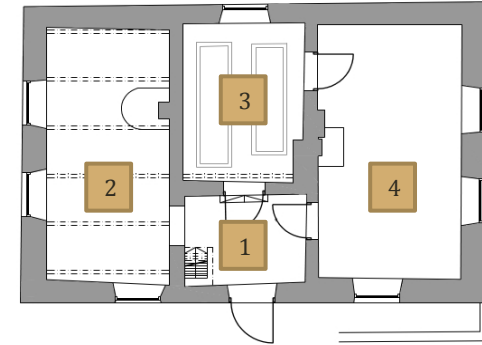
(jatkuu seuraavalla sivulla)



(Henna Huttunen 2012)



(Henna Huttunen 2012)



### Sisätilat

- Ovet** Yksinkertaiset lankkuovet huoneiden 1 ja 3 sekä 1 ja 4 välillä. Maalattu okrankeltaiseksi. Karmit maalattu punaruskeaksi minkä alla kerros okrankeltaista.
- Ikkunat** Ks. kuvaus ulkomateriaalien kohdalla. Ikkunasyvennykset maalattu seinien sävyyn.
- Tulisijat** Huone 2: kaareva takka, tiiltä, peltisen huuvan alla. Huone 4: kantikas muurattu tulisija, päällä liesi Näiden vieressä on jäänteitä vanhemmista tulisijoista.

(Lindroos 2010, Inventering 15-16)

#### 4.3 UUSIA KÄYTTÖTARKOITUKSIA

Rakennuksen on aiemmin kaavailtu kesäkahvilaa tai saunatilaa, mutta nyt tärkeintä on pelastaa suojeltu rakennus ilman suuria muutoksia kuten vesi- tai viemärintiasennuksia. Tämänhetkinen ajatus on ottaa rakennus vain kesäkäyttöön ja sijoittaa sinne esimerkiksi viinin maistelutila, viinikellari, kokoontumishuone ja/tai rakennuksen historiasta kertova näyttelytila.

#### 4.4 HAASTEET JA MAHDOLLISUUDET

Otin selvää viinien varastoinnista ja viinikellarien rakentamisesta, jolloin kävi ilmi, että Pränneri ei ole paras mahdollinen paikka viinikellarille. Usean vuoden kypsytysten vaatimat viinit ovat herkkiä paitsi valolle, ilmankosteudelle ja tärinälle, erityisesti myös lämpötilan vaihtelulle. Viinikellaria ei suositella sijoitettavaksi tilaan, mikä rajautuu ulkoseinään tai jonkun lämmönlähteen kuten saunan tai takan läheisyyteen. (Eklund 2006, 15-16) Prännerin keskellä oleva pieni huone rajautuu sekä ulkoseinään että kahteen tulisijaan joista ainakin toinen halutaan ottaa käyttöön. Jos kartanoon halutaan viinikellari, se voisi soveltua paremmin Linnan kellariin.

Viinin pitkäaikaiseen säilytykseen soveltuu toki myös viinikaappi. Pränneri ajateltiin kuitenkin vain kesäkäyttöön, joten sen sijaan että siellä pidettäisiin sähkö päällä ympäri vuoden viinikaapin vuoksi, vaihtoehto on säilyttää siellä vain

yhden kesän viinien käsivarastoa. Suurin osa markkinoilla olevista viineistä on tarkoitettu juotavaksi muutaman kuukauden sisällä ostopäivästä. Lyhytaikainen säilytys ei myöskään vaadi suuria muutoksia rakennukseen, mikä vastaa asiakkaan toivetta siitä että tila olisi helppo ottaa joskus tulevaisuudessa tarpeen vaatiessa muuhun käyttöön.



4.6 (<http://rakennusmaailma.fi/artikkelit/viinikellari-keittion-lattian-alla>)

## 5 *Kulttuuriympäristö ja käyttötarkoituksen muutos*

---

## 5.1 ALUEEN SUOJELUMÄÄRÄYKSET

Kankaisten kartanolinna alueineen on suojeltu rakennussuojelulain nojalla vuonna 1997. Kohteen suojelumääräyksissä sanotaan muun muassa että päärakennuksen käytön tulee olla sopuoinnussa sen historiallisen luonteen kanssa. Kaikkiin sen historialliseen ilmeeseen vaikuttaviin korjaustoimenpiteisiin tulee hankkia Museoviraston suostumus ja korjaustöiden yhteydessä Museovirastolle tulee antaa mahdollisuus rakennusarkeologisiin tutkimuksiin. Siinä sanotaan myös että piharakennusten ulkoasu sekä alkuperäisiksi katsottavat kiinteät rakenteet tulee säilyttää ja rakennuksiin liittyvä puisto on säilytettävä ja hoidettava sen historiallisen luonteen edellyttämällä tavalla. (Museovirasto 2012, Lausunto Kankaisten kartanon päärakennuksen rakennusluvasta 2012-21) Vaikka lausunto koskee päärakennusta, samoja periaatteita voidaan soveltaa myös Prännneriin.

## 5.2 MUUT RAJOITTEET

Ennen suojellun rakennuksen korjauksen suunnittelua rakennuksesta tulee tehdä rakennushistoriaselvitys. Siinä rakennuksen historiaa, muutosvaiheita ja nykytilannetta tutkitaan arkistolähteiden ja kenttätöiden avulla. Selvityksen teettää rakennuksen omistaja ja sen tekee yleensä rakennushistorian ja korjausrakentamisen ammattilainen kuten arkkitehti, konservaattori tai taidehistorioitsija tai eri

alojen asiantuntijoiden työryhmä. Selvitys tulee tehdä puolueettomasti eikä ohjaten tai painottaen rakennuttajan tai suunnittelijan intressejä. (Sahlberg 2010, 9-22)

Kankaisten kartanosta on tehty rakennushistoriaselvitys vuonna 2010 (Magdalena Lindroos, Stiftelsen för Åbo Akademi: Kankas herrgård under 600 år: en byggnadshistorisk undersökning). Tässä on kartoitettu myös Prännnerin historia ja nykytilanne, joskin kaikkiin rakennusvaiheisiin ei ole löytynyt vastausta. Näitä ovat ainakin milloin terassi on rakennettu ja purettu ja mistä syystä, milloin tulisijat ovat rakennettu ja millaiset tulisijat rakennuksessa on mahdollisesti olleet alun perin sekä milloin ja mihin käyttöön betoniset kaukalot ovat rakennettu ja onko niiden tilalla ollut aiemmin mahdollisesti jostain muusta materiaalista valmistetut kaukalot.

Asiakkaan intressinä on ensisijaisesti pelastaa pahasti vaurioitunut suojeltu rakennus ilman suuria rakenteellisia muutoksia. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että rakennukseen ei tehdä talvikäytön mahdollistavia nykyisten energiamääräysten mukaisia eristeitä. Sinne ei myöskään ole tarkoitus asentaa vesi- ja viemäriputkia. Nämä seikat luonnollisesti asettavat rajoituksia rakennuksen tulevalle käyttötarkoitukselle ja tilasuunnittelulle.

### 5.3 TOIMINNALLISUUDEN JA SUOJELUN YHDISTÄMINEN

Kun vanhaan rakennukseen ryhdytään suunnittelemaan remontointia, tulee usein eteen rakennussuojelun ja toiminnallisuuden yhdistämiseen liittyvät kysymykset. Rakennukselle sopivan käyttötarkoituksen löytyminen on keskeinen tekijä kun otetaan huomioon kestävän kehityksen tavoitteet, rakennussuojelu ja rakennuksen ominaisuuksien säilyttäminen. Huomioitavia asioita ovat kaavatilanne, paloturvallisuus, väestönsuojelumääräykset, rakennuksen kunto, rahoitus, historialliset arvot kuten rakennustekniset ja tilalliset ominaisuudet sekä rakennuksen kehityshistoria. (Kosunen 2002)

Rakennuksen kulttuurihistoriallisen arvon määrittelemisessä on oleellista analysoida tarkkaan miten ja milloin se on rakennettu, mikä on alkuperäistä ja millaisia erilaisia aikakausia rakennuksessa näkyy. Tärkeitä mutta vaikeasti mitattavia arvoja ovat kauneusarvot ja viihtyisyys jotka tulevat esiin tilamuodoissa, pintakäsittelyissä ja värimaailmassa. (Kosunen 2002)

### 5.4 PAIKAN HENGEN SÄILYTTÄMINEN

Vanha rakennus kätkee sisäänsä lukemattomia tarinoita. Historian voi aistia rakennuksen sisällä ja voi vain arvailla mitä eri vaiheita se on nähnyt. Pienet vinoudet ja kulumat kuuluvat asiaan ja mikäli ne on tarpeen korjata, on käytettävä vastaavia materiaaleja ja työskentelytapoja millä

ne ovat aikanaan tehty (Kaila, Vihavainen & Ekbom, 7) . Näin ne tulevat ajan myötä myös kulumaan samalla tavoin.

Rakennuksen luontaista tilajärjestelmää tulisi kunnioittaa ja mikäli se on välttämätöntä, tehdä siihen vain pieniä muutoksia (Kosunen 2002). Paikan hengen säilymisen kannalta on olennaista välttää ylikorjaamista ja ottaa kaikissa materiaali- ja kalustevalinnoissa huomioon rakennuksen historia ja rakennuksen välittämä tunnelma.

### 5.5 VIINANVALMISTUSRAKENNUKSET UUDESSA KÄYTÖSSÄ

Viinanpoltto ennen vanhaan

Ruotsalaiset ja suomalaiset ovat valmistaneet olutta kautta historian. Paloviina tuli 1600-luvulla yhä tunnetummaksi nautintoaineeksi Pohjoismaissa, jolloin se alkoi viedä suosiota oluelta. Sen valmistukseen säädeltiin erilaisia rajoituksia milloin alkoholin aiheuttamien sosiaalisten ongelmien, milloin viljan ruoaksi säästämisen vuoksi. Vuonna 1774 paloviinan valmistus oli väliaikaisesti vain valtiolla, mutta 1700-luvun viime vuosikymmeninä palattiin kotitarvepolttoon. Prännerin alkuaikoina vuonna 1800 säädettiin laki jossa viinanpoltto-oikeus perustui maanomistukseen. (Österberg 2009)

Viinanpoltto tapahtui seuraavasti: vilja kuten kaura ja ruis imellytettiin lämpimässä vedessä välillä sekoittaen. Seokseen lisättiin hiiva ja annettiin seistä tiiviissä astiassa 3-4 vuorokautta. Tämän jälkeen se laskettiin tulelle asetettuun viinapannuun. Viinapannun hatusta lähti putket

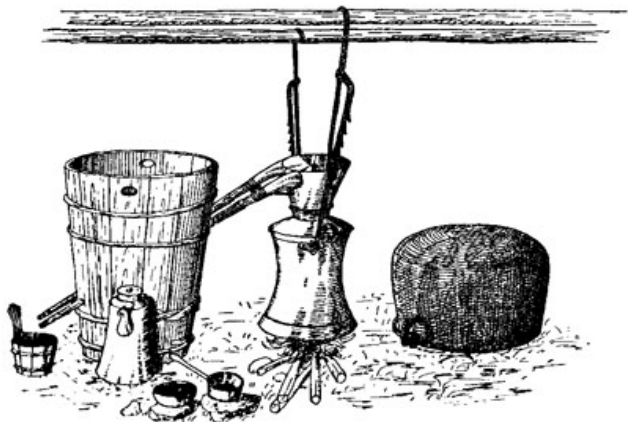
jäähdytysastian läpi lattialla olevaan pienempään sikuna-astiaan. Kiehutettuna seos muuttui höyryksi ja tiivistyi jäähdytysastian kohdalla nesteeksi. Kun viinapannu oli keitetty tyhjäksi, kiehutettiin sikuna uudelleen viinapannussa, jolloin se puhdistui käyttökelpoiseksi viinaksi.

Esimerkkejä muutetuista kohteista

1) Präänneristä asunto

Etelä-Ruotsissa Ynglingarumissa tuli vuosia sitten myyntiin käytöstä poistunut vanha viinanpolttorakennus. Thor ja Lena Andersson ostivat rakennuksen ja aloittivat mittavan kunnostustyön muuttaakseen sen asunnokseen. Thor on insinööri ja tehnyt itse suurimman osan pohjatöistä. Pariskunta aloitti urakan vuonna 2002, piti välillä taukoa matkustellen ja projekti lienee päättynyt vuonna 2008, jolloin projektia esittelevä artikkeli on kirjoitettu. Asukkaat tuntevat asuvansa kuin linnassa. Asuinneliöitä on noin 1000. (Thelander 2008)

### 5.1 – 5.3 Paloviinan valmistusvälineet pienemmästä mittakaavasta suurempaan.



Kuva 279. Viinankeittovähkeet. Seurasaaren ulkomuseossa Niemelän torpan kodassa.

<http://blog.kansanperinne.net/2009/11/viinanpolton-historiaa-ja-perinteita.html>



Kotipolttua 1700-luvulla. Kuva on lavastettu ja henkilö puettu ajan tyyppilliseen asuun. <http://www.sloff.se/sob/00-2/brannvinet.htm>



Robert Benardin piirustus konjakin valmistuksesta arviolta vuodelta 1763.

<http://www.corbisimages.com/stock-photo/rights-managed/DEC23-23/illustration-and-diagram-of-a-cognac-distillery>



**5.4 - 5.12 Valokuvia Etelä-Ruotsissa Sösdalan lähellä sijaitsevasta vuonna 1860 rakennetusta viinanvalmistusrakennuksesta joka on tällä hetkellä hylättyinä.**  
<http://www.tilltradedforbjudet.se/page138/page138.html>

5.13 - 5.22 Valokuvia Anderssonien kodista joka on vanhassa „pränerissä”.

<http://www.qvesarum.se/sv/inspiration/konstent-inreda-stort/>



## 2) Präneristä kahvila

Ruotsissa Hudiksvallin kunnassa sijaitsee vanha ruukkialue nimeltä Långvind. Alueen ruukkihistoria ulottuu aina 1600-luvulle. Siellä on viehättävä pieni ”präneri” joka on muuntautunut kahvilaksi, nimeltään Cafe Bränneriet. (Välkommen till Långvinds Bruk. 2009)



5.23 <http://www.cafebranneriet.se/>



5.24 <http://www.cafebranneriet.se/>



5.25 [https://www.facebook.com/CafeBranneriet/photos\\_stream](https://www.facebook.com/CafeBranneriet/photos_stream)



5.26 <http://www.langvindsbruk.nu/branneri/branneriet.html>

### 3) Präneristä hostelli

Hostelli sijaitsee Ruotsissa Nynäsän linnan alueella Tystbergassa noin 90 km Tukholmasta lounaaseen. Linnan historia ulottuu 1300-luvulle ja se on ollut aatelissukujen omistuksessa vuoteen 1984 saakka. Präneri on rakennettu vuonna 1801. (The Old Distillery Hostel –Bränneriet, 2013)



5.27 <http://www.nynasslott.se/%C3%A4ta-bo-mm/logi/bildgalleri-logi>



5.28 <http://www.nynasslott.se/%C3%A4ta-bo-mm/logi/bildgalleri-logi>



5.29 <http://www.nynasslott.se/%C3%A4ta-bo-mm/logi/nyn%C3%A4s-vandrarhem>



5.30 <http://www.nynasslott.se/%C3%A4ta-bo-mm/logi/bildgalleri-logi>



6.1 ([http://onceuponatimeaccidentallyonpurpose.blogspot.fi/2012\\_12\\_01\\_archive.html](http://onceuponatimeaccidentallyonpurpose.blogspot.fi/2012_12_01_archive.html))

## *6 Tavoitteet*

---

## 6.1 TOIMINNALLISET TAVOITTEET JA UUSI KÄYTTÖTARKOITUS

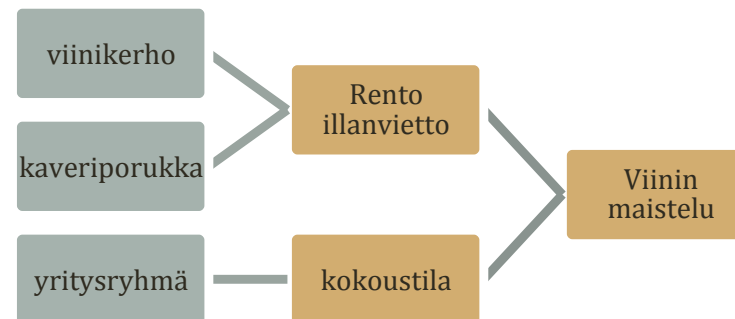
Kankaisten kartanon alueella on jo tilat suurehkoihin tapahtumiin kuten konsertteihin ja häihin, pitopalvelukeittiö, kahvila, majoitustilat pienelle ryhmälle sekä golfkenttä. Lisäksi alueelle kaavaillaan muun muassa saunarakennusta. Tästä lähtökohdasta tarkastellen tuleva asiakaskunta koostuu pääosin eri kokoisista yrityksen, järjestön, suvun tai ystävien kesken saapuvista aikuisryhmistä.

Pränneriin kaavailtu viinin maistelutila sekä kokoushuone täyttäisivät sen aukon jota mahdollisesti yritykset kaipaavat. Se olisi myös oivallinen tila esimerkiksi viinikerhojen tapaamisiin. Mikäli Pränneriin ei asenneta vesi- ja viemärointiputkia, käyttötarkoitus tulee olla sellainen, mikä ei vaadi juoksevaa vettä. Juomavesi, tarjoilu ja astioiden huolto voidaan hoitaa muista rakennuksista. Prännerin vieressä on joskus ollut kuivakäymälä ja sen uudelleen rakentaminen kattaa WC:n tarpeen. Otan kuitenkin tilasuunnittelussa huomioon myös vaihtoehdon jossa sinne asennetaan juokseva vesi sillä se ei ole täysin poissuljettu vaihtoehto.

Pitkää varastointia ajatellen rakennukseen ei ole kannattavaa tehdä viinikellaria kuten edellä on käynyt ilmi. Sen sijaan siellä voidaan kyllä säilyttää pientä käsivarastoa yhden kesän tarpeisiin. Asiakas toivoi että rakennus olisi

jatkossa monikäyttöinen ja viinikellarin rakentaminen tarkoittaisi sitä, että yhtä huonetta ei enää helposti otettaisi muuhun käyttöön. Kalusteiden suhteen asiakas toivoi helposti siirreltäviä ja muunneltavia ratkaisuja.

Prännerin uusi käyttötarkoitus tulee näin ollen olemaan vuokrattavat tilat kesäkaudelle pienille ryhmille erilaisiin tapahtumiin kuten kokouksiin tai illan viettoon. Tiloihin sisällytetään mahdollisuus lyhytaikaiseen viinin säilytykseen. Viiniteema sopii rakennukseen erinomaisesti historiansakin vuoksi, sillä se on toiminut alunperin alkoholin valmistuspaikkana noin 200 vuotta sitten.



## 6.2 SUOJELUTAVOITTEET

Suunnittelutyössä otetaan kaikki tiedossa olevat suojelulliset reunaehdot huomioon. Luonnokset esitetään paitsi toimeksiantajalle ja asiakkaalle, myös Museovirastolle. Näin saadaan otettua huomioon Museoviraston asiantuntemus sekä vältytään suunnittelemasta sellaista lopputulosta, jota ei olisi mahdollista toteuttaa.

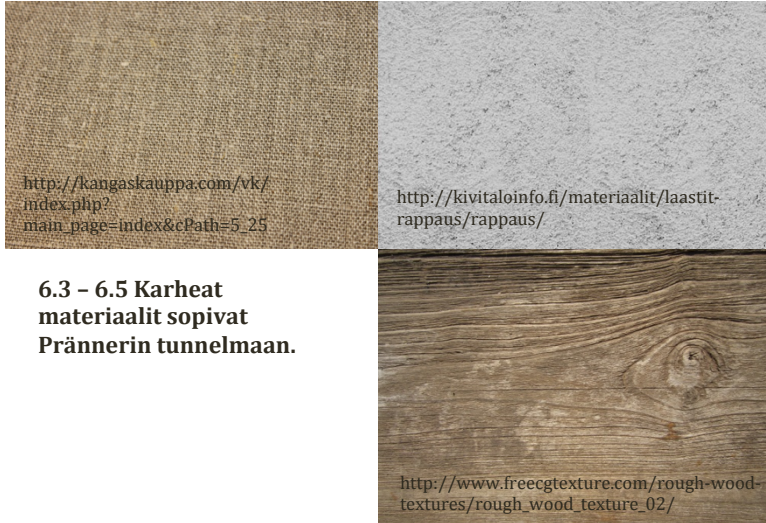
6.2 (Arkkitehtitoimisto Sigge Oy 2009)



## 6.3 TYYLI JA TUNNELMA

Kuvailisin rakennusta sanoin kaunis, harmoninen, karhea, sympaattinen ja patinoitunut. Sillä on luonnetta. Se ei ole koskaan ollut hieno juhlatila, edustuspaikka tai edes palkollisten majoitusrakennus. Se on ollut talousrakennus jossa on tehty vuoroin viinaa ja maitotaloustuotteita. Jonkin lähteen mukaan siellä on asunut myös lampaita. Minulla ei ole mitään tarkoitusta lähteä uudesta käyttötarkoituksesta huolimatta puunaamaan sitä uuden kiiltäväksi, vaan rakennuksen oma karhea erikoisluonne on tarkoitus säilyttää muutostöiden jälkeenkin.

Historiallisen rakennuksen sisustusta pohtiessa tulee eteen kysymys kalustaako se alkuperäisen vai nykyisen aikakauden mukaan. Jos rakennuksesta tehtäisiin museokohde, olisi tarkoituksenmukaista luoda sinne alkuperäisen aikakauden interiööri. Joskin rakennuksen käyttötarkoituksen muistaen tämäkään ei tarkoittaisi kustavilaisia tyylihuonekaluja. Kysyin asiakkaalta onko kartanossa joitain vanhoja kalusteita joita halutaan tuoda Pränneriin. Tällaisia ei ollut mielessä, vaan asiakas toivoi tilaan mieluummin suunniteltavan uuden yksinkertaisen talon henkeen sopivan kalustuksen.



**6.3 – 6.5 Karheat materiaalit sopivat Prännerin tunnelmaan.**



**6.7 Yksi esimerkki yksinkertaisesta viiniravintolan kalustuksesta vanhassa miljöössä.** (<http://www.abelita.fi/yhteistyokumppanit>)



**6.6 Ikkunoista kuultava pehmeä luonnonvalo ja sisätilan hämäryys ovat asioita jotka pyrin säilyttämään rakennuksessa. Kuva on Täällä pohjantähden alla -elokuvasta.** (<http://www.artista.fi/pohjantahti/?q=tpa/uusi>)

#### 6.4 SUUNNITTELU TEHTÄVÄN RAJAUS

Suunnittelutyön tavoitteena on tehdä rakennuksen sisätilojen tilasuunnitelma pitäen sisällään pintamateriaalien, kalustuksen ja valaistuksen suunnittelun. Lisäksi mahdollisista teetettävistä kalusteista tehdään työpiirustukset. Vaurioituneiden rakenteiden korjaussuunnitelma jää tämän opinnäytetyön rajauksen ulkopuolelle.

## *7 Suunnitteluprosessi*

---

## 7.1 TILAOHJELMA

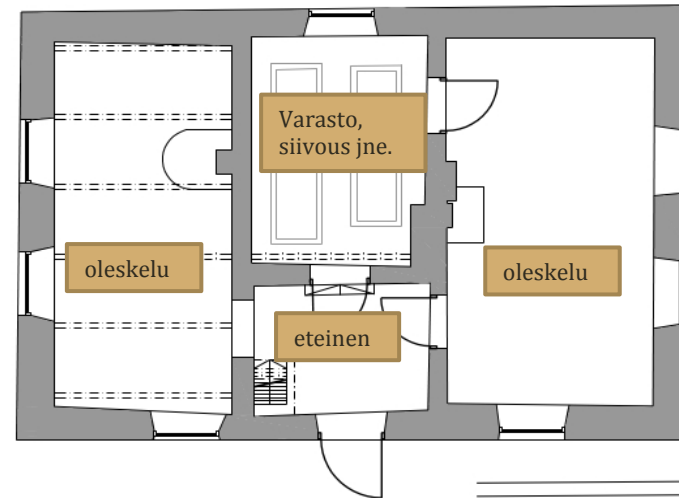
Uuden käyttötarkoituksen perusteella rakennukseen tulee sijoittaa ainakin seuraavia asioita:

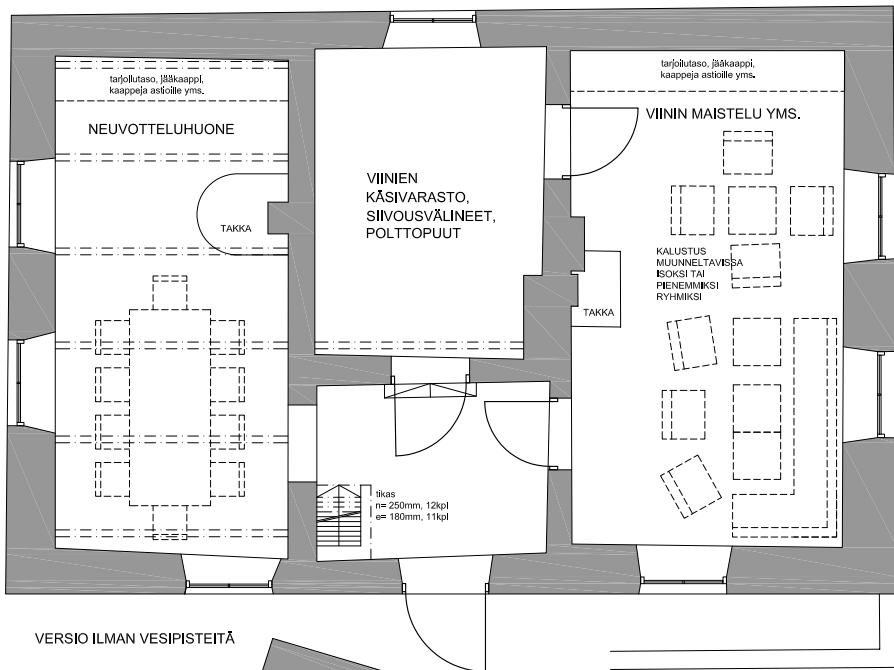
- Neuvottelupöytä ja tuolit
- Säilytyskalusteet astioille ym. tarvikkeille
- Tarjoilutaso
- Sohvaryhmä tms. rennonpaan oleskeluun
- Jääkaappi
- Säilytyskaluste viineille
- Naulakot
- Takka/takat uudelleen käyttöön
- Lisälämmitys, patterit?
- Paikka siivousvälineille
- Paikka roskille
- Paikka polttopuille

Lisäksi mikäli rakennukseen asennetaan vesi- ja viemäriputket:

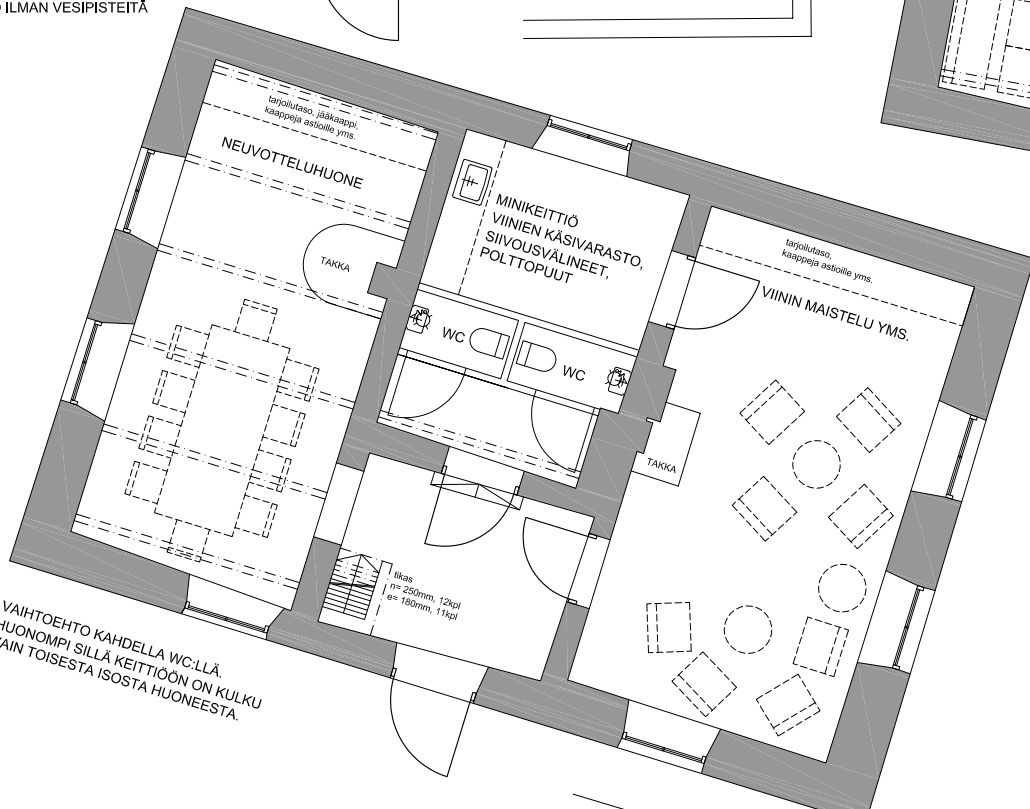
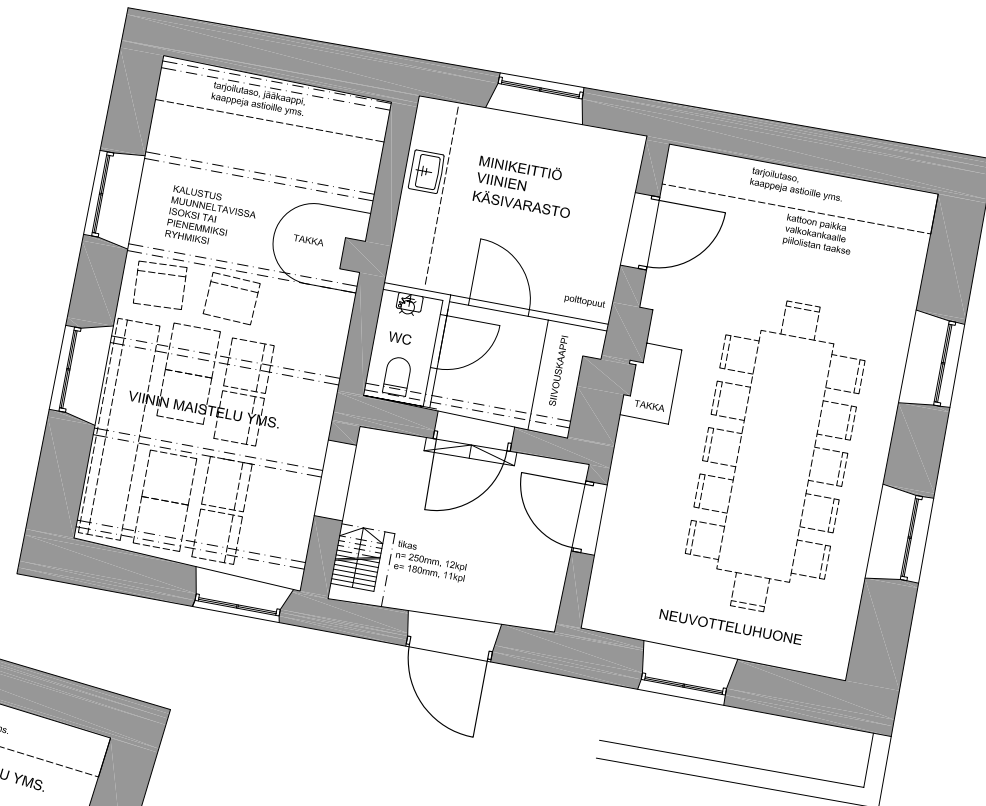
- Wc
- Vesipiste (minikeittiö)

Rakennuksen olemassa olevan huonejaon huomioon ottaen keskimäinen pienempi huone on luonteva aputoimintojen tila ja suurempiin huoneisiin sijoitetaan oleskelutilat



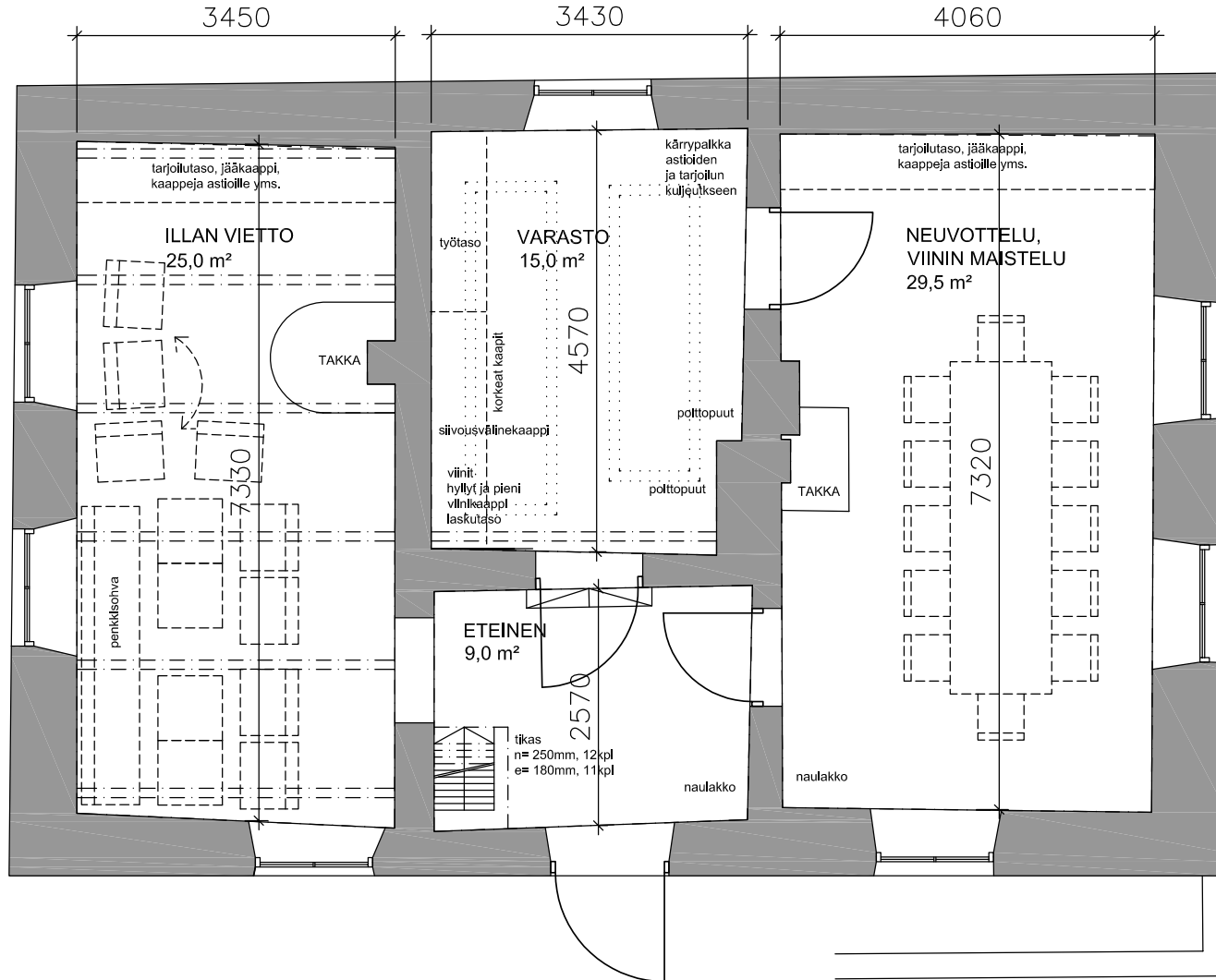


VERSIO ILMAN VESIPISTEITÄ



VAIHTOEHTO KAHEDELLA WC:LLÄ. HUONOMPI SILLÄ KEITTIÖN ON KULKU VAIN TOISESTA ISOSTA HUONEESTA.

Eri luonnosvaihtoehtoja vesipisteellä ja ilman (ei mittakaavassa)



Jatkokehitykseen päätynyt kalustus pohja jossa suuri pöytä sijoittuu joen puoleiseen huoneeseen eikä rakennukseen tehdä vesijohdotuksia. (ei mittakaavassa)

## Tunnelma

Pyrin suunnitelmassa luomaan tilaan harmonisen tunnelman jossa hyvän tilasuunnittelun mukaisesti muutkin aistit kuin näkö on otettu huomioon.



7.1 <http://kauppa.ompelunihanuus.fi/product/505/pellava-rustiikki-1100-em>



7.2 [http://www.freecgtexture.com/rough-wood-textures/rough\\_wood\\_texture\\_02/](http://www.freecgtexture.com/rough-wood-textures/rough_wood_texture_02/)



7.3 Henna Huttunen 2013



7.4 Jokela 2006, 18

## Näkö



7.6 <http://azahar-sevilla.com/sevilletapas/tapas-101/>

## Tunto



7.5 Arkkitehtitoimisto Sigge Oy 2009

## Tuoksu



7.7 <http://energy.gov/energysaver/articles/brrr-5-ways-maximize-your-fireplace-and-chimney-efficiency>

## Kuulo

## 7.2 MATERIAALIT JA PINNAT

### Lattia

Lattia on tällä hetkellä hiekkapäällysteinen ja kuntotarkastuksen sekä mahdollisen alapohjan korjauksen jälkeen lattian voisi jälleen tasoittaa hiekkalla ja päällystää tiililaatoilla puskusaumaan. Ne on helppo irrottaa tarvittaessa ja tuovat tilaan talousrakennuksen karheaa tunnelmaa. Tiililaatan väri voisi olla sama kuin vesikaton, punaruskea. Materiaalin etuna on se, että se käy sellaisenaan tulisijan eteen. Toinen vaihtoehto on rakentaa laualattia.



7.9 [http://www.rakentaja.fi/indexfr.aspx?s=/suorakanava/verkkolehti/05/4105tiileri\\_tiiilattia.htm](http://www.rakentaja.fi/indexfr.aspx?s=/suorakanava/verkkolehti/05/4105tiileri_tiiilattia.htm)



7.8 <http://www.historicalbricks.com/floors-patios.html>



7.10 [http://www.rakentaja.fi/artikkelit/4890/lattiapintaan\\_poltettu\\_tiili.htm](http://www.rakentaja.fi/artikkelit/4890/lattiapintaan_poltettu_tiili.htm)

## Seinät ja ovet

Seinät maalataan joko nykyisen tilanteen mukaisesti valkoisiksi tai kustavilaisen ajan tyyliin harmaiksi. Valkoinen kalkkimaalaus voisi olla rapatuille tiiliseinille sopiva käsittely.

Ovet saavat saman okrankeltaisen sävyn mikä niissä on ollutkin. Niitä ei ole tarkoituksenmukaista muunlaiseksi muuttaa viitaten aiemmin esille tuotuun ohjeeseen, jossa historialliseen rakennukseen tulisi tehdä mahdollisimman vähän rakenteellisia muutoksia.

## Alakatot

Alakaton paneelit hiotaan ja maalataan tai jos tarpeen korvataan uusilla paneeleilla. Keskimmaiseen huoneeseen rakennetaan alakatto uudelleen. Mikäli paneelit uusitaan, helmiponttipaneelit korvataan aiemman aikakauden tasalautakatolla tai pinta voi olla konepaperilla päällystetty. Kattopaneelit kapenivat vasta 1800-luvun lopulla ja helmiponttipaneeli oli suosittua pitkälle 1900-luvun puolelle. (Niiranen 1981, 108-112.) Joka tapauksessa katon väri tulee olemaan valkoinen tai vaalean harmaa kustavilaisen ajan mukaisesti. Nykyinen tummanruskea sävy visuaalisesti madaltaa jo muutenkin matalia huoneita.

## Kustavilaisen ajan sisävärejä, värikartta

### KATTOPINNAT



### SEINÄPINNAT



### KORISTEVÄRIT



### OVET, IKKUNAT JA PANEELIT



### LATTIAT



7.11 Pietarila 2004, 85

## Tulisijat

Prännerin sisätiloista ei ole valokuvamateriaalia, jonka perusteella pystyttäisiin päättämään millaiset tulisijat siellä on alun perin olleet. Rakennusaikana 1700-luvun lopussa kaakeliuuni oli suosittu, mutta koska kyseessä oli talusrakennus, en usko siellä olleen sellaista. Vaatimattomammassa oloissa kaakeliuunin sijaan käytettiin rapattuja lämmitysuneja ja 1800-luvun vaihteesta lähtien peltikuorisia, yleensä pyöreitä uuneja (Niiranen 1981, 150).

Koska tarkkaa tietoa käytetystä uunityyppistä ei ole, lienee turvallisinta asentaa uudet yksinkertaiset tulisijat mikäli nykyisiä tulisijoja ei kannata korjata. Kamiina veisi muurattuun takkaan nähden vähemmän tilaa ja olisi näin ollen huoneiden kalustusta ajatellen kätevämpi. Muurattu takka on mahdollista pintakäsitellä samalla sävyllä kuin seinät, jolloin se sulautuu tilaan. Kysymyksenä on halutaanko tulisijan olevan varaava vai ei. Voisin ajatella että varaamatonkin tulisija käy jos ja kun tiloissa ei yövytä. Se myös lämmittää tilan nopeammin.

Vaihtoehtona on myös konsultoida entisöinnin asiantuntijaa ja teettää tilaan vanhan tyylin mukaiset tulisijat jollaiset siellä olisi voinut olla alun perin.

**7.12 Muutamia takkavalmistajia: Mørso, jälleenmyyjä Roltrade**  
<http://www.roltrade.com/>



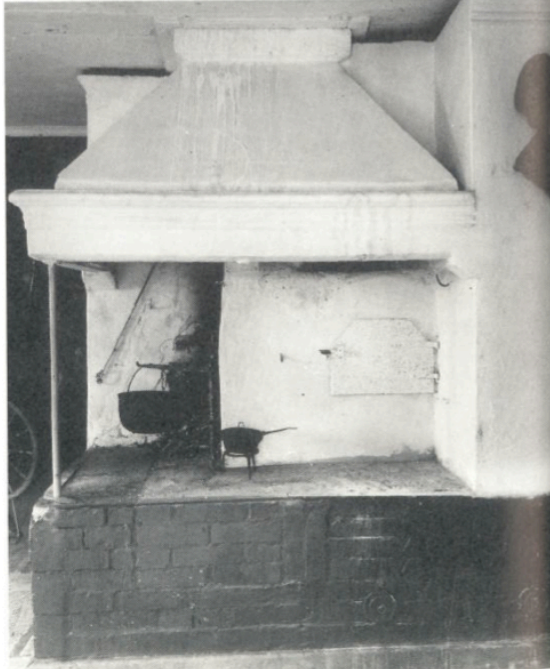
**7.13 Linnatuli**  
<http://www.linnatuli.com/wanhat/3/97/73>



**7.14 Linnatuli**  
<http://www.linnatuli.com/wanhat/3/97/73>



**7.15 Ståv**  
<http://www.stuv.com/>



7.16 – 7.17 Vasemmalla takkauuni Hammarlandista (Heikkinen, jne... 1989, 84). Oikealla rapattu uuni Maskun Kankaisten kartanosta (Heikkinen, jne... 1989, 91) Valokuva on Signe Branderin kuvaama vuonna 1911 ja uuni on purettu myöhemmin (Grägg, 2013).

### 7.3 KALUSTEET

Vanhaa rakennusta sisustaessa tulee eteen kysymys kalustaako se alkuperäisen vai nykyisen tyylin mukaisesti tai näiden yhdistelmällä. Pintamateriaalien suhteen tilanne on selvempi, sillä suojellussa rakennuksessa tulee vaalia alkuperäisiä rakennusajan mukaisia materiaaleja eivätkä ne tässä tapauksessa vaikuta toimintoihin. Eri asia on jos rakennukseen tehdään esimerkiksi märkätilat.

Kalustuksen suhteen kädet ovat vapaammat ja tuleva käyttötarkoitus on otettava huomioon, jotta kalustus palvelee tarkoitustaan. Tässä tapauksessa rakennuksen käyttötarkoitus muuttuu, sillä sitä ei ole käytetty oleskelu- tai kokoontumistilana. Vaikka rakennuksessa ei ole ollut kustavilaistyylistä kalusteryhmää, se ei toki estä ettei sitä voisi sisustaa kustavilaiseen tyyliin. Seurauksena tosin voi olla se, että kävijä erehtyy luulemaan tilojen näyttäneen ennen siltä vaikka totuus on aivan toista. Parempi vaihtoehto lienee valita talon henkeen, uuteen käyttötarkoitukseen sekä tavoiteltuun tunnelmaan sopivia tämän päivän kalusteita.

Karhean tunnelman säilyttämiseksi kalusteet saavat olla yksinkertaisia ja kauniisti patinoituvia. Osa kalusteista kuten neuvottelupöytä ja säilytyskalusteet on varmasti järkevintä teettää, mutta ainakin tuoleihin löytynee jokin valmis vaihtoehto.

Rakennuksen olosuhteet on otettava huomioon kalustevalinnassa. Niiden tulee kestää talvisäilytys tilassa tai olla helposti siirrettävissä toiseen rakennukseen talvisäilöön. Kiintokalusteiden tulee kestää joen mahdollisen tulvaveden nouseminen lattialle. Kalusteiden kiinnittämistä seiniiin on vältettävä.

IRTOKALUSTEET VAIHTOEHO A: YKSINKERTAISTA  
VIIMEISTELTYÄ PUUSEPÄNTYÖTÄ

Sivun kalusteet ovat kotimaisen korkealaatuisia  
puuhuonekaluja valmistavan Nikari Oy:n mallistosta.  
Nikari valmistaa laadukkaita huonekaluja kestävän  
kehityksen periaatteen mukaisesti lähialueiden  
metsien sertifioidusta puusta. (<http://nikari.fi/>)



Neuvottelutilan tuoli?  
Vaihtoehtona myös  
esim. pitkät penkit.



7.18 - 7.23

Sivun tuotteet ovat saksalaisen BauholzDesignin. Yrityksen konsepti on valmistaa huonekaluja käyttäen puumateriaalina ainoastaan työlavoilla käytettyjä lankkuja. Jokainen tuote on yksilöllinen ja yrityksen puuseppien käsityönä tekemä. Valmistetaan mittatilauksesta asiakkaan tarpeisiin. Tuotteet sopivat myös terassille. (<http://www.bauholzdesign.com/>)



Neuvottelutilan pöytä pitkistä lankuista puu- tai metallirungon päällä tai pukkijaloilla.



Ausgezeichnet mit | Awarded the

**DESIGN PLUS**

Nominiert für | Nominated for



7.24 - 7.27

Kierrätysmateriaalista valmistetuissa kalusteissa on ajan patinaa ja silti ne voidaan valmistaa mittatilaustyönä.



7.28 <http://www.antiikkikarhu.fi/tuote/uustuotanto>



7.29 <http://bellart.fi/tuotteet/ruokapoydat-ja-tuolit>



7.30 <http://theinspiredrevival.wordpress.com/2012/03/09/the-metal-cafe-chair-3/>

## IRTOKALUSTEET

### VAIHTOEHTO A + B YHDISTELMÄ

Sivot tuolit  
yhdistettynä  
lankkupöytään.



7.31 Jokela 2006, 149

## IRTOKALUSTEET VAIHTOEHTO C: KUSTAVILAISEN AJAN KALUSTEITA ANTIKKILIIKKEISTÄ

Tila voidaan kalustaa kustavilaiseen tyyliin tai tuoda sinne jokin yksittäinen kustavilaisen ajan kaluste kuten talonpoikaistuoli. Vältettävä kuitenkin antiikkiliikkeiden tyylikalusteita sillä rakennuksessa tulee säilyä pelkistetty tunnelma. Haaste etenkin tuoleissa on löytää 12-14 kpl samankaltaisia vanhoja tuoleja.



7.32 Kustavilainen sohva ja pikkutuolit 1800-luvulta.  
<http://www.miantica.fi/HUONEKALUT.htm>



7.33 <http://www.fasaani.fi/tuotteet.html?id=3/853>



**7.34 Ylempi kuva:**  
Pöydän ympärillä olevat tuolit edustavat tyyliä joka tuli muotiin 1600-luvulla ja säilyi muuttumattomana 1900-luvun alkuun asti. Nämä ovat luultavasti 1800-luvulta. Malli on ajaton ja yhteiskuntaluokista riippumaton ja niitä löytyy kartanoista, majataloista ja mökeistä ympäri Ruotsia. (Sjöberg 2012, 80-83) Kuva on Salaholmin kartanosta Länsi-Göötanmaalta Ruotsista.

**7.35 Alempi kuva:**  
Kaksi kustavilaista provinssityötä edustavaa tuolia sekä tuoli, jossa on piirteitä barokista. Kuva on 1800-luvun vaiheilla rakennetusta Hyttan-rakennuksesta Dyltan ruukkialueella Ruotsissa. (Sjöberg 2012, 86-89)



Lankkupöydän hahmottelua erilaisin jalkaratkaisuin.



Irtotuolin muotokielen ja materiaalin etsimistä.



7.36 <http://www.bonluxat.com/a/studio-zilio-cindy--cindy-p-chair.html>



7.37 <http://www.pedrali.it/en/sitting/feel/feel-450.html>



7.38 <http://almeco.gr/product/category=54/2293/cnair-kronosiron.html;jsessionid=1674300B0C3FF3F9341CE1A95F7CEE40>



7.39 [http://nikari.fi/products/chairs?product\\_id=2&slide=1](http://nikari.fi/products/chairs?product_id=2&slide=1)



7.40 <http://theinspiredrevival.wordpress.com/2012/03/09/the-metal-cafe-chair-3/>



7.41 <http://theinspiredrevival.wordpress.com/2012/03/09/the-metal-cafe-chair-3/>



7.42 <http://www.restatop.fi/fi/tuotteet/tuotekortti/RT1111T9310#>



7.43 <http://www.restatop.fi/fi/tuotteet/tuotekortti/RT1095K455>

## Tekstiilit

Kauniita ikkunoita ei tarvitse peittää verhoilla, mutta penkkien päälle voidaan teettää tyynejä tai pehmustetut kalusteet verhoilla tyyliin sopivalla kankaalla.

Luonnonmateriaalit pellava ja puuvilla ovat kauniita ja kesäisiä. Villa pysyy paremmin puhtaana, mutta on lämmin ja talvinen.



Ompelun Ihanuus

7.44 <http://www.etsy.com>

7.45 <http://www.archexpo.com/prod/charvet-editions/striped-linen-fabrics-66289-386312.html>

7.46 <http://kauppa.ompeluhanuus.fi/product/505/pellava-rustiikki-1100-em>



7.47 - 7.49 Kuvien kuosit ovat nimeltään **Maailman synty ja Yö metsässä**. Ne ovat turkulaisen suunnittelijapariskunnan tekemiä ja painettu hammppukankaalle. Tuotteet tehdään Länsi-Suomessa. <http://www.saanajaolli.com/>

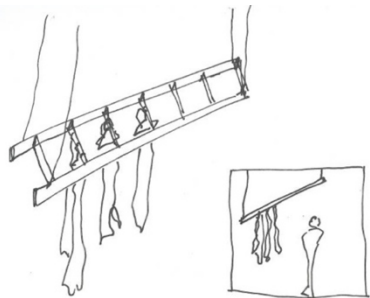


Vaatesäilytyksen suhteen hain joitain muita vaihtoehtoja kuin koukkujen kiinnittämistä seinään.



7.50 Loop-naulakko (<http://www.finnishdesignshop.fi/huonekalut-naulakot-loop-naulakko-musta-p-3960.html>)

7.51 Kaari-naulakko (<http://www.martela.fi/tuotteet/muut-tuotteet/coat-racks/kaari>)



Kokeilu tilasta löytyneiden tikkaiden käytöstä naulakkona.



7.52 <http://laura-juulia.blogspot.fi/2011/12/n-u-l-k-o.html>

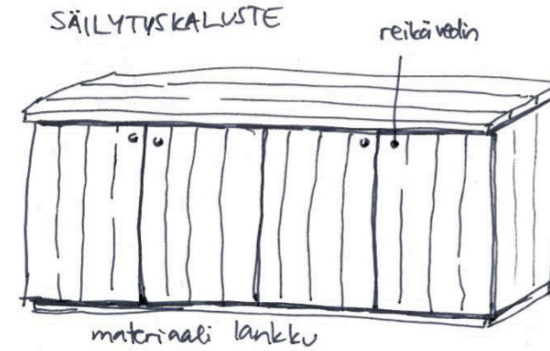


## KIINTOKALUSTEET

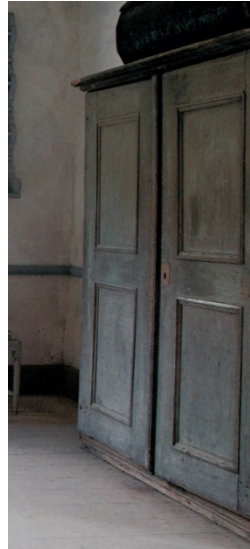
Säilytyskalusteet voidaan niin ikään teettää mittojen mukaan tai hankkia antiikkiliikkeistä.



7.53 Oikealla astiakaappi 1700-luvun puolesta välistä, vasemmalla vastaava uustuotantoa Kramforsista. (Sjöberg 2012, 142)



Luonnoksia säilytyskalusteesta tarjoilutasolla joko luonnonvärisenä tai maalattuna.

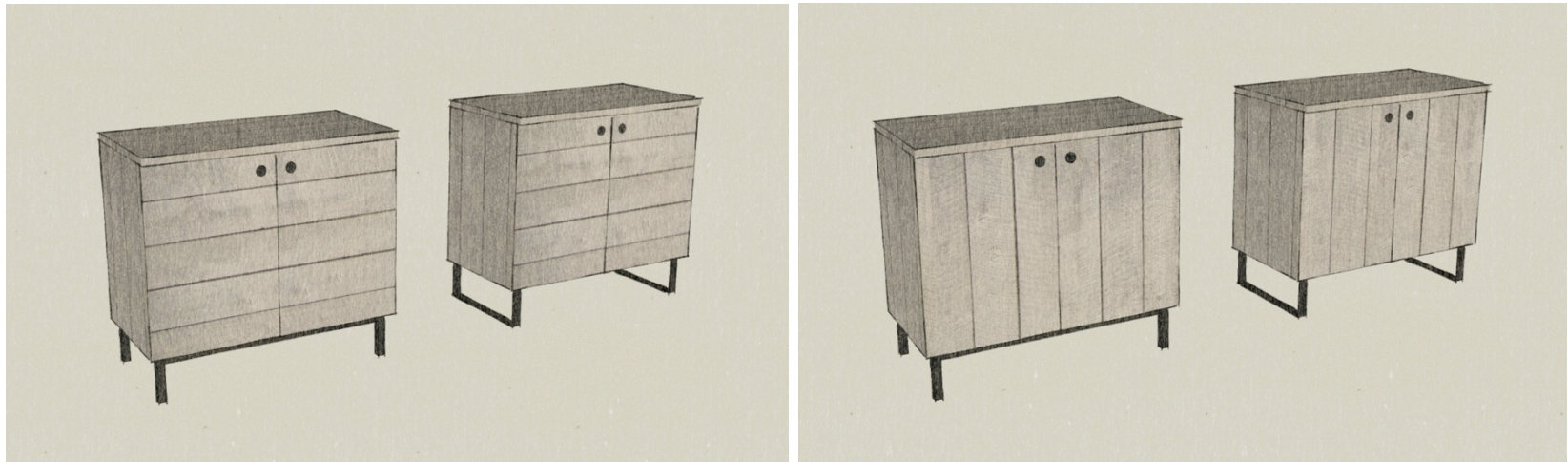
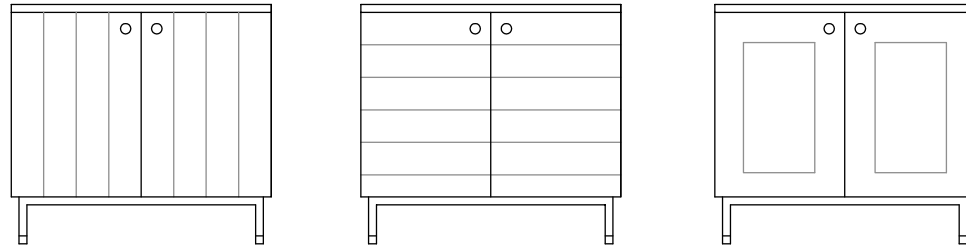


7.54 Harmaaksi maalattu barokkikaappi (Sjöberg 2012, 83)



7.55 Kierrätyslaudasta valmistettuja säilytyskalusteita. (<http://www.bauholzdesign.com/>)

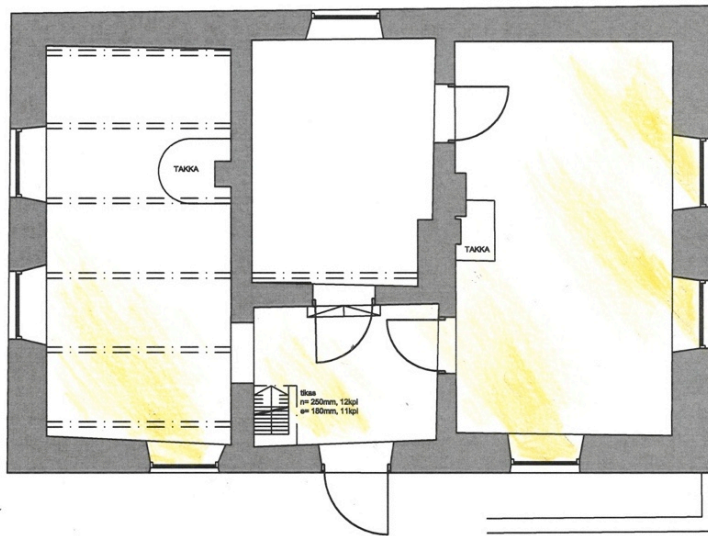
Yksinkertainen lautarakenteinen kaluste tuntui Prännerin tunnelmaan sopivimmalta kun väliovetkin ovat lankkuovia, joten tein muutamia kokeiluja tästä, myös erilaisin jalkaratkaisuin.



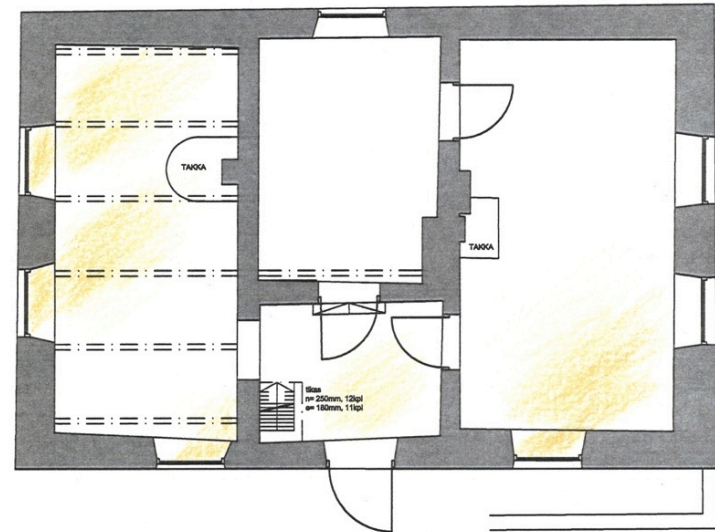
## 7.4 VALAISTUS

Tavoitteena on luoda tilaan rauhallinen ja hämyisä tunnelma käyttäen kesäpäivien ja -iltojen ikkunoista antaman luonnonvalon lisäksi epäsuoraa tai muutoin pehmeää valaistusta höyrytettyinä jollain näyttävämällä valaisimella.

**Luonnonvaloanalyysi kesällä klo 13 ja klo 19. Puut varjostavat rakennusta joten tämä ei kuvaa niinkään suoraan sisälle tulevaa auringonvaloa vaan alueita joissa luonnonvalon määrä on suurin.**



Klo 13

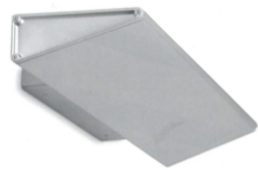


Klo 19

Esimerkkejä valaisimen tyylistä: moderni vs. perinteinen, uusi vs. vanha.



7.56 <http://www.dutchdzone.com/tag/design/>



7.57 - 7.58 iGuzzini



7.59 Fratelli Martini



7.60 <http://www.lzf-lamps.com/beta/>



7.61 [http://lvsliving.blogspot.fi/2009\\_04\\_01\\_archive.html](http://lvsliving.blogspot.fi/2009_04_01_archive.html)



7.62 <http://pinterest.com/cindygallagher/lanterns/>



Vanha öljylamppu

7.65 [http://www.nikinohovi.fi/albumi/?viewby=upload\\_time&showmany=10&order=desc](http://www.nikinohovi.fi/albumi/?viewby=upload_time&showmany=10&order=desc)



7.63 <http://www.antiikkikarhu.fi/tuote/lyhtyvalaisin>



7.64 <http://www.curbly.com/users/diy-maven/posts/5629-curbly-video-podcast-how-to-turn-a-wine-bottle-into-an-oil-lamp-with-found-objects>



7.66 Kankaisten linnan alakerrasta löytynyt valaisin.  
(Henna Huttunen 2013)

Kustavilaiselle aikakaudelle tyypillinen kristallikruunu on aivan liian juhlallinen valaisin tähän rakennukseen. Yksinkertaisempi ajalle tyypillinen valaisin on lasilyhty. Koska sopivia vanhoja lasilyhtyjä ei välttämättä löydy ja koska sisustukseen haetaan modernia joskin rakennuksen henkeen sopivaa otetta, hain esimerkkejä millaisia lasilyhtyjä on tällä hetkellä markkinoilla.



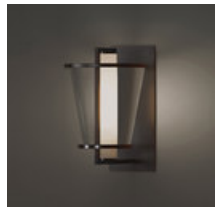
7.72 <http://www.ballarddesigns.com/eldridge-pendant/209472>



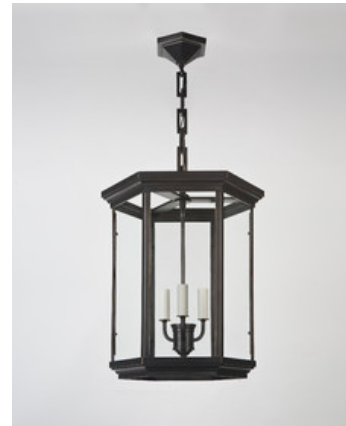
7.73 <http://www.restorationhardware.com/catalog/product/product.jsp?productId=prod1619186>



7.70 - 7.71 <http://www.boydlighting.com/fixture/10488-mar-vista-pendant>



7.67 - 7.69 <http://www.architonic.com/pmsht/lu-kevin-reilly-lighting/1200755>



7.74 <http://www.remains.com/all/families/philip/hl2929.16/philip-hexagonal-lantern.html?item=3&since=0&order=3>



7.75 <http://www.urbanelectricco.com/altamontopen.html>



Taustatilojen valaisin saa olla kohtalaisen eleetön, kuten myös mahdolliset seinävalaisimet, jotta ne eivät vie huomiota itseensä.

**7.76 - 7.78 Valaisimia iGuzzinin kuvastosta**



**7.79 - 7.81 Valaisimia MartiniLightingin kuvastosta**



**Vaikka alakatot uusitaan, en halua upottaa valaisimia siihen sillä tasalautakatoissa ei ole ollut upotettuja valaisimia ennenkään. Mieluummin asennan kiskot ja kohdevalaisimet jolloin valaisimet ovat selkeästi erillään katosta.**

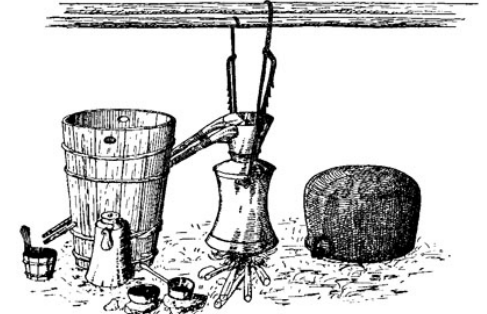
7.82 [http://www.fagerhult.com/shop/produkt.asp?sprak=1002&kategori\\_id=11&serie\\_id=702&produkt\\_id=3410](http://www.fagerhult.com/shop/produkt.asp?sprak=1002&kategori_id=11&serie_id=702&produkt_id=3410)

Tilaluonnoksia erilaisin kaluste- ja valaisinvaihtoehdoin.



7.79 Seinäalaisin Moove  
MartiniLighting

Pöydän lankut alueelta  
kaadetusta puumateriaalista,  
mieluiten tammea tai jalavaa



Kuva 279. Viinankeittovehkeet. Seurasaaren ulko-  
museossa Niemelän torpan kodassa.

5.1 Säilytyskaapistot lautamateriaalia,  
sopii karheaan tunnelmaan ja  
kimpilautaa käytetty materiaalina  
mm. viinankeiton jäähditysastiassa.  
Vetimet yksinkertaisesti reiät, kuten  
jäähditysastian läpi kulkevien  
putkien reiät.



7.39 Tuoli Nikarin  
mallistosta, samaa  
suoralinjaista ilmettä kuin  
pöydänjaloissa.



Lautaovissa  
vaaleanharmaa  
maalipinta

Pöydän mattamustaksi  
polttomaalattu rst-runko lankun  
reunojen kanssa samassa  
linjassa (ed. sivulla sisennetty  
versio)



7.83 Seinälaisin Pilo  
MartiniLighting

7.80 Taustatiloissa saman  
valmistajan riippuvalaisin



7.18 Tuoli  
Nikarin  
mallistosta,  
ehkä liian siro  
tilaan





7.49, 7.45 Tyynyjen verhoilu pellava- tai hamppukangasta, kuosivaihtoehtoja

Irtotuolien sijaan penkit pienellä selkänojalaudalla samasta materiaalista kuin pöytä. Raskas liikutella ja mitoituksessa huomioitava että tuolille mahtuu kulkemaan vaivatta.

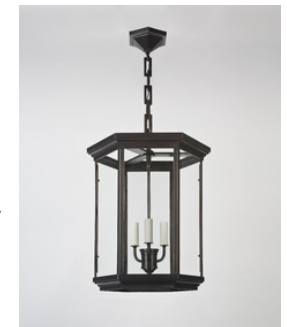
### Erilaisia lasilyhtyvalaisinvaihtoehtoja



7.75 <http://www.urbanelectricco.com/altamontopen.html>



7.72 <http://www.ballarddesigns.com/eldridge-pendant/209472>



7.74 <http://www.remains.com/all/families/philip/hl2929.16/philip-hexagonal-lantern.html?item=3&since=0&order=3>

## *8 Tilasuunnitelma Kankaisten Kartanon Präneriin*

---

## 8.1 KÄYTTÖTARKOITUS JA TILOJEN TOIMINTA

Pränneri peruskorjataan alkuperäiseen asuunsa jonka yhteydessä läntisen julkisivun terassi ja katos sekä molempien uunien savupiiput palautetaan.

Sähköjohdotukset uusitaan, mutta vesijohtoja ei viellä rakennukseen. Korjauksen tarkemmat toimintatavat ja materiaalit ovat tämän opinnäytetyön ulkopuolella. Ne jäävät korjausrakentamiseen erikoistuneen arkkitehdin ja Museoviraston vastuulle.

Rakennuksen uusi pääkäyttötarkoitus on toimia kokoontumistilana pienille ryhmille kesäaikaan. Se tarjoaa historialliset puitteet illanviettoon esimerkiksi viinikerhoille. Lisää oleskelutilaa on katetulla terassilla josta on näkymä joelle. Päiväsaikaan rakennuksessa voidaan järjestää työpajoja pienille ryhmille eri alojen käsityöläisten toimesta.

Suuren pöydän ympärille mahtuu 14 henkilöä ja pöydät voidaan tarvittaessa siirtää kahdeksi erilliseksi pöytäryhmäksi.

Rakennuksen toinen iso huone vuokrataan paikallisen käsityöläisen työtilaksi ja jätetään tästä syystä kalustamatta. Riippuen halukkaiden vuokralaisen määrästä, tilassa voisi toimia eri alan ammattilainen eri kesinä. Mikäli sopivaa vuokralaista ei aina löydy, huone voidaan pyhittää 1800-luvun viinanpoltosta kertovaksi museoksi. Tästä syystä on tarpeen että tulisi kunnostetaan avotakkamalliseksi uuniksi johon on mahdollista sijoittaa viinapannu.

Keskimmäinen huone toimii varastona sekä vedettömänä minikeittiönä jonne sijoitetaan mm. jääkaappi, työtaso, siivousvälineet ja polttopuut.

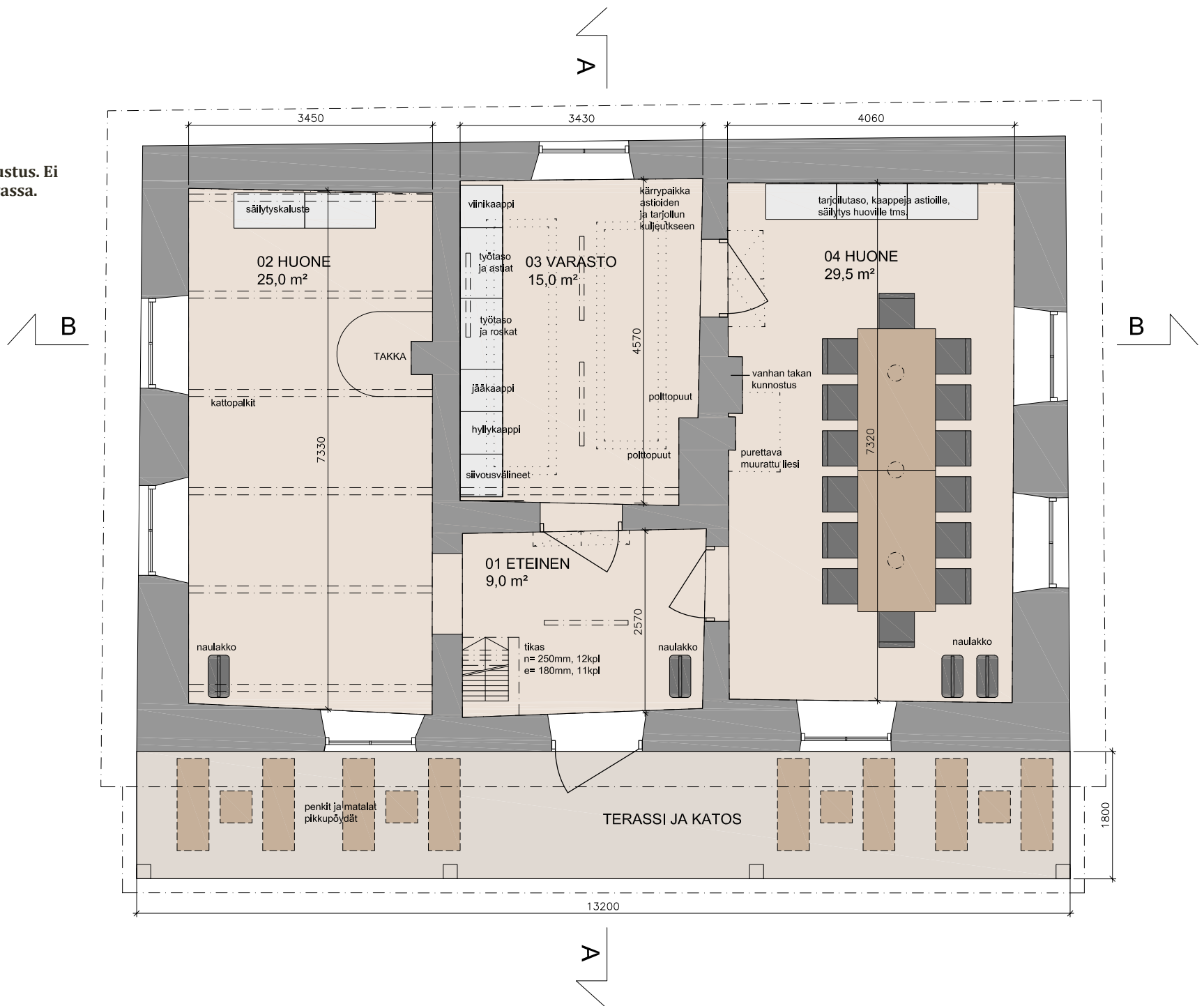


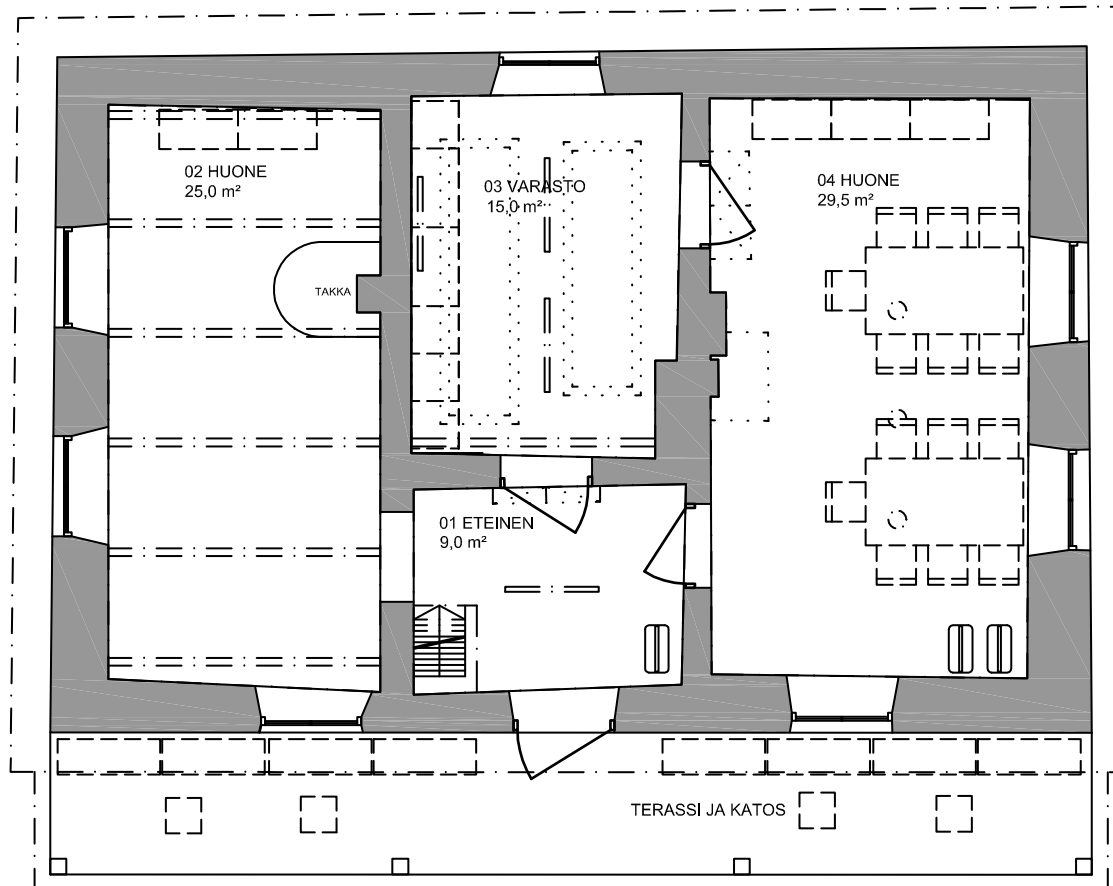
8.1 <http://www.kustavinsavipaja.fi/Kustavin-Kaesityoekylae/Muut-kaesityoepajat>



6.1 [http://onceuponatimeaccidentallyonpurpose.blogspot.fi/2012\\_12\\_01\\_archive.html](http://onceuponatimeaccidentallyonpurpose.blogspot.fi/2012_12_01_archive.html)

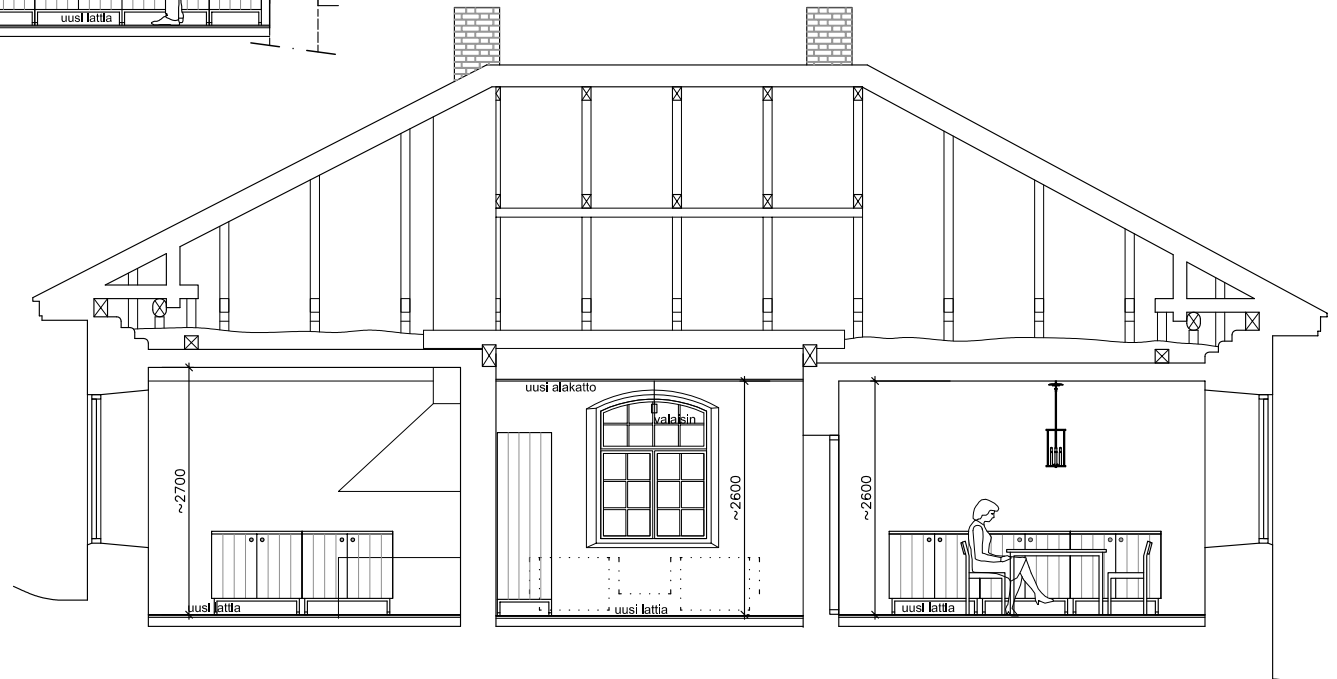
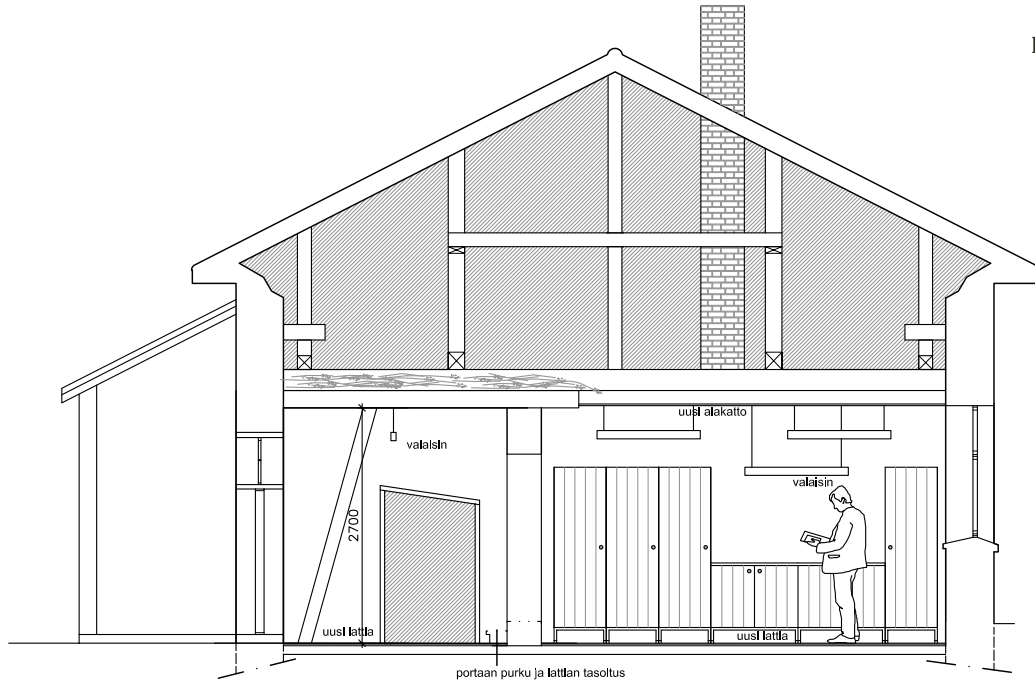
Pohjapiirustus. Ei mittakaavassa.





Istuimien vaihtoehtoiset  
sijoittelut. Ei  
mittakaavassa.

Leikkaus A-A, ei mittakaavassa



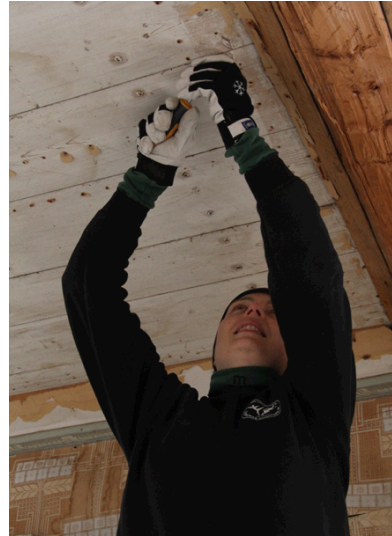
Leikkaus B-B, mittakaavassa

## 8.2 PINTAMATERIAALIT

Rakennuksen huonon kunnon vuoksi kaikki pinnat joudutaan uusimaan, mutta ne tulee uusida vanhoja työmenetelmiä käyttäen ja asiantuntevan restauroijan toimesta jolloin lopputulos ei näytä upouudelta.

### Alakatot

- nykyisissä alakatoissa paikoin kosteusvaurioita, joten ne jouduttaneen kokonaisuudessaan vaihtamaan
- uusi alakatto vanhemman aikakauden mukainen tasalautakatto
- värisävy kustavilaisen tyyli-suunnan ajan mukaan vaaleanharmaa



**8.2 Uuden katon tyyli ja sävy.**  
(<http://vihreakamari.blogspot.fi/2013/04/nupinaulateatteri.html>)



**Alakattojen nykytilanne**

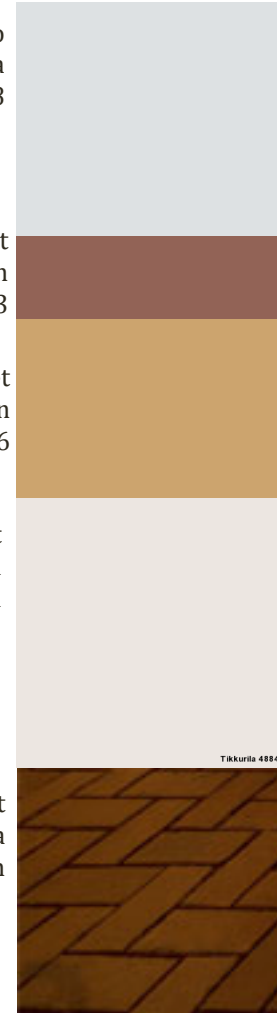
Katto  
vaaleanharmaa  
TS G498

Ovilistat  
tiilenpunainen  
TS L473

Ovet  
okrankeltainen  
TS X396

Seinät  
kalkkimaali  
valkoinen

Lattiat  
tiililaatta  
punainen



**8.3 - 8.6, 6.7**  
[http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat/symphony\\_2436\\_-\\_varikarta/G498.2408.xhtml](http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat/symphony_2436_-_varikarta/G498.2408.xhtml)

[http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat/symphony\\_2436\\_-\\_varikarta/L473.2408.xhtml](http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat/symphony_2436_-_varikarta/L473.2408.xhtml)

[http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat/symphony\\_2436\\_-\\_varikarta/K395.2408.xhtml](http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat/symphony_2436_-_varikarta/K395.2408.xhtml)

[http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat/varikartat\\_ulkomaalaukseen/facade-varikarta\\_kiviainespinnoille/4884.2402.xhtml](http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat/varikartat_ulkomaalaukseen/facade-varikarta_kiviainespinnoille/4884.2402.xhtml)

## Seinät

- väliseinien kunnosta riippuen seinien uudelleen muuraus, jonka yhteydessä oviaukkojen sijoittelu samalle tasolle (porrasaskelmat jäävät pois)
- rappaus ja kalkkimaalaus

## Ovet

- kuntotarkistus ja joko vanhojen ovien kunnostus tai uusien rakentaminen vanhan mallin mukaan
- ovien maalausväri okrankeltainen
- ovilistojen värisävy tiilenpunainen
- ovien ja listojen värit kustavilaisen värikartan mukaan, mutta sävyt tarkistettava paikan päällä

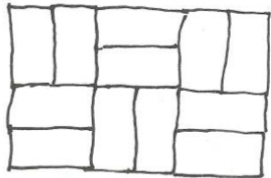


Seinien ja ovien nykytilanne

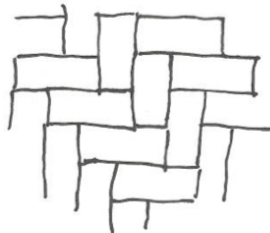
8.7 (Arkkitehtitoimisto Sigge Oy)

## Lattia

- uusi betonivalu jonka yhteydessä lattian tasoitus ja huonetilojen portaiden ja korkeuserojen poisto
- tiililaatoitus puskusaumaan
- kestävä, sopii myös tulisijan eteen
- helppo irrottaa tarvittaessa
- sopii rouheaan tunnelmaan
- väritys punertava kuten kattotiilissä
- vaihtelevalla ladonnalla eroa huonetiloihin



**Esimerkkiladonta eteinen ja varasto**



**Esimerkkiladonta isot huoneet**

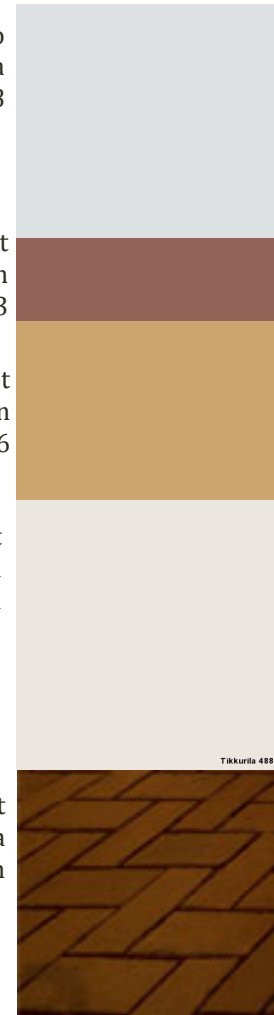
Katto  
vaaleanharmaa  
TS G498

Oviliistat  
tiilenpunainen  
TS L473

Ovet  
okrankeltainen  
TS X396

Seinät  
kalkkimaali  
valkoinen

Lattiat  
tiililaatta  
punainen



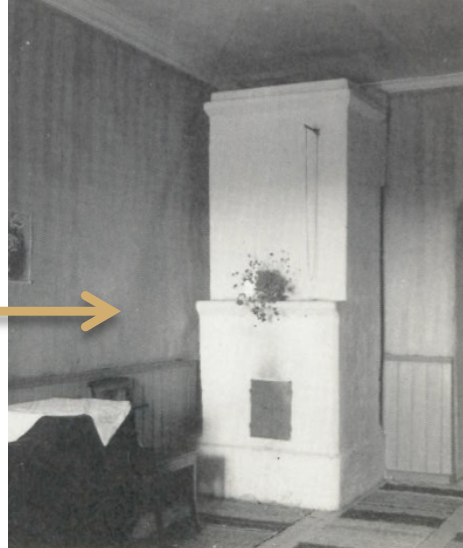
**8.3 - 8.6, 6.7**

[http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat/symphony\\_2436\\_-\\_varikarta/G498.2408.xhtml](http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat/symphony_2436_-_varikarta/G498.2408.xhtml)

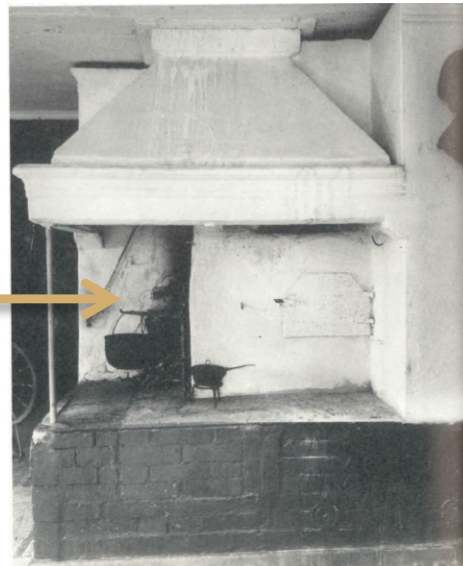
[http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat/symphony\\_2436\\_-\\_varikarta/L473.2408.xhtml](http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat/symphony_2436_-_varikarta/L473.2408.xhtml)

[http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat/symphony\\_2436\\_-\\_varikarta/K395.2408.xhtml](http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat/symphony_2436_-_varikarta/K395.2408.xhtml)

[http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat/varikartat\\_ulkomaalukseen/facade-varikarta\\_kiviainespinnoille/4884.2402.xhtml](http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat/varikartat_ulkomaalukseen/facade-varikarta_kiviainespinnoille/4884.2402.xhtml)



8.8 (Heikkinen, jne... 1989, 91)



8.9 (Heikkinen, jne... 1989, 84)

## Tulisijat

### Huone 04

- kantikas muurattu liesi puretaan ja takana oleva uuni kunnostetaan
- saman tyylinen uuni on ollut aikanaan myös Kankaisten linnassa (kuva oikealla)

### Huone 02

- kaareva takka ja peltinen huuva puretaan
- tilalle rakennetaan saman kokoluokan takkauuni jollainen rakennuksessa on voinut alun perin olla (kuva oikealla vain viitteellinen)

### 8.3 KIINTO- JA IRTOKALUSTEET

#### Säilytyskalusteet

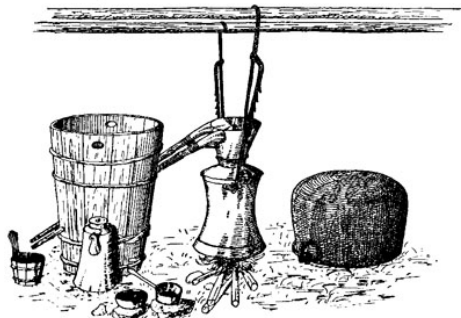
Molempiin suurempiin huoneisiin teetetään kaapit joissa voidaan säilyttää mm. astioita, huopia, tyynyjä jne. Kaappien korkeus on optimaalinen toimimaan tarjoilutasona mm. viineille ja pienelle purtavalle.

Kalusteiden jalkarakenne on ruostumatonta terästä jotta se kestää sääolosuhteet ja joen mahdollisen keväisen tulvimisen. Kalusteet pintakäsitellään peittomaalalla ne vaaleanharmaaksi.

Tarkempi työpiirustus mittakaavassa liitteenä.

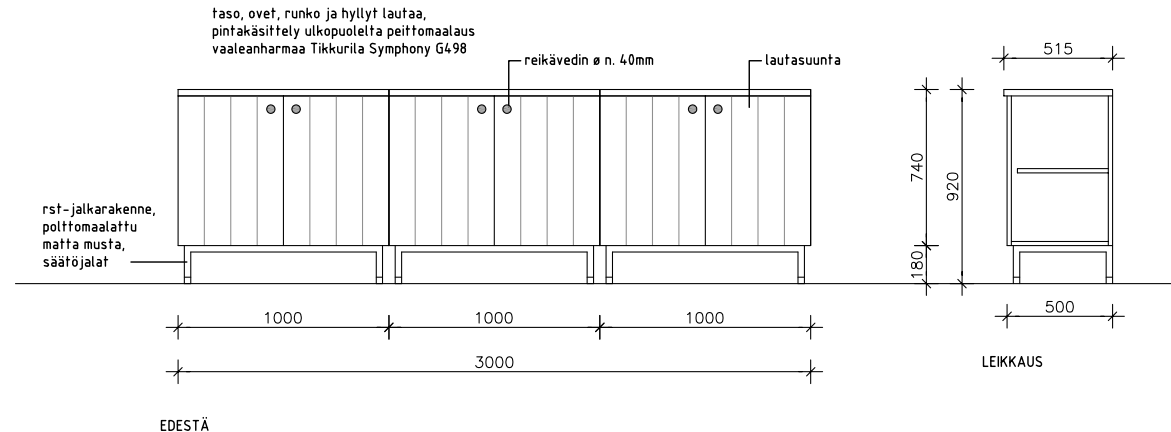


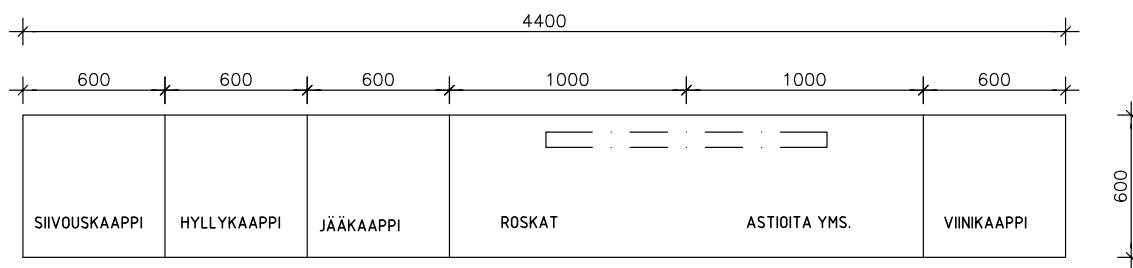
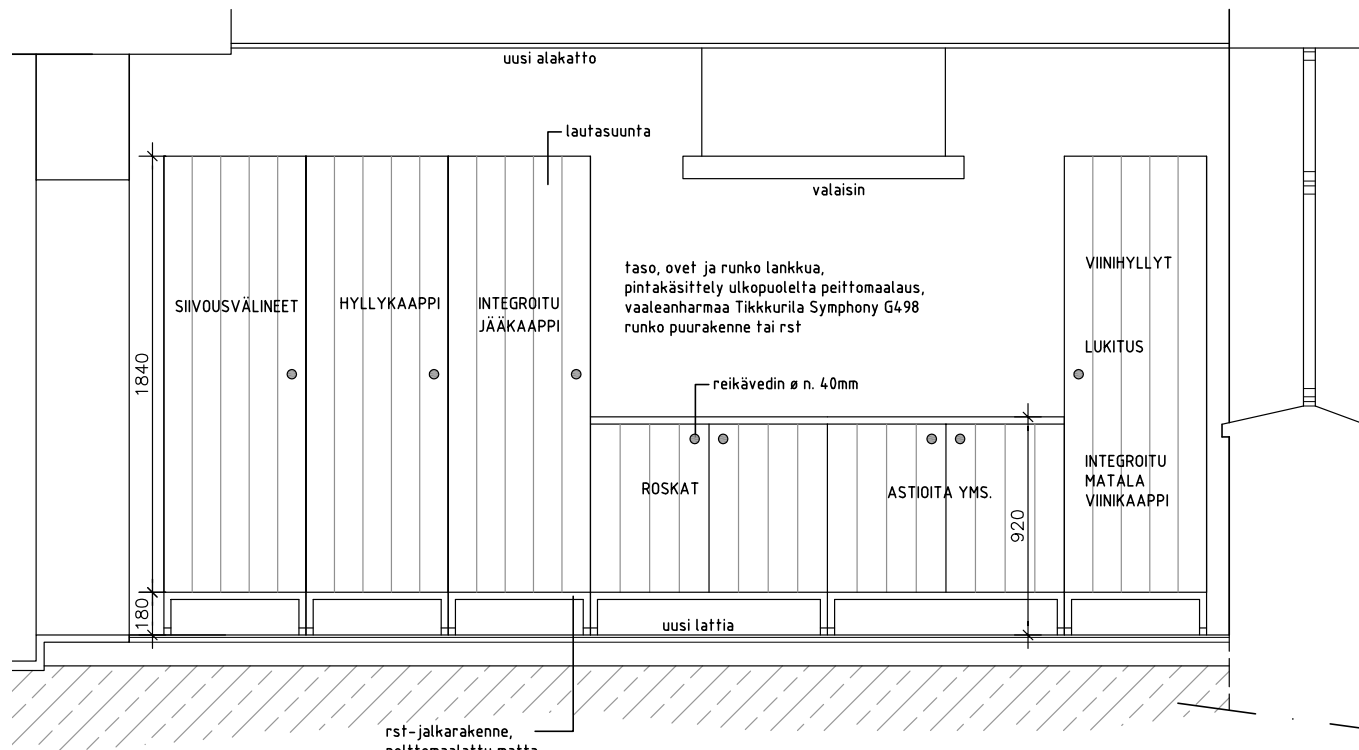
Lautaovet ovat samaa rouheaa henkeä kuin rakennuksen väliovet. Mikäli väliovet olisivat peiliovia, kalusteetkin olisivat saaneet viimeistellymmän ulkomuodon.



Kuva 279. Viinankeittovehkeet. Seurasaaren ulkomuseossa Niemelän torpan kodassa.

5.1 Säilytyskaapistot lautamateriaalia, sopii karheaan tunnelmaan ja kimpilautaa käytetty materiaalina mm. viinankeiton jäähdytysastiassa. Vetimet yksinkertaisesti reiät, kuten jäähdytysastian läpi kulkevien putkien reiät.





#### SÄILYTYSKALUSTE, VARASTO PERIAATEKUVA

Rakenteissa ja pintakäsittelyssä otettava huomioon talvisäilytys sekä tulvavesi.

Rakenteet ja kiinnitykset valmistajan mukaan.

Integroitavien laitteiden mitat tarkistettava ennen kalusteiden valmistusta.

MITAT TARKISTETTAVA TYÖMAALLA ENNEN KALUSTEIDEN VALMISTUSTA.

Kaikkien rakenteiden ja materiaalien kestävyys ja soveltuvuus julkiseen käyttöön varmistettava.

Syttyvyysluokka SL1

**Rakennuksessa olevat puiset laatikot käännetään pystyyn ja ne toimivat hyllynä polttopuille. Hyllyjä jatketaan vastaavilla suurilla laatikoilla tai lautarakenteella kattoon asti (tuenta lattiasta ja katosta).**

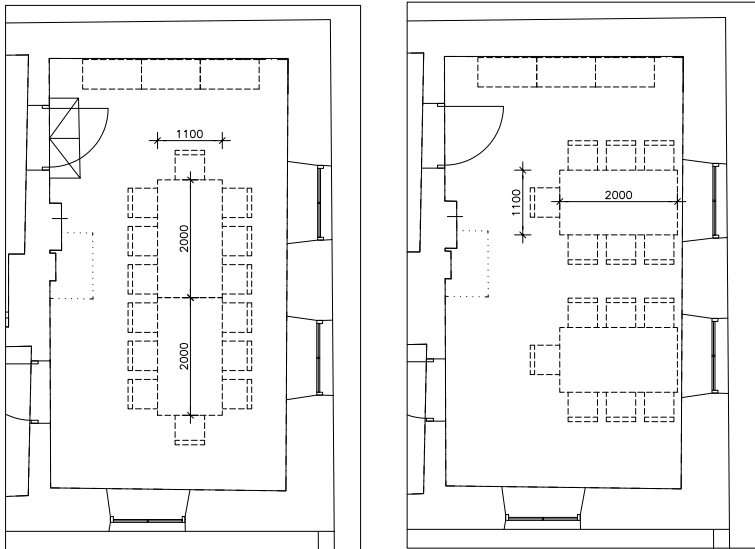


**Varastotilan kalusteen periaatekuva.  
Mittakaavassa oleva piirustus liitteenä.**

## Pöytä

Oleskeluhuoneeseen teetetään kaksi erillistä pöytää sillä yksi suuri ei mahtuisi sisään ja kaksi on mahdollista jakaa erillisiksi pöydiksi tarvittaessa. Lankkumateriaali on kartanon alueelta kaadetuista puista joko tammea tai jalavaa. Puun syyt ja rouheus saa näkyä, pinta öljytty. Jalkarakenne on kosteutta kestävä ruostumatonta terästä, maalattu matta mustaksi. Matta metallipinta sopii paremmin vanhaan rakennukseen ja tavoiteltuun tunnelmaan kuin kiiltävä pinta.

Työpiirustus mittakaavassa liitteenä.



**Pöydän päämitat ja sijoitteluvaihtoehdot**

## Tuolit

Istuinmukavuutta ajatellen teetettävien penkkien sijaan valitsin irtotuolit. Vanhat patinoituneet renessanssituolit sopisivat tilaan, mutta koska tuoleja tarvitaan 14 kpl, lähdin siitä että hankitaan uudet tuolit. Tärkeitä kriteereitä tuolin valinnalle olivat mm. pinottavuus (helppo talvisäilytys), rakennuksen henkeen sopiva jäämäkkyys sekä kotimaisuus.

Tuoleihin voidaan halutessa teettää irtotyynyjä pellavatai hammppukankaasta.



7.45 <http://www.archiexpo.com/prod/charvet-editions/striped-linen-fabrics-66289-386312.html>



7.34 (Sjöberg 2012, 80-83)



7.33 <http://www.fasaani.fi/tuotteet.html?id=3/853>



7.39, 8.10 [http://nikari.fi/products/chairs?product\\_id=2&slide=1](http://nikari.fi/products/chairs?product_id=2&slide=1)



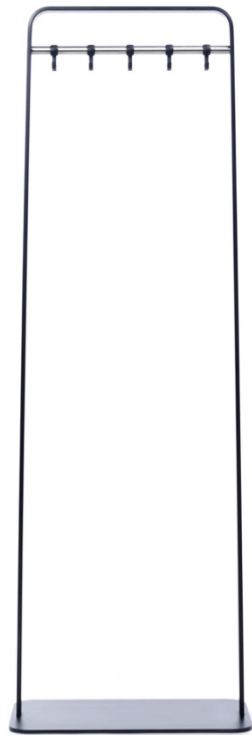
**KVT1-tuoli on pinottavana helppo talvisäilyttää.**

**Nikarin KVT1-tuolissa on samaa ryhtiä kuin renessanssi- ja kustavilaistuuolissa eikä se ole muodoltaan niin siro kuin useimmat pikkutuolit. Materiaalina tammi tai tervaleppä, luonnonvärisenä tai mustaksi sävytettynä.**

**Hauska vaihtoehto on myös koota tuolit erilaisista vanhoista tuoleista mikäli niitä löytyy riittävästi.**

## Vaatesäilytys

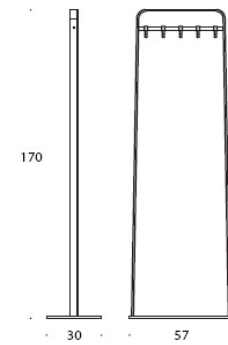
Eteiseen sekä isoihin huoneisiin sijoitetaan lattianaulakoita päällysvaatteita varten. Martelan Kaarinaulakossa on samaa ilmettä kuin pöydän teräksisissä jaloissa. Väri musta.



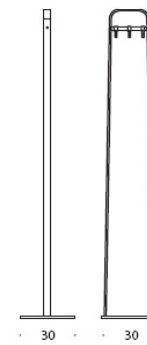
8.11



7.51



937A



937B



8.12



(<http://www.martela.fi/tuotteet/muut-tuotteet/coat-racks/kaari>)

## 8.4 VALAISTUSSUUNNITELMA

Ikkunoista kantautuvan pehmeän luonnonvalon lisäksi jokaiseen huoneeseen sijoitetaan kattovalaisimia. Lasilyhdyt luovat tunnelmaa ja kiskoihin sijoitettavat säädeltävät LED-kohdevalaisimet antavat yleisvaloa sekä valaisevat toimintoja kuten tarjoilutasoa ja naulakoiden edustaa. Eteiseen sekä varastoon asennetaan pronssinväriset selkeälinjaiset riippuvalaisimet.

Tarkempi valaisinluettelo liitteenä.

**Lisää tunnelmaa kynttilöin. Viinipulloista voi tehdä oheisen mukaisia kynttilälyhtyjä kunhan ilmaa pääsee kiertämään auki leikatun pohjan ja pullon suun välillä.**



8.13 <http://diy.weddingbee.com/topic/my-diy-wine-bottle-centerpieces#axzz2ZVt6BY7S>

## Lasilyhty, vaihtoehto 1 ja 2

### 7.80 Taustatilojen kattovalaisin, MartiniLighting



7.75 <http://www.urbanelectricco.com/altamontopen.html>

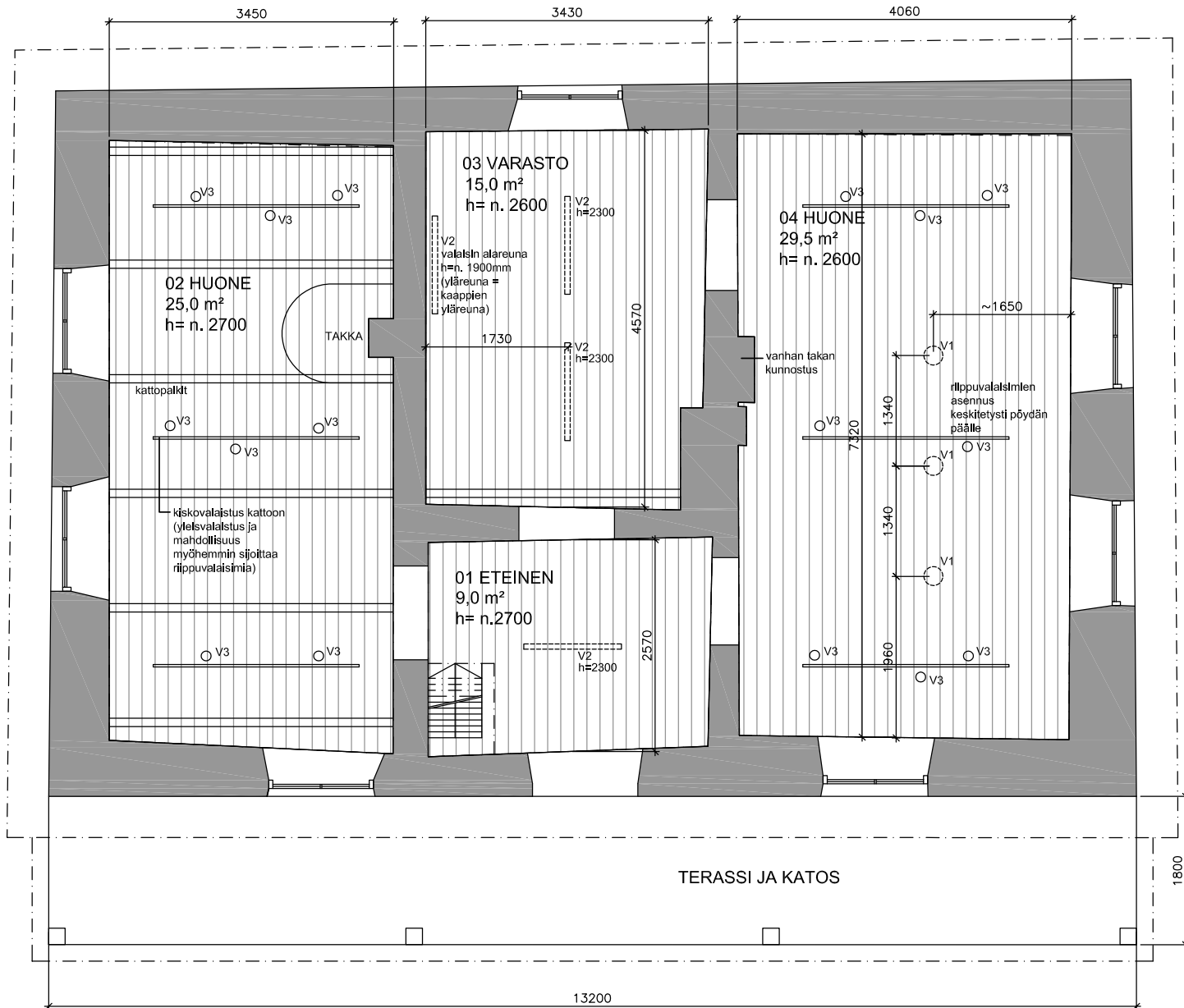
### Marathon Midi LED i Track, Fagerhult



8.14 [http://www.fagerhult.com/shop/produkt.asp?sprak=1002&kategori\\_id=11&serie\\_id=702&produkt\\_id=3410](http://www.fagerhult.com/shop/produkt.asp?sprak=1002&kategori_id=11&serie_id=702&produkt_id=3410)



7.72 <http://www.ballarddesigns.com/eldridge-pendant/209472>



Alakattokuva, ei mittakaavassa.

## 8.5 YMPÄRISTÖ

Pränneri sijoittuu Kankaisten kartanon alueella päärakennuksen välittömään läheisyyteen joen varteen. Ympärillä on runsaasti lehtipuita ja näkymä on vehreä.

Sisäänkäynnin yhteyteen palautetaan siinä aikanaan ollut katos ja terassi. Tämä sai puoltavan kannan Museovirastolta mikäli ne tehdään kuten vanhassa valokuvassa on esitetty. Terassin kalustukseksi yksinkertaiset penkit ja pienet pöydät alueelta kaadetusta puumateriaalista. Ne voidaan jättää käsittelemättä ja antaa harmaantua kauniisti ajan myötä.



**8.15 Signe Branderin vuonna 1911 ottama valokuva Pränneristä jolloin terassi, katos ja kattoikkuna olivat vielä osana julkisivua.. (Lindroos 2010, 113)**

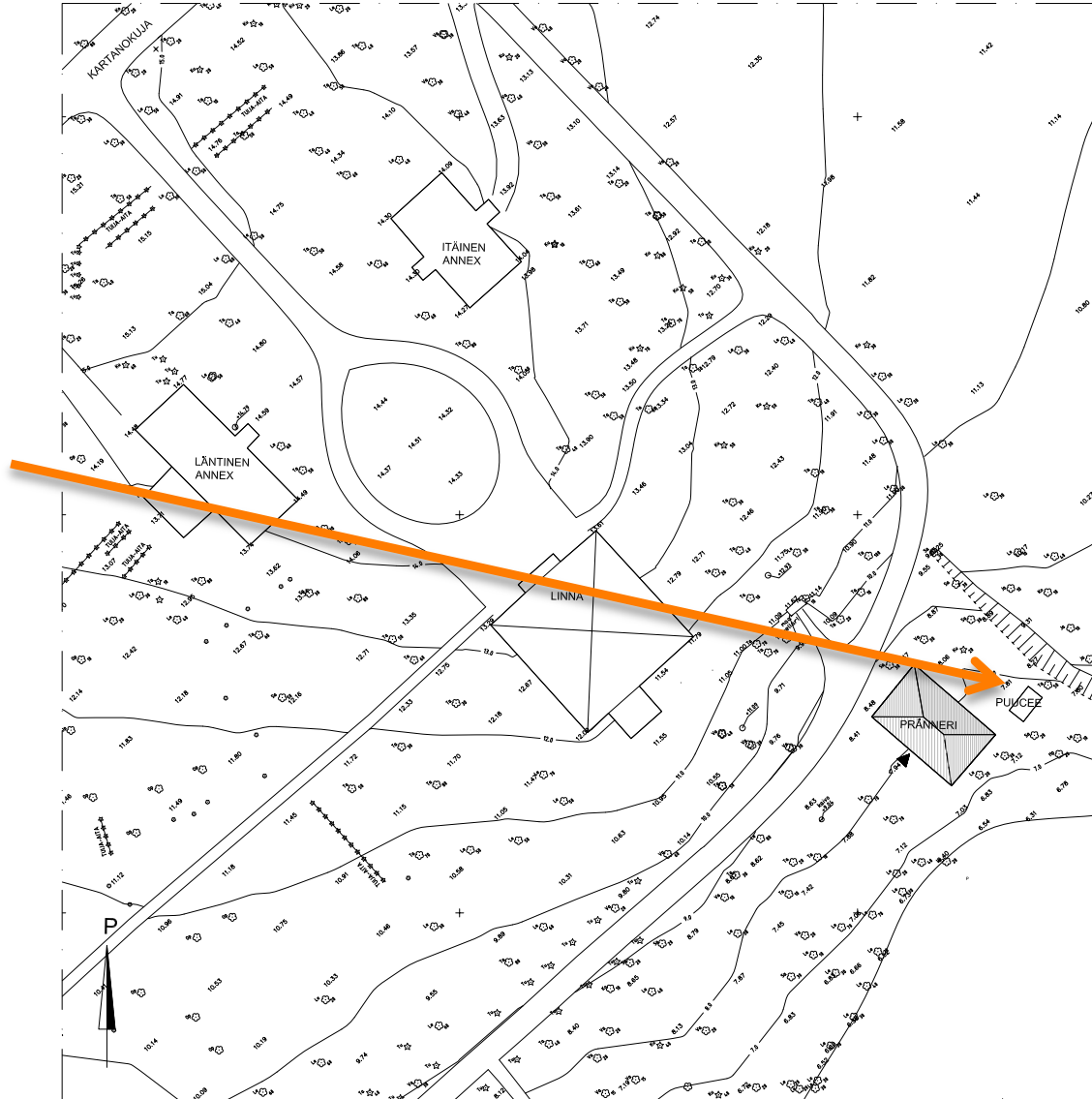


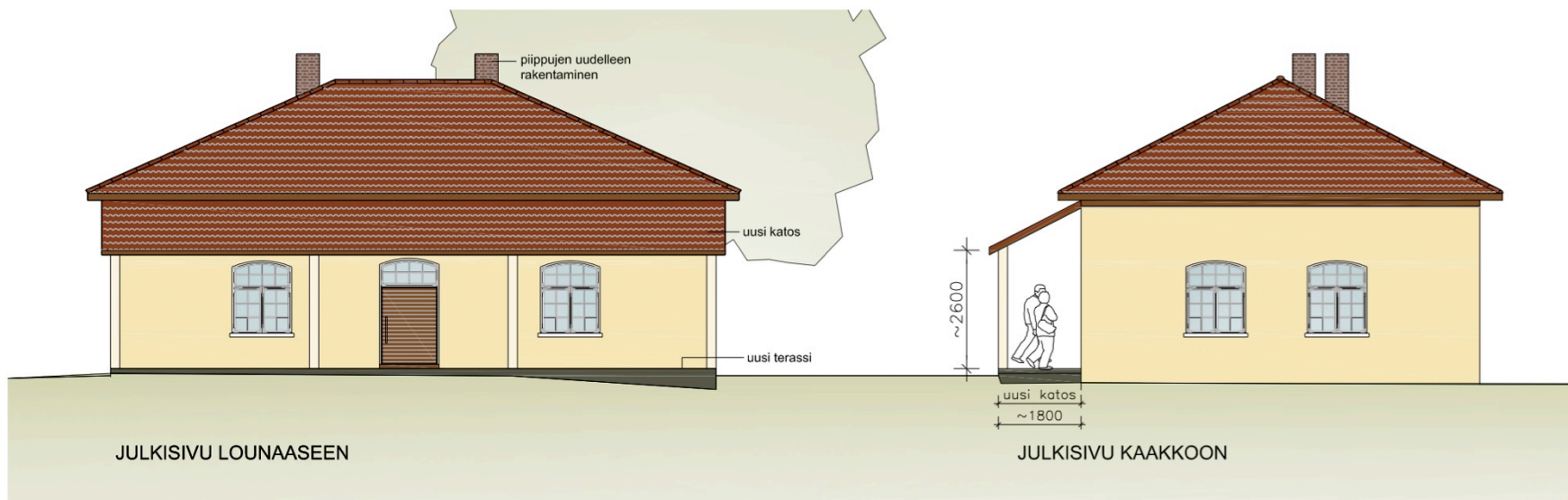
8.16 (Arkkitehtitoimisto Sigge Oy 2009)



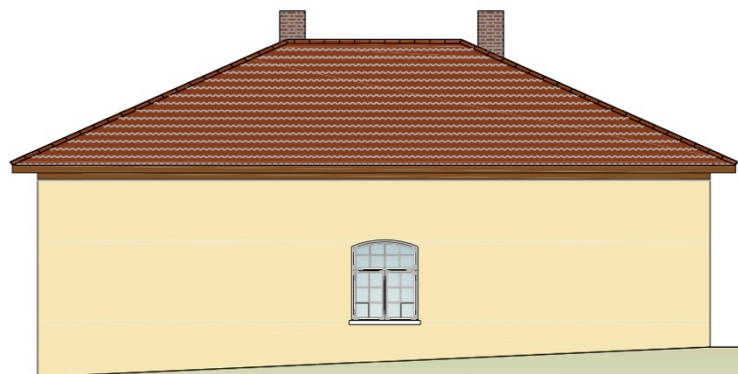
**8.17 Esimerkki penkkien ilmeestä.** [http://kasperiina.blogspot.fi/2010\\_09\\_01\\_archive.html](http://kasperiina.blogspot.fi/2010_09_01_archive.html)

**Ulkohuussin sijainti ja nykyinen kunto. Uusi huussi rakennetaan tämän tilalle. Lähimmät wc:t löytyvät päärakennuksen alakerrasta.**

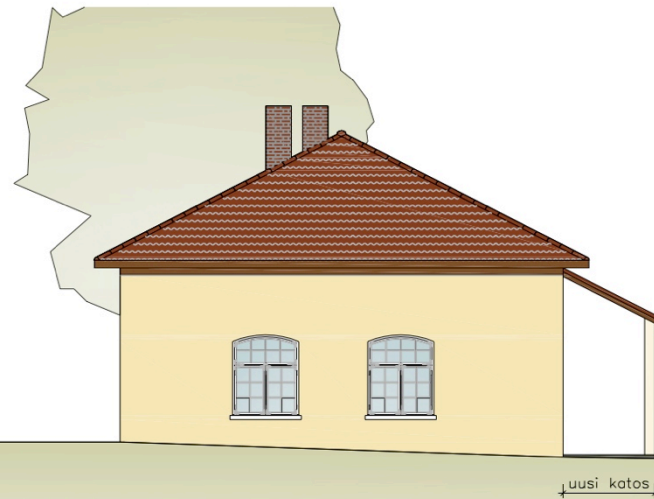




**Julkisivut, ei mittakaavassa.  
Mittakaavapiirustukset liitteenä.**



JULKISIVU KOILLISEEN



JULKISIVU LUOTEeseen

uusi katos



Havainnekuva iltapäivällä



Havainnekuva alkullalla

## 9 Arviointi

---

## 9.1 TILASUUNNITELMA

Tavoitteena oli suunnitella vanhan historiallisen rakennuksen henkeen sopiva uutta käyttötarkoitusta palveleva sisustus pintamateriaaleineen sekä kalusteineen. Asiakkaan toiveet helposti siirrettävistä kalusteista sekä muunneltavista ratkaisuista on otettu huomioon, kuten myös Museoviraston kanta olla tekemättä mitään muutoksia rakennukseen jotka olisivat ristiriidassa sen alkuperäisen asun kanssa. Kalusteratkaisuissa on otettu ekologiset arvot huomioon hyödyntämällä lähellä olevaa materiaalia sekä paikallista puuseppäosaamista.

Rakennuksen erittäin huonon kunnan vuoksi on hieman sääli että kaikki pinnat ovat uusittava, jolloin osa rosoisuudesta väistämättä häviää. Työmenetelmien ja materiaalien oikealla valinnalla pinnat tulevat kuitenkin vanhenemaan kuten aiemmin. Kalusteetkin ovat uusia, mutta tulevat kulumaan samaa tahtia sisätilojen pintojen kanssa.

Lopputuloksessa on vältetty painottamasta liikaa viinin maistelua sillä asiakas toivoi muunneltavia ratkaisuja ja tila toimii muussakin käytössä. Huoneen kalustuksessa on silti ensisijaisesti ajateltu sitä että se tunnelmaltaan sopii viinin maisteluun ja illanviettoon.

## 9.2 PROSESSI

Halusin opinnäytetyöni aiheeksi sellaisen kohteen jonka kaltainen parissa en ole työskennellyt aikaisemmin ja josta voisin oppia uutta. Näin todella kävi. Kohde on pieni, mutta poikkeuksellisen luonteensa vuoksi haastava. Kiinnostukseni ja arvostukseni rakennushistoriaa kohtaan kasvoi entisestään. Opin paljon vanhojen rakennusten kunnostuksen lainalaisuuksista kuten mitä rakennushistoriaselvitys käytännössä tarkoittaa ja mikä Museoviraston rooli on suojeltujen rakennusten muutostöiden suhteen.

Toimeksiannosta huolimatta sain työnantajani puolelta hyvin vapaat kädet työhön ja suunnittelun reunaehdot tulivat suoraan asiakkaalta. Jonkin verran toiveet tilan tulevasta käyttötarkoituksesta elivät matkan varrella, josta syystä toinen oleskeluhuone muuttui vuokrattavaksi työtilaksi.

Sain kannustavaa palautetta sekä toimeksiantajalta että asiakkaalta ja työ eteni sujuvasti vaihe vaiheelta. Pysyin jotakuinkin itselleni asettamissa tavoitteissani. Olisin toivonut voivani mennä vielä syvemmälle detaljitasolla kuten keskustella puusepän kanssa kalusteiden toteutuksesta, mutta koska projekti etenee käytäntöön vasta joskus tulevaisuudessa ja koska opinnäytetyön aika on rajallinen, raja piti vetää johonkin. Rakennuksen lähiympäristö piha-alueineen on myös mielenkiintoinen suunnittelukohde mutta pysyin opinnäytetyön rajauksessa ja keskityin suunnitelmassa sisätiloihin. Toivottavasti tulevaisuudessa kun restaurointi tulee ajankohtaiseksi voin laajentaa suunnitelmaa myös ulkotiloihin.

Lähdeaineisto oli mielenkiintoista ja uppouduin innolla vanhojen kartanoiden historiaan. Kaiken kaikkiaan lähestyin aihetta monelta eri suunnalta: kartanoelämä, arkkitehtuurin ja sisustuksen historia, viinanpoltto 1700-1800 -luvuilla, suojeltujen rakennusten saneeraus, jne. Tietomäärä oli valtava, josta poimin opinnäytetyöhön työn kannalta oleellisimmat asiat. Lopputuloksen kannalta tärkeimpiä lähteitä olivat kirjat joissa käsiteltiin kuinka kunnostaa vanhoja rakennuksia. Vanhojen rakennusten historiaa kunnioittava saneeraus uuteen käyttötarkoitukseen on antoisaa, mutta haastavaa. Toivon että työstäni on hyötyä myös muille jotka miettivät kuinka lähestyä vastaavaa suunnittelukohdetta.

### 9.3 JATKOKEHITYS

Kankaisten kartanon Pränneri odottaa tällä hetkellä rahoitusta kunnostukseen, joten projektin toteuttamisajankohta ei ole vielä tiedossa. Kun se tulee ajankohtaiseksi, toivon että tilan tuleva käyttötarkoitus on edelleen sama ja että työstäni on mahdollisimman paljon apua toteutuksessa. Minulle on tärkeää, että saisin vielä tällöin olla mukana projektissa. Tarkempia suunnitelmia tarvitsee tehdä ainakin vielä terassin ja puuceen osalta ja haluaisin nähdä miten rakenteet tullaan korjaamaan. Historiallisen suojellun rakennuksen kunnostuksen ja käyttötarkoituksen muutoksen koko prosessin ymmärtäminen vaatisi sen, että saisin nähdä koko projektin alusta loppuun asti. Matkan varrella tulee varmasti lukuisia kysymyksiä joihin ei osaa etukäteen varautua ja joista ottaa oppia tulevaisuudessa kun vastaavia vanhoja ja arvokkaita kohteita tulee työn alle.



(Henna Huttunen 2013)

## *Lähteet*

---

## PAINETUT LÄHTEET

- Eklund, P. 2006. Johdatus viinin varastointiin. Ravintola Akatemia. Viinimestarikoulutuksen oppinnäytetyö.
- Haikonen, I. & Teräväinen, E. 2011. Kartanon mailla – sätereitä ja rälssimiehiä. Helsinki: Karttakeskus Oy
- Heikkinen, M., Heinämies, K., Jaatinen, J., Kaila, P. & Pietarila, P. 1989. Talo kautta aikojen – Kiinteän sisustuksen historia. Helsinki: Rakentajain Kustannus Oy
- Kaila, P., Pietarila, P. & Tomminen, H. 1987. Talo kautta aikojen – Julkisvujen historia. Helsinki: Rakentajain Kustannus Oy
- Kaila, P., Vihavainen, T. & Ekblom, P. 1983. Rakennuskonservointi: museokohtena säilytettävien rakennusten korjausopas. Helsinki Suomen Museoliitto
- Lindroos, M. 2010. Kankas herrgård under 600 år: en byggnadshistorisk undersökning. Stiftelsen för Åbo Akademi
- Lounatvuori, I. & Dölle, S. 2008. Signe Brander Suomen Kartanoissa - på Finlands herrgårdar. Helsinki: Suomen Kirjallisuuden Seura & Museovirasto
- Niiranen, T. 1981. Miten ennen asuttiin: vanhat rakennukset ja sisustukset. Helsinki: Otava
- Nokela, L. 2004. Sisustustyyliä antiikista nykyaikaan. Helsinki: Otava
- Pietarila, P. 2004. Rakennusten värit ja koristetyylit. Tikkurila Paints Oy
- Sahlberg, M. 2010. Talon tarinat – Rakennushistorian selvitysopas. Museovirasto, rakennushistorian osasto
- Sjöberg, L. 2012. Yhdeksän taloa ja kirkko – kartanoiden pelastajan elämäntyö. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Nemo

## ELEKTRONISET LÄHTEET

- Hämeenlinnan kirkko. Matkailuopas. [viitattu 27.5.2013] saatavissa: <http://www.matkailu-opas.com/hameenlinnan-kirkko.html>
- Kosunen, L. 2002. Vanhan rakennuksen uusi käyttö – toiminnallisuuden ja rakennussuojelun yhdistäminen. Talotori. [viitattu 15.3.2013] saatavissa: <http://www.talotori.net/kosunen.htm>
- Thelander, J. 2008. Det gamla bränneriet i Ynglingarum blev ett sagoslott. Sydsvenska Dagbladets AB. [viitattu 14.4.2013] saatavissa: <http://www.sydsvenskan.se/bostad/det-gamla-branneriet-i-ynglingarum-blev-ett-sagoslott/>
- The Old Distillery Hostel –Bränneriet. 2013. Nynäs Slott. [viitattu 21.4.2013] saatavissa: <http://www.nynasslott.se/nyn%C3%A4s-manor-nature-reserve/the-youth-hostel-at-br%C3%A4nneriet->
- Välkommen till Långvinds Bruk. 2009. [viitattu 21.4.2013] saatavissa: <http://www.langvindsbruk.nu/sidor/main.html>
- Österberg, E. 2009. Olut, viina ja avioero 1809. Hanaholmen. [viitattu 31.3.2013] saatavissa: <http://www.hanaholmen.fi/fi/ajankohtaista/nettipakinat/katso-kaikki-nettipakinat/82-olut-viina-ja-avioero-1809>

## MUUT LÄHTEET

- Grägg, U. 2013. Intendentti. Stiftelsen för Åbo Akademi . Sähköposti 28.6.2013.
- Museovirasto 2012. Lausunto Kankaisten kartanon päärakennuksen rakennusluvasta 2012-21. 15.3.2012.

## KUVALÄHTEET

Numeroimattomat kuvat ovat tekijän omia.

Etukansi: Arkkitehtitoimisto Sigge Oy, 2009

1.1 Haikonen, I. & Teräväinen, E. 2011. Kartanon mailla – sätereitä ja rälssimiehiä.

Helsinki: Karttakeskus Oy

1.2 Arkkitehtitoimisto Sigge Oy, 2009

2.1 Haikonen, I. & Teräväinen, E. 2011. Kartanon mailla – sätereitä ja rälssimiehiä.

Helsinki: Karttakeskus Oy

2.2 Arkkitehtitoimisto Sigge Oy

2.3 Lounatuori, I. & Dölle, S. 2008. Signe Brander Suomen Kartanoissa - på Finlands herrgårdar. Helsinki: Suomen Kirjallisuuden Seura & Museovirasto

3.1 <http://www.matkailu-opas.com/hameenlinnan-kirkko.html>

3.2 Pietarila, P. 2004. Rakennusten värit ja koristetyylit. Tikkurila Paints Oy

3.3 – 3.7 <http://www.mustionlinna.fi/fi/kuvagalleria/category/1-the-manor-house>

3.8 Lindroos, M. 2010. Kankas herrgård under 600 år: en byggnadshistorisk undersökning. Stiftelsen för Åbo Akademi

3.9 Pietarila, P. 2004. Rakennusten värit ja koristetyylit. Tikkurila Paints Oy

3.10 – 3.13 Nokela, L. 2004. Sisustustyyliä antiikista nykyaikaan. Helsinki: Otava

4.1 Arkkitehtitoimisto Sigge Oy, 2009

4.2 – 4.3 Lindroos, M. 2010. Kankas herrgård under 600 år: en byggnadshistorisk undersökning. Stiftelsen för Åbo Akademi

4.4 – 4.5 Arkkitehtitoimisto Sigge Oy

4.6 <http://rakennusmaailma.fi/artikkelit/viinikellari-keittion-lattian-alla>

5.1. <http://blog.kansanperinne.net/2009/11/viinanpolton-historiaa-ja-perinteita.html>

5.2 <http://www.sloff.se/sob/00-2/brannvinet.htm>

5.3 <http://www.corbisimages.com/stock-photo/rights-managed/DEC23-23/illustration-and-diagram-of-a-cognac-distillery>

5.4 – 5.12 <http://www.tilltradedeforbudet.se/page138/page138.html>

5.13 – 5.22 <http://www.qvesarum.se/sv/inspiration/konsten-att-inreda-stort/>

5.23 -5.24 <http://www.cafebranneriet.se/>

5.25 [https://www.facebook.com/CafeBranneriet/photos\\_stream](https://www.facebook.com/CafeBranneriet/photos_stream)

5.26 <http://www.langvindsbruk.nu/branneri/branneriet.html>

5.27 <http://www.nynasslott.se/%C3%A4ta-bo-mm/logi/bildgalleri-logi>

5.28 <http://www.nynasslott.se/%C3%A4ta-bo-mm/logi/bildgalleri-logi>

5.29 <http://www.nynasslott.se/%C3%A4ta-bo-mm/logi/nyn%C3%A4s-vandrarhem>

5.30 <http://www.nynasslott.se/%C3%A4ta-bo-mm/logi/bildgalleri-logi>

6.1 [http://onceuponatimeaccidentallyonpurpose.blogspot.fi/2012\\_12\\_01\\_archive.html](http://onceuponatimeaccidentallyonpurpose.blogspot.fi/2012_12_01_archive.html)

6.2 Arkkitehtitoimisto Sigge Oy, 2009

6.3 [http://kangaskauppa.com/vk/index.php?main\\_page=index&cPath=5\\_25](http://kangaskauppa.com/vk/index.php?main_page=index&cPath=5_25)

6.4 <http://kivitaloinfo.fi/materiaalit/laastit-rappaus/rappaus/>

6.5 [http://www.freecgtexture.com/rough-wood-textures/rough\\_wood\\_texture\\_02/](http://www.freecgtexture.com/rough-wood-textures/rough_wood_texture_02/)

6.6 <http://www.artista.fi/pohjantahti/?q=tpa/uusi>

6.7 <http://www.abelita.fi/yhteistyokumppanit>

7.1 <http://kauppa.ompelunihanus.fi/product/505/pellava-rustiikki-1100-em>

7.2 [http://www.freecgtexture.com/rough-wood-textures/rough\\_wood\\_texture\\_02/](http://www.freecgtexture.com/rough-wood-textures/rough_wood_texture_02/)

7.3 Henna Huttunen 20134

7.4 Jokela, A. 2006. Suomalainen sisustuskirja. Keuruu: Otava.

7.5 Arkkitehtitoimisto Sigge Oy 2009

7.6 <http://azahar-sevilla.com/sevilletapas/tapas-101/>

7.7 <http://energy.gov/energysaver/articles/brrr-5-ways-maximize-your-fireplace-and-chimney-efficiency>

7.8 <http://www.historicalbricks.com/floors-patios.html>

7.9 [http://www.rakentaja.fi/indexfr.aspx?s=//suorakanava/verkkolehti/05/4105tiileri\\_tiiilattia.htm](http://www.rakentaja.fi/indexfr.aspx?s=//suorakanava/verkkolehti/05/4105tiileri_tiiilattia.htm)

7.10 [http://www.rakentaja.fi/artikkelit/4890/lattiapintaan\\_poltettu\\_tiili.htm](http://www.rakentaja.fi/artikkelit/4890/lattiapintaan_poltettu_tiili.htm)

7.11 Pietarila, P. 2004. Rakennusten värit ja koristetyylit. Tikkurila Paints Oy

7.12 <http://www.roltrade.com/>

7.13 – 7.14 <http://www.linnatuli.com/wanhat/3/97/73>

7.15 <http://www.stuv.com/>

7.16 – 7.17 Heikkinen, M., Heinämies, K., Jaatinen, J., Kaila, P. & Pietarila, P. 1989.

Talo kautta aikojen – Kiinteän sisustuksen historia. Helsinki: Rakentajan Kustannus Oy

7.18 – 7.23 <http://nikari.fi/>

7.24 – 7.27 <http://www.bauholzdesign.com/>

7.28 <http://www.antiikkikarhu.fi/tuote/uustuotanto>

7.29 <http://bellart.fi/tuotteet/ruokapoydat-ja-tuolit>

7.30 <http://theinspiredrevival.wordpress.com/2012/03/09/the-metal-cafe-chair-3/>

7.31 Jokela, A. 2006. Suomalainen sisustuskirja. Keuruu: Otava.

7.32 <http://www.miantica.fi/HUONEKALUT.htm>

7.33 <http://www.fasaani.fi/tuotteet.html?id=3/853>

7.34 – 7.35 Sjöberg, L. 2012. Yhdeksän taloa ja kirkko – kartanoiden pelastajan elämäntyö. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Nemo

7.36 <http://www.bonluxat.com/a/studio-zilio-cindy--cindy-p-chair.html>

7.37 <http://www.pedrali.it/en/sitting/feel/feel-450.html>

7.38 <http://almeco.gr/product/category=54/2293/chair-kronosiron.html;jsessionid=1674300B0C3FF3F9341CE1A95F7CEE40>

- 7.39 [http://nikari.fi/products/chairs?product\\_id=2&slide=1](http://nikari.fi/products/chairs?product_id=2&slide=1)
- 7.40 <http://theinspiredrevival.wordpress.com/2012/03/09/the-metal-cafe-chair-3/>
- 7.41 <http://theinspiredrevival.wordpress.com/2012/03/09/the-metal-cafe-chair-3/>
- 7.42 <http://www.restatop.fi/fi/tuotteet/tuotekortti/RT1111T9310#>
- 7.43 <http://www.restatop.fi/fi/tuotteet/tuotekortti/RT1095K455>
- 7.44 <http://www.etsy.com>
- 7.45 <http://www.archiexpo.com/prod/charvet-editions/striped-linen-fabrics-66289-386312.html>
- 7.46 <http://kauppa.ompelunihanus.fi/product/505/pellava-rustiikki-1100-em>
- 7.47 – 7.49 <http://www.saanajaolli.com/>
- 7.50 <http://www.finnishdesignshop.fi>
- 7.51 <http://www.martela.fi/tuotteet/muut-tuotteet/coat-racks/kaari>
- 7.52 <http://laura-juulia.blogspot.fi/2011/12/n-u-l-k-o.html>
- 7.53 – 7.54 Sjöberg, L. 2012. Yhdeksän taloa ja kirkko – kartanoiden pelastajan elämäntyö. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Nemo
- 7.55 <http://www.bauholzdesign.com/>
- 7.56 <http://www.dutchdzone.com/tag/design/>
- 7.57 – 7.58 iGuzzini-tuotekuvasto
- 7.59 Fratelli Martini-tuotekuvasto
- 7.60 <http://www.lzf-lamps.com/beta/>
- 7.61 [http://lvsliving.blogspot.fi/2009\\_04\\_01\\_archive.html](http://lvsliving.blogspot.fi/2009_04_01_archive.html)
- 7.62 <http://pinterest.com/cindygallagher1/lanterns/>
- 7.63 <http://www.antiikkikarhu.fi/tuote/lyhtyvalaisin>
- 7.64 <http://www.curbly.com/users/diy-maven/posts/5629-curbly-video-podcast-how-to-turn-a-wine-bottle-into-an-oil-lamp-with-found-objects>
- 7.65 [http://www.nikinhovi.fi/albumi/?viewby=upload\\_time&howmany=10&order=desc](http://www.nikinhovi.fi/albumi/?viewby=upload_time&howmany=10&order=desc)
- 7.66 Henna Huttunen 2013
- 7.67 – 7.69 <http://www.architonic.com/pmsht/lu-kevin-reilly-lighting/1200755>
- 7.70 – 7.71 <http://www.boydlighting.com/fixture/10488-mar-vista-pendant>
- 7.72 <http://www.ballarddesigns.com/eldridge-pendant/209472>
- 7.73 <http://www.restorationhardware.com/catalog/product/product.jsp?productId=prod1619186>
- 7.74 <http://www.remains.com/all/families/philip/hl2929.16/philip-hexagonal-lantern.html?item=3&since=0&order=3>
- 7.75 <http://www.urbanelectricco.com/altamontopen.html>
- 7.76 – 7.78 iGuzzinin tuotekuvasto
- 7.79 – 7.81 MartiniLightingin tuotekuvasto
- 7.82 [http://www.fagerhult.com/shop/produkt.asp?sprak=1002&kategori\\_id=11&serie\\_id=702&produkt\\_id=3410](http://www.fagerhult.com/shop/produkt.asp?sprak=1002&kategori_id=11&serie_id=702&produkt_id=3410)
- 7.83 MartiniLightingin tuotekuvasto
- 8.1 <http://www.kustavinsavipaja.fi/Kustavin-Kaesityoekylae/Muut-kaesityoepajat>
- 8.2 <http://vihreakamari.blogspot.fi/2013/04/nupinaulateateri.html>
- 8.3 [http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat/symphony\\_2436-varikartta/G498.2408.xhtml](http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat/symphony_2436-varikartta/G498.2408.xhtml)
- 8.4 [http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat/symphony\\_2436-varikartta/L473.2408.xhtml](http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat/symphony_2436-varikartta/L473.2408.xhtml)
- 8.5 [http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat/symphony\\_2436-varikartta/K395.2408.xhtml](http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat/symphony_2436-varikartta/K395.2408.xhtml)
- 8.6 [http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat/varikartat\\_ulkomaalaukseen/facade-varikartta\\_kiviainespinnoille/4884.2402.xhtml](http://www.tikkurila.fi/ammattilaiset/varit/varikartat/varikartat_ulkomaalaukseen/facade-varikartta_kiviainespinnoille/4884.2402.xhtml)
- 8.8 – 8.9 Heikkinen, M., Heinämies, K., Jaatinen, J., Kaila, P. & Pietarila, P. 1989. Talo kautta aikojen – Kiinteän sisustuksen historia. Helsinki: Rakentajain Kustannus Oy
- 8.10 [http://nikari.fi/products/chairs?product\\_id=2&slide=1](http://nikari.fi/products/chairs?product_id=2&slide=1)
- 8.11 – 8.12 <http://www.martela.fi/tuotteet/muut-tuotteet/coat-racks/kaari>
- 8.13 <http://diy.weddingbee.com/topic/my-diy-wine-bottle-centerpieces#axzz2ZVt6BY7S>
- 8.14 [http://www.fagerhult.com/shop/produkt.asp?sprak=1002&kategori\\_id=11&serie\\_id=702&produkt\\_id=3410](http://www.fagerhult.com/shop/produkt.asp?sprak=1002&kategori_id=11&serie_id=702&produkt_id=3410)
- 8.15 Lindroos, M. 2010. Kankas herrgård under 600 år: en byggnadshistorisk undersökning. Stiftelsen för Åbo Akademi
- 8.16 Arkkitehtitoimisto Sigge Oy, 2009
- 8.17 [http://kasperiina.blogspot.fi/2010\\_09\\_01\\_archive.html](http://kasperiina.blogspot.fi/2010_09_01_archive.html)

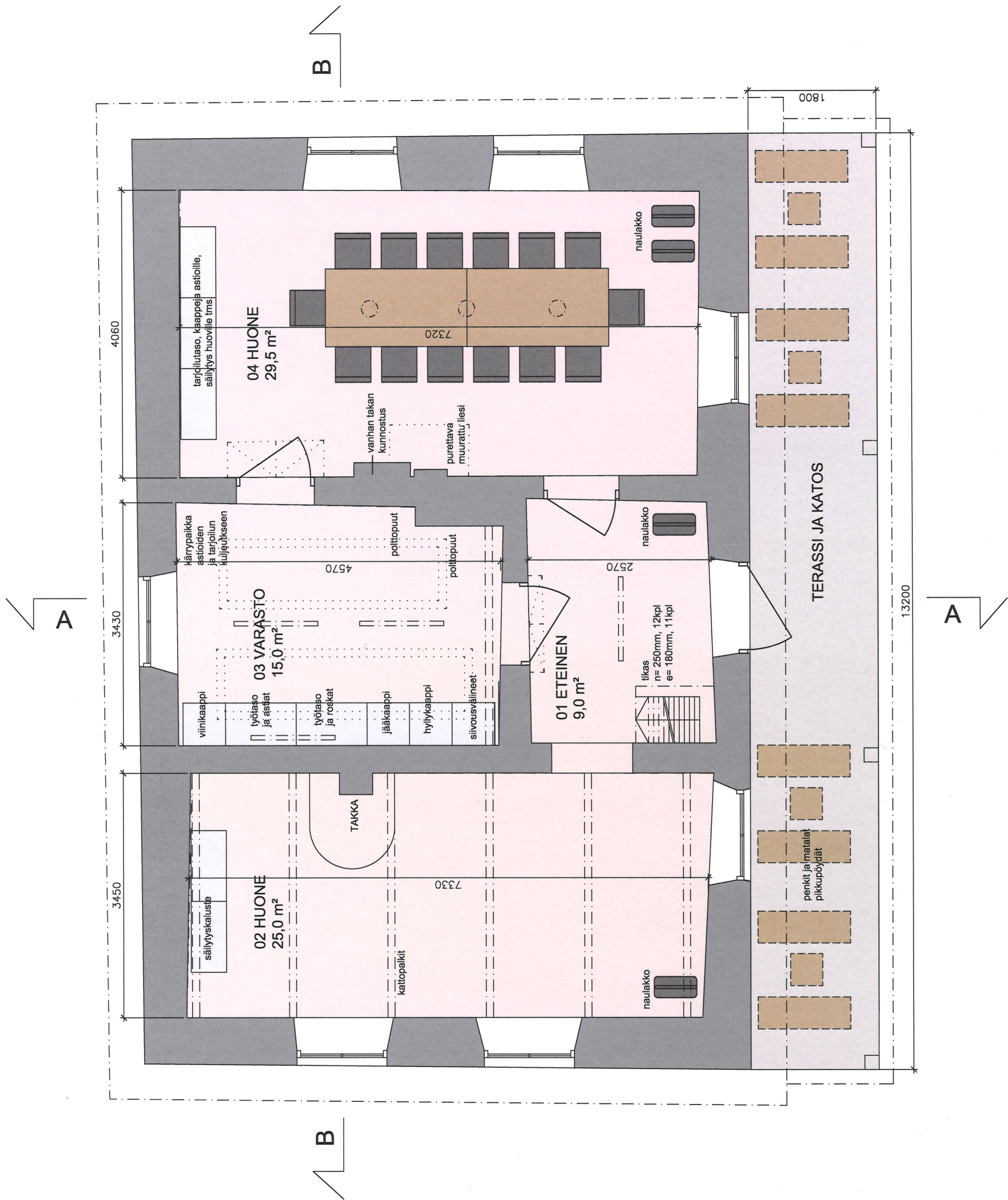
*Liiiteet*

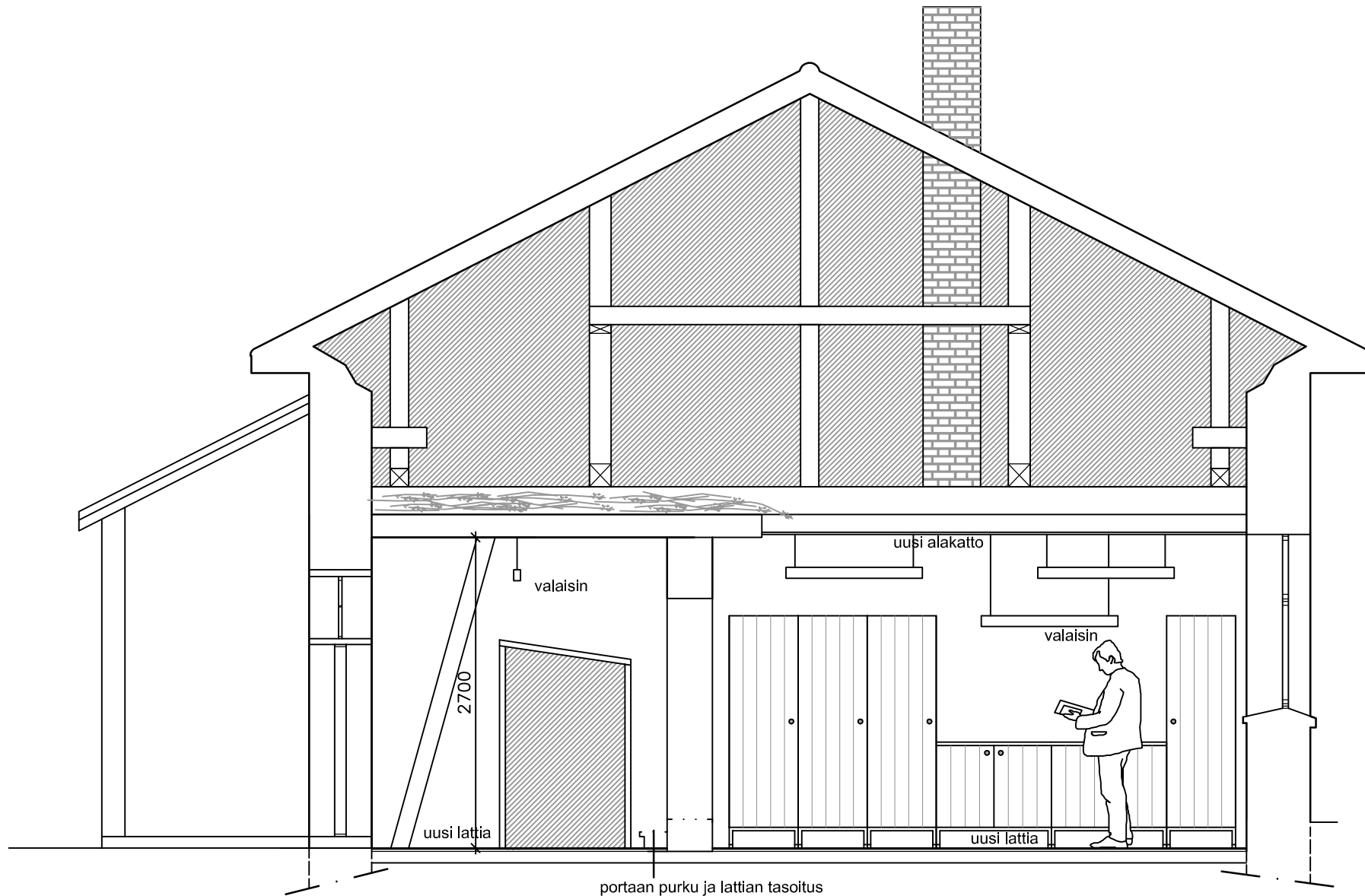
---

01	POHJAPIIRUSTUS	1:50	26.07.2013
02	LEIKKAUS A-A	1:50	26.07.2013
03	LEIKKAUS B-B	1:50	26.07.2013
04	ALAKATTOPIIRUSTUS	1:50	26.07.2013
05	JULKISIVUT	1:100	26.07.2013
06	SÄILYTYSKALUSTE HUONE 02 JA 04	1:20	26.07.2013
07	SÄILYTYSKALUSTE VARASTO	1:20	26.07.2013
08	PÖYTÄ	1:20	26.07.2013
09	TILASELOSTUS		
10	KALUSTELUETTELO		
11	VALAISINLUETTELO		

## *Piirustusluettelo*

---





LEIKKAUS A-A

1:50

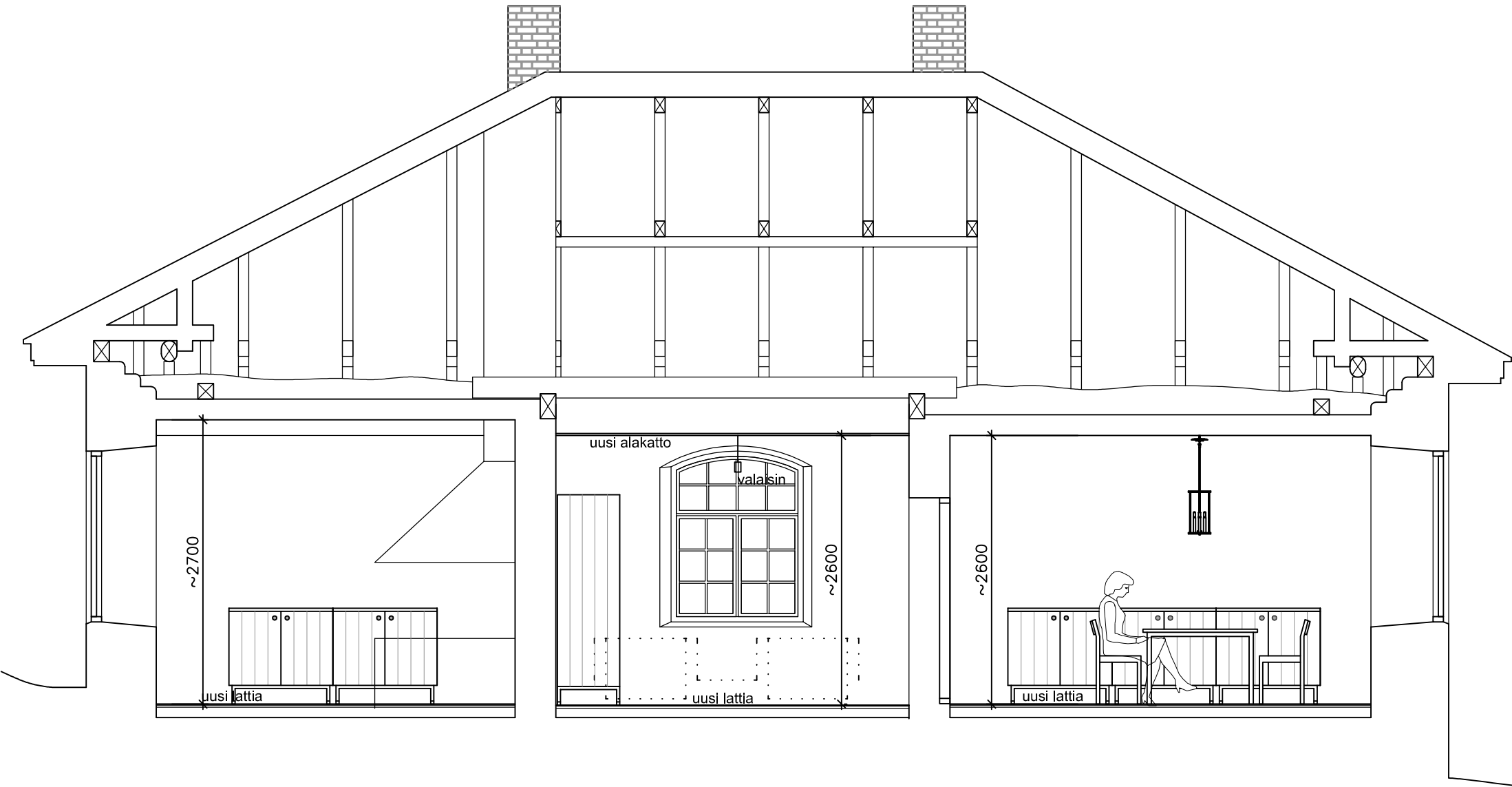
02

LIITE 3



Pränneri  
Kankaisten kartano, Kankaistentie, Masku

Henna Huttunen (SIO, opiskelijajäsen) 26.07.2013



LEIKKAUS B-B

1:50

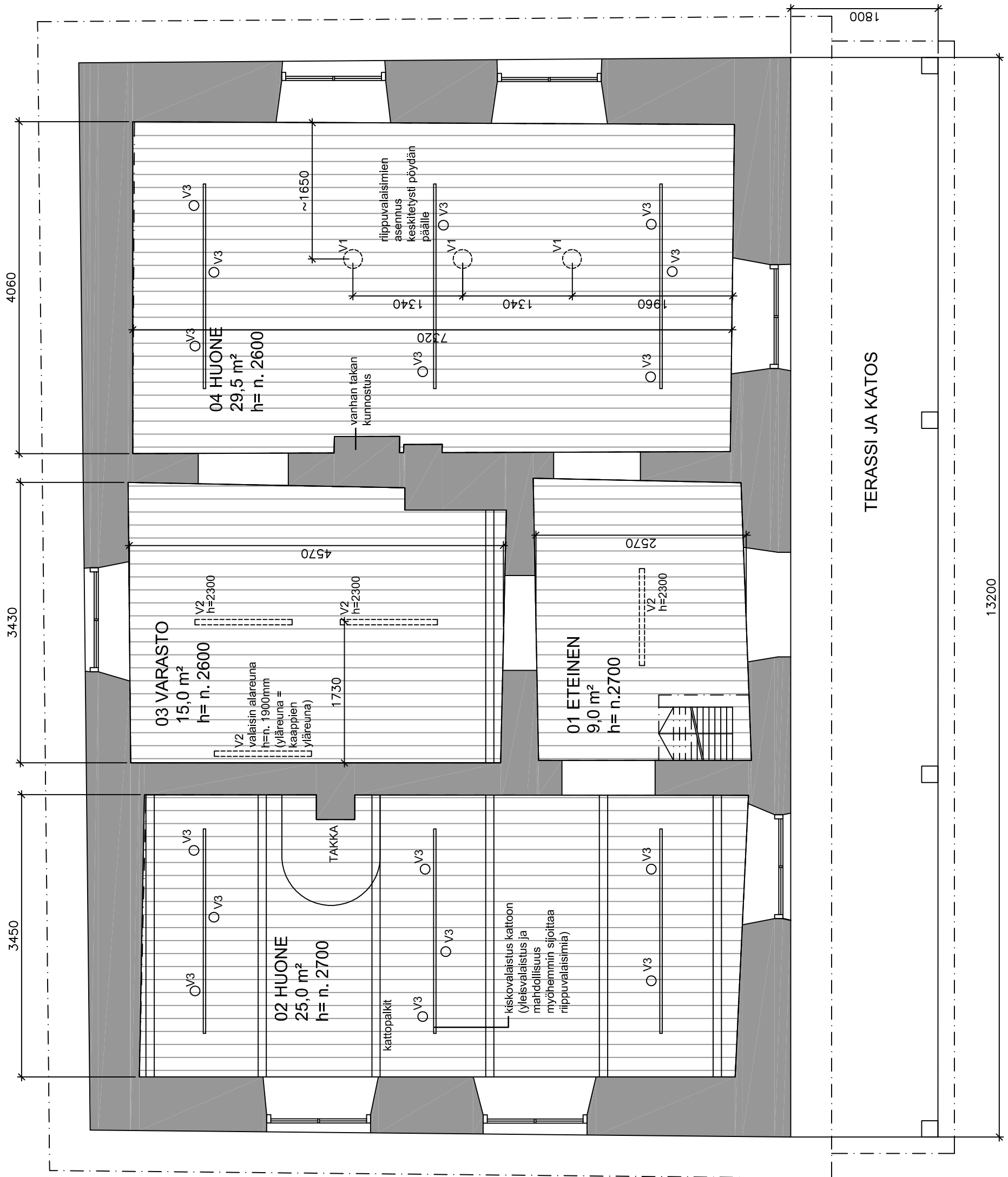
03

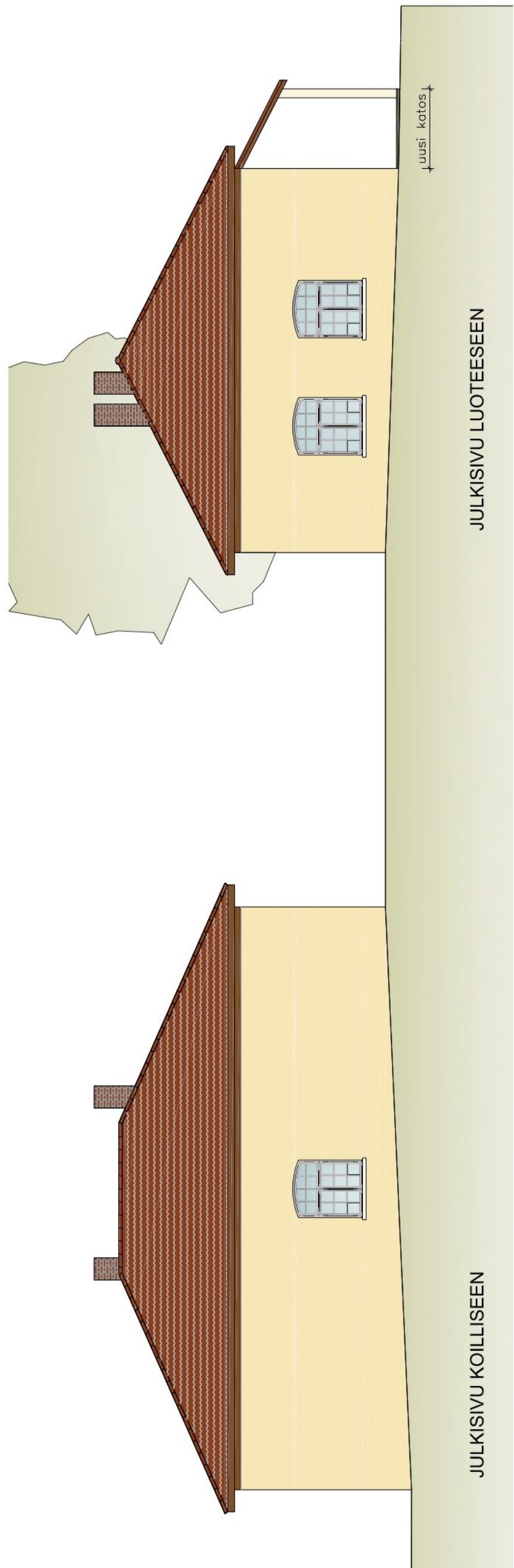
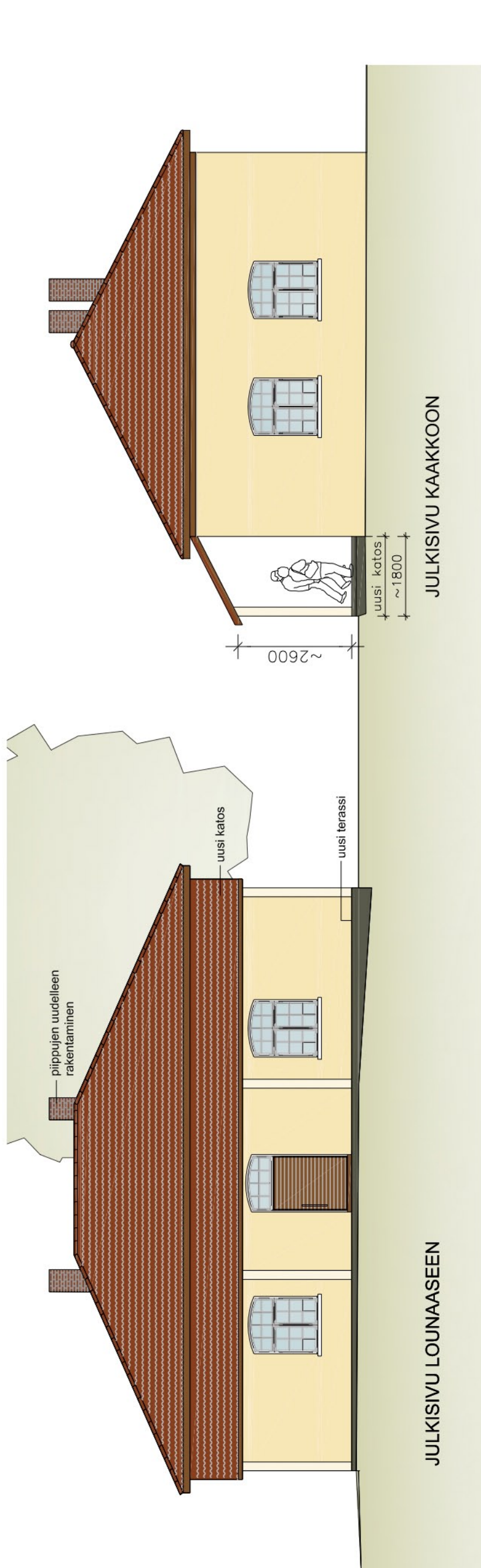
LIITE 4

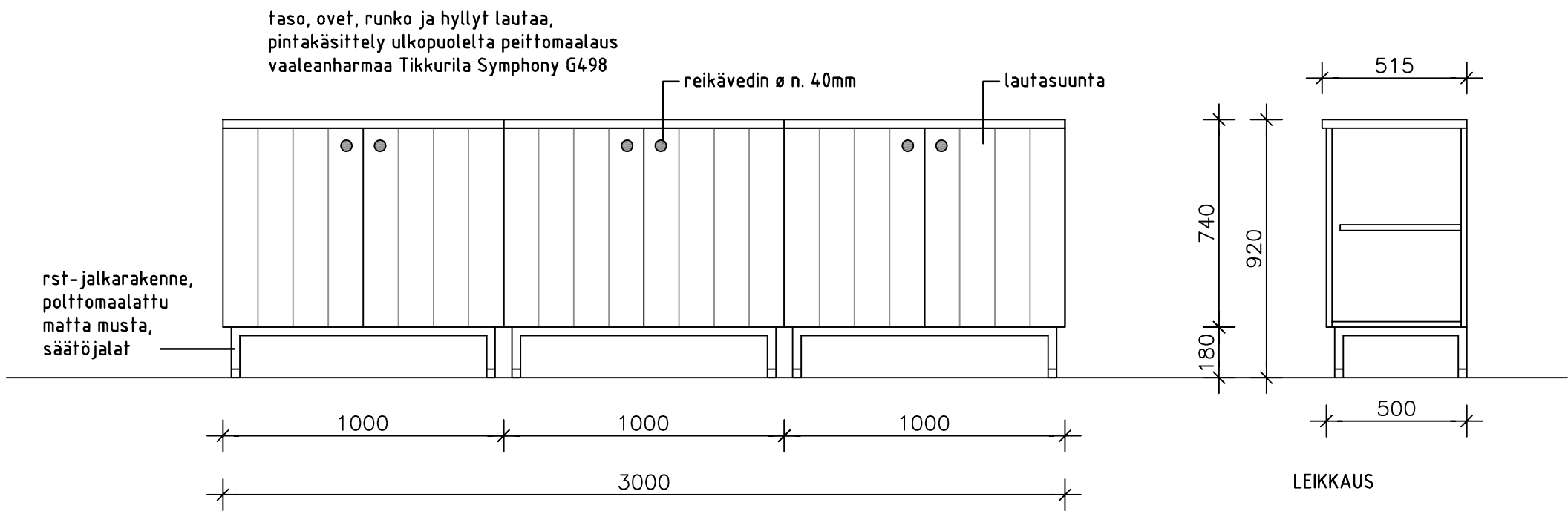


Pränneri  
Kankaisten kartano, Kankaistentie, Masku

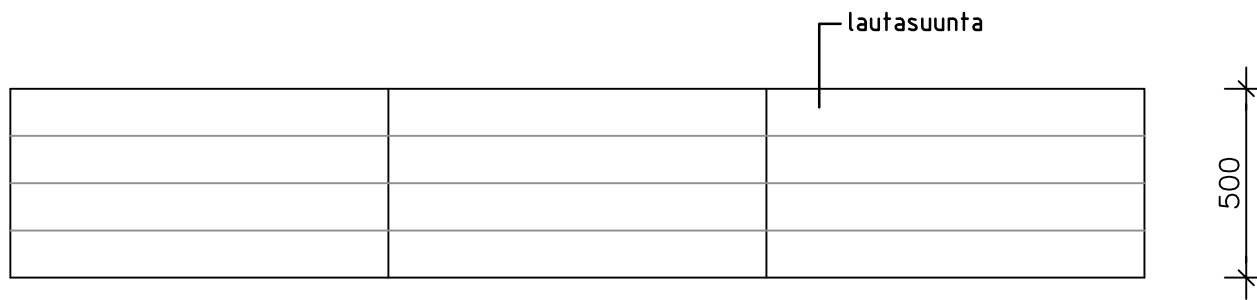
Henna Huttunen (SIO, opiskelijajäsen) 26.07.2013







EDESTÄ



PÄÄLTÄ

SÄILYTYSKALUSTE, HUONE 02 JA 04  
PERIAATEKUVA

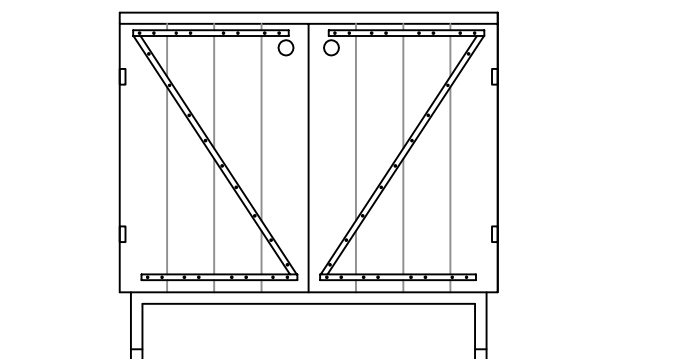
3 kpl huoneeseen 04 sekä 2 kpl  
huoneeseen 02, yhden leveys 1000mm

Rakenteissa ja pintakäsittelyssä  
otettava huomioon talvisäilytys sekä  
tulvavesi.

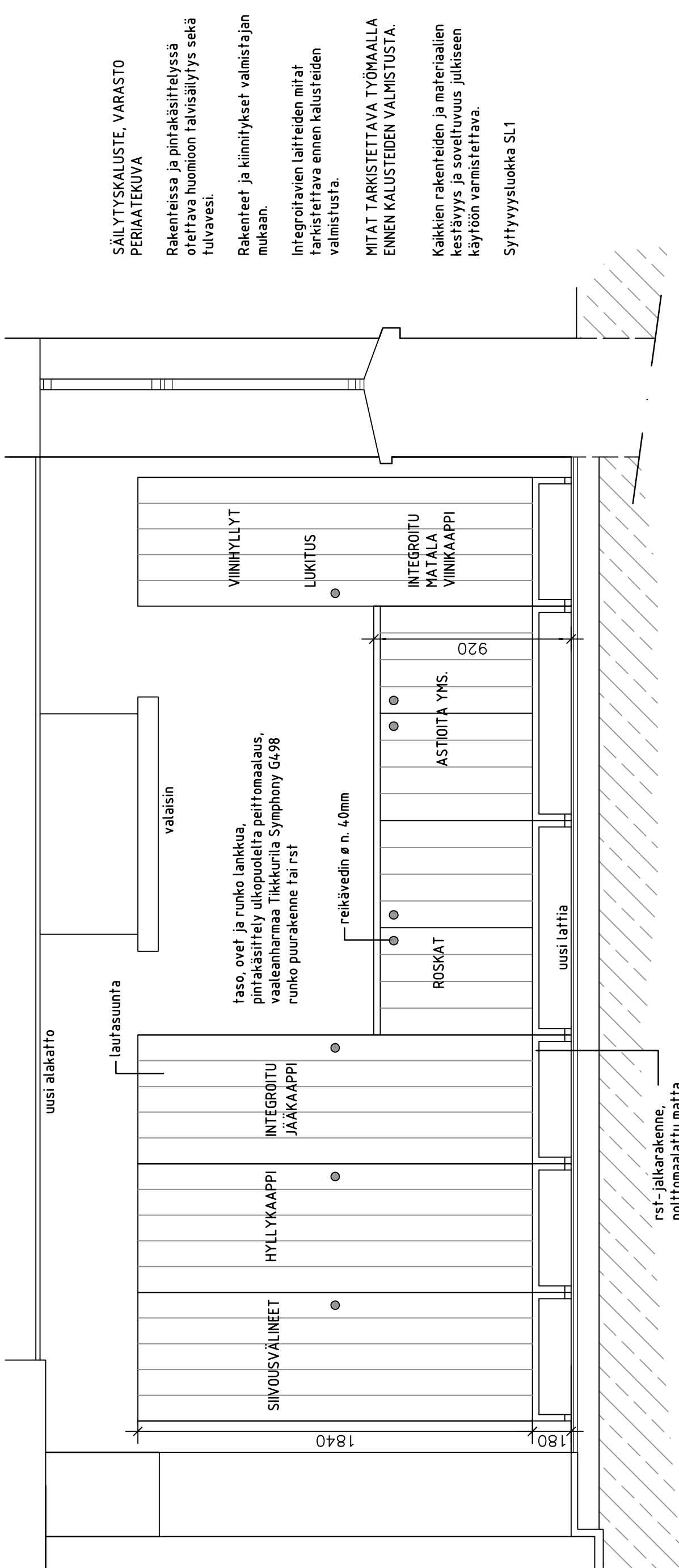
Rakenteet ja kiinnitykset valmistajan  
mukaan.

MITAT TARKISTETTAVA TYÖMAALLA  
ENNEN KALUSTEIDEN VALMISTUSTA.  
Kaikkien rakenteiden ja materiaalien  
kestävyys ja soveltuvuus julkiseen  
käyttöön varmistettava.

Syttyvyysluokka SL1



PERIAATEKUVA SISÄPUOLELTA  
OVIENTÄLLISESETÄ  
TUKIRAKENTEESTA



**SÄILYTYSKALUSTE, VARASTO PERIAATEKUVA**

Rakenteissa ja pintakäsittelyssä otettava huomioon talvisäilytys sekä tulvavesi.

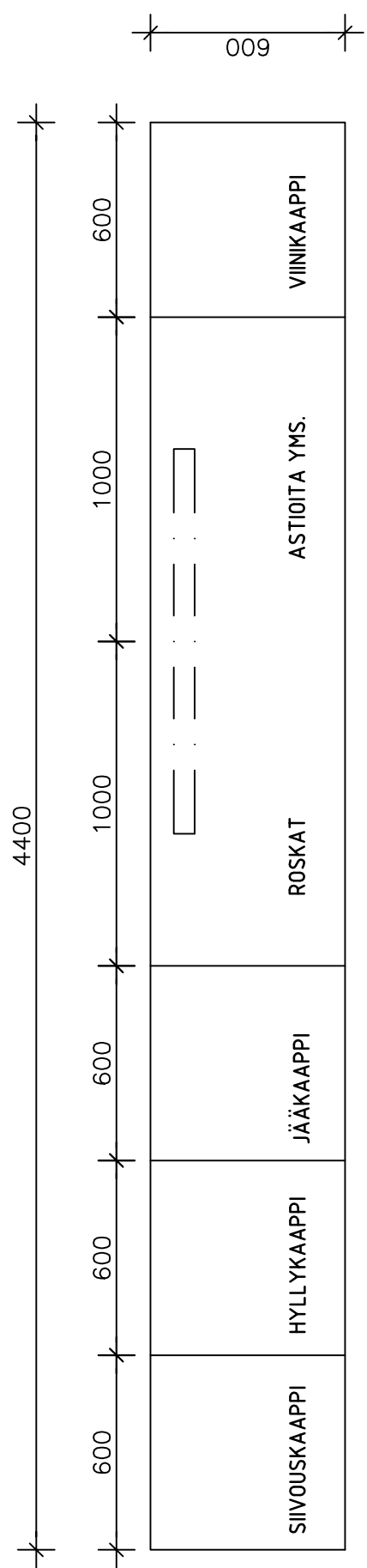
Rakenteet ja kiinnitykset valmistajan mukaan.

Integroitavien laitteiden mitat tarkistettava ennen kalusteiden valmistusta.

MITAT TARKISTETTAVA TYÖMAALLA ENNEN KALUSTEIDEN VALMISTUSTA.

Kaikkien rakenteiden ja materiaalien kestävyys ja soveltuvuus julkiseen käyttöön varmistettava.

Syttyvyysluokka SL1



**SÄILYTYSKALUSTE VARASTO**

1:20

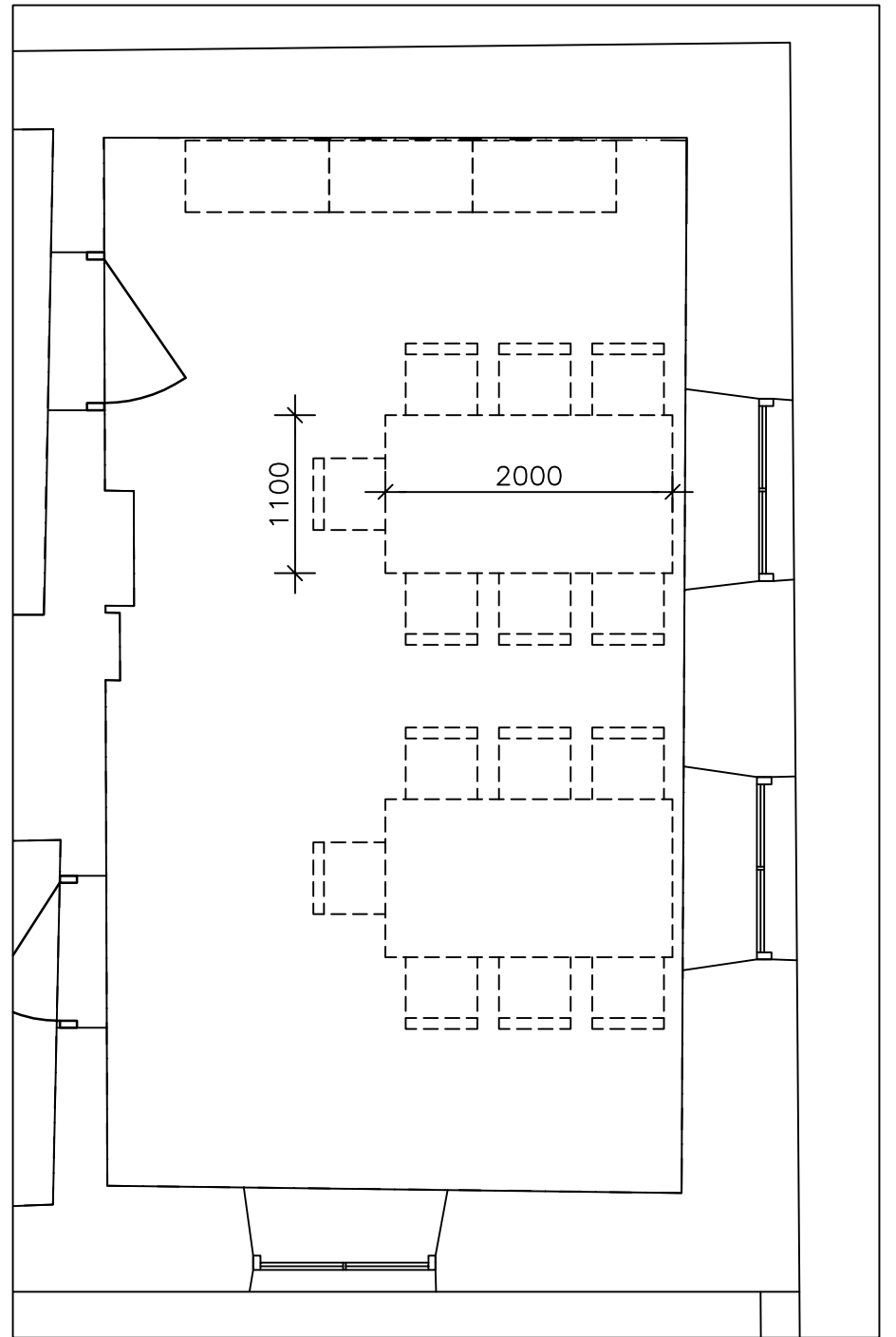
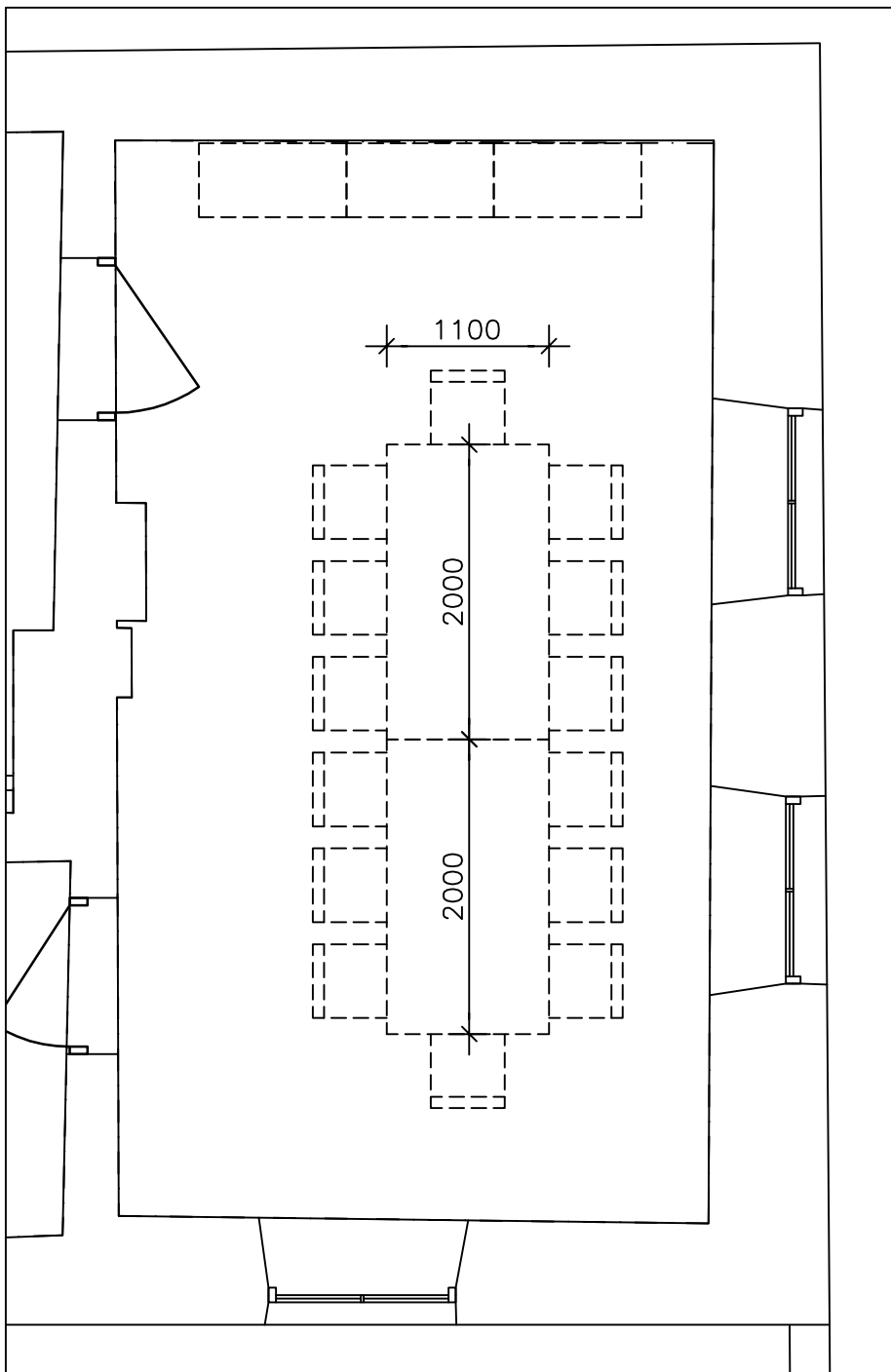
07



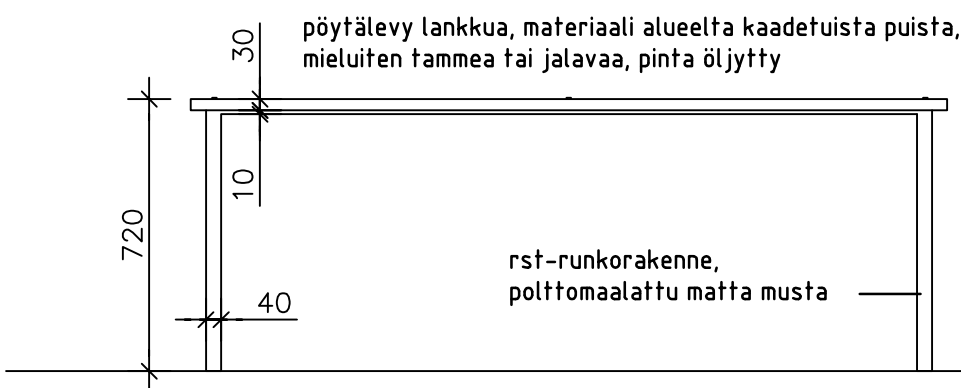
Pränneri  
Kankaisten kartano, Kankaistentie, Masku

Henna Huttunen (SIO, opiskelijajäsen) 26.07.2013

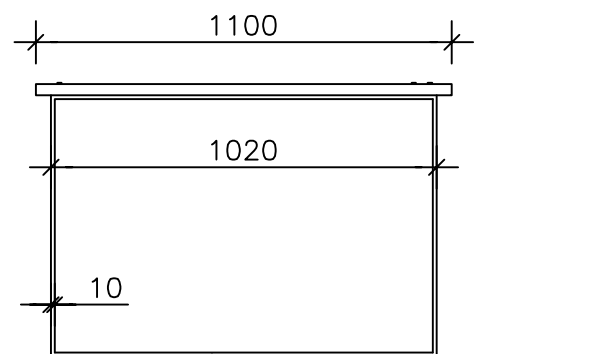
PERIAATEKUVA SISÄPUOLELTA OVIENTÄLLISESETA TUKIRAKENTEESTA



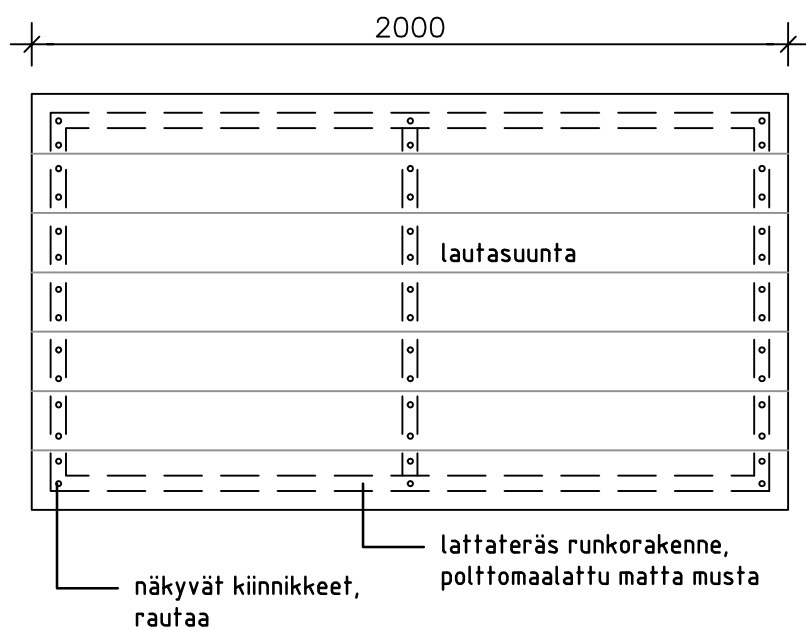
SIJOITTELUVAIHTOEHDOT 1:50



EDESTÄ



SIVULTA



PÄÄLTÄ

PÖYTÄ, HUONE 1  
PERIAATEKUVA

2 kpl

Rakenteissa ja pintakäsittelyssä otettava huomioon talvisäilytys sekä tulvavesi.

Rakenteet ja kiinnitykset valmistajan mukaan.

MITAT TARKISTETTAVA TYÖMAALLA ENNEN KALUSTEIDEN VALMISTUSTA.

Kaikkien rakenteiden ja materiaalien kestävyys ja soveltuvuus julkiseen käyttöön varmistettava.

Syttyvyysluokka SL1

# 09 Tilaselostus

## Tilaselostus rakennuksen sisätilojen osalta

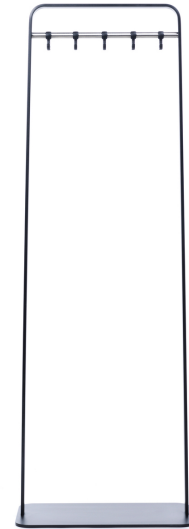
Lattia	<ul style="list-style-type: none"><li>- vanhan betonilattian purku ja maa-aineksen poisto.</li><li>- sora, tasoitus, lämpöeriste ja pintavalu (nykyisten tasoerojen tasoitus)</li><li>- tiililaatoitus puskusaumaan, Litocer lasittamaton klinkkeri, sävy Light Red 26-4231, koko 150x300x12 mm, Pukkila</li></ul>
Sisäseinät	<ul style="list-style-type: none"><li>- tiiliseinien sortumien korjaus (tarvittaessa seinien uudelleen muuraus)</li><li>- koptojen poisto ja rappauspintojen uusiminen</li><li>- pintakäsittely valkoinen kalkkimaalaus</li></ul>
Ikkunat	<ul style="list-style-type: none"><li>- puitteiden ja karmien hionta sekä uudelleenmaalaus</li></ul>
Ikkunasyvennykset	<ul style="list-style-type: none"><li>- ikkunapenkien korjaus, tasoitus ja pintakäsittely valkoisella kalkkimaalilla</li></ul>
Ovet	<ul style="list-style-type: none"><li>- oviaukkojen puitteiden uusiminen, maalaus sävyyn Tikkurila Symphony L473 (tiilenpunainen)</li><li>- ovien kunnosta riippuen joko vanhojen ovien kunnostus tai uusien ovien teettäminen vanhan mallin mukaan</li><li>- maalaus sävyyn Tikkurila Symphony X396 (okrankeltainen)</li></ul>
Tulisijat	<ul style="list-style-type: none"><li>- tulisijojen korjaus (huoneesta 04 kantikkaan muuratun lieden purku)</li><li>- savunpoistohormien kuntotarkistus</li><li>- hormien puhdistus ja korjaus</li><li>- savupiippujen rakennus</li></ul>
Alakatto	<ul style="list-style-type: none"><li>- laudoituksen purku vähintään vaurioituneiden lautojen osalta</li><li>- paneelien purku</li><li>- jokaiseen huoneeseen tasalautakatto</li><li>- maalataan sävyyn Tikkurila Symphony G498 vaaleanharmaa</li></ul>
Sähkö	<ul style="list-style-type: none"><li>- vanhat sähköasennukset puretaan</li><li>- uudet valaistusasennukset sekä sähkökalusteet</li><li>- uusi puhelinpiste, antennipiste sekä ATK-varustus</li></ul>
Ilmanvaihto	<ul style="list-style-type: none"><li>- painovoimainen ilmanvaihto</li></ul>

# 10 Kalusteluettelo

## KALUSTEET

		KPL
Säilytyskaluste	<ul style="list-style-type: none"><li>- teetetään kartanon alueen puista saadusta lautamateriaalista</li><li>- pintakäsittely maalaus, vaaleanharmaa Tikkurila Symphony G498</li><li>- jalkarakenne ruostaumatona terästä, maalattu matta musta</li></ul>	5 + varaston kalusteet
Pöytä	<ul style="list-style-type: none"><li>- teetetään kartanon alueen puista saadusta lankkumateriaalista, mieluten tammea tai jalavaa</li><li>- pintakäsittely öljy</li></ul>	2
Tuoli	<ul style="list-style-type: none"><li>- KVT2-tuoli, mitat leveys 490 mm, syvyys 480 mm, korkeus 800 mm</li><li>- materiaali tammi tai tervaleppä, mustaksi petsattuna tai luonnonvärisenä, Nikari Oy</li></ul>	14
Naulakko	<ul style="list-style-type: none"><li>- Kaari-lattianaulakko, mitat leveys 570 mm, syvyys 300 mm, korkeus 1700 mm, väri musta, Martela Oyj</li></ul>	4

<http://www.martela.fi/tuotteet/muut-tuotteet/coat-racks/kaari>



[http://nikari.fi/products/chairs?product\\_id=2&slide=1](http://nikari.fi/products/chairs?product_id=2&slide=1)



# 11 Valaisinluettelo

## VALAISIMET

		KPL
V1 Lasilyhty	<p>Vaihtoehto 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Altamont Open DC-1210, koko Regular halkaisija 210, lyhdyn korkeus 413 mm, kokonaiskorkeus 920 mm, valonlähde kynttilälamppu 3-60W-C, metallia, väri musta. The Urban Electric Co. <a href="http://www.urbanelectricco.com">www.urbanelectricco.com</a></li> </ul> <p>Vaihtoehto 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Eldridge Pendant, koko medium 520 x 203 mm, valonlähde max 100W polttimo, väri Antique Bronze. Ballard Designs Inc., <a href="http://www.ballarddesigns.com">www.ballarddesigns.com</a></li> </ul>	3
V2 Riippuvalaisin	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Shop line 59 –riippuvalaisin, alumiinia, koko pituus 1180 mm, leveys 65 mm, korkeus 95 mm, polycarbonate diffuser screen, valonlähde loisteputki T5 28/54 W, himmennettävä, väri Metalized bronze. MartiniLighting</li> </ul>	4
V3 Kohdevalaisin	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Marathon Mini LED 2000lm iTrack –kohdevalaisin + kiskot, väri valkoinen, 29 W, värilämpötila 3000K, valokulma 43°. Fagerhult Oy</li> </ul>	16

V1 vaihtoehto 1



<http://www.urbanelectricco.com/altamontopen.html>



V2



V3

[http://www.fagerhult.com/shop/produkt.asp?sprak=1002&kategori\\_id=11&serie\\_id=702&produkt\\_id=3410](http://www.fagerhult.com/shop/produkt.asp?sprak=1002&kategori_id=11&serie_id=702&produkt_id=3410)

V1 vaihtoehto 2



<http://www.ballarddesigns.com/eldridge-pendant/209472>

# Kiitokset

---

Arkkitehtitoimisto Sigge Oy

Stiftelsen för Åbo Akademi

Ohjaavat opettajat

Työtoverit

Perhe

